

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Capvt Secvndvm. De aliis collatoribus inferioribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

pta beneficia valide impetrantur ad obtinenda plurima beneficia) variis fraudibus præbeatur occasio, quibus obviandum, & cupiditas ad plura beneficia arcenda; adeoque talia rescripta benefi-

cialia tanquam odiosa maximè restringenda juxta e. 4. de præb. in 6. hincinquam, merito censendum expectativam illam posteriorem emanasse contra Pontificis intentionem, & omnino irritam esse.

CAPUT SECUNDUM.

De aliis Collatoribus inferioribus.

PARAGRAPHVS I.

De potestate Cardinalium in conferendis beneficiis.

Questio 639. Quenam beneficia Cardinales conferre possint jure ordinario, hoc est, sine speciali indulto?

Respondeo primò: Cardinales Episcopi jure ordinario, & sine speciali indulto & privilegio conferunt beneficia existentia & vacantia in eorum Episcopatus, intelligendo hoc de mensibus ordinariis. Si enim hanc potestatem habent Episcopi alii, cur non & illi? Paris. de rescript. l. 7. q. 12. nu. 5. & seq. Item beneficia existentia in Episcopatus, Abbatibus, Prioratibus, quos in commendam ex dispensatione Papæ & consuetudine, ut decentius vivant, habent jure ordinario, seu ratione illorum Episcopatum, Abbatiarum, & Prioratum conferunt; quia & in his jura Episcopalia exercent; ac proinde visitare, recipere quòque resignationes possunt. Paris. ibid. num. 22. Unde etiam, dum Cardinalis Episcopus providet in mensibus ordinariis, semper censetur providere auctoritate ordinariâ, non vigore indulti. Tond. in qq. benef. p. 2. c. 3. s. 5. n. 21. citans Rotam Decis. 444. num. 64. p. 5. recent. Tom. 2. Quinimò si Cardinalis diceret, se providere vigore indulti, tamen provifus ab eo, diceretur provifus ab Ordinario quò ad ea, quæ à potestate ordinaria dependent. Tond. ibid. nu. 21. Lott. l. 2. q. 10. n. 38. citans Gonz. gl. 24. num. 68. & Rot. in Cremon. Canon. 26. Apr. 1624. Ac proinde locus esset dispositioni. c. 2. de concess. præb. & devolutioni, nimirum ad immediatum Superiorem Cardinalis tanquam Episcopi, si Cardinalis Episcopus non contulit intra sex menses. Tond. ibid. num. 21.

2. Respondeo secundò: Cardinales non Episcopi beneficia existentia in eorum titulis, seu Basilicis conferunt, non ex gratia seu privilegio particulari, sed de jure communi ac ordinario; cum Cardinales titulares in titulis suis sint Ordinarii, & tanquam Episcopi, juxta c. bis quis, de major. & obed. Paris. l. 7. q. 12. num. 9. citans quamplur. Card. de Luc. de benef. d. 21. num. 16. Lott. l. 2. q. 2. nu. 7. citans Germon. de indult. Card. s. tum ratione. num. 15. Barb. in collectan. ad cit. c. bis quis. nu. 2. & Abbatem ibid. num. 1. & 2. Quapropter in iisdem titulis destituere quòque possunt beneficiarios, recipere resignationes & c. quia jura Episcopalia in iis habent. Paris. l. c. Nihilominus jus hoc providendi in illis in tantum consecuti sunt ex speciali concessione Pa-

pæ, quatenus illi aliàs jus hoc tanquam Urbis Episcopo originaliter competit, ut eos magis alliceret ad residendum, & ne deserant Curiam Papæ, cui assistere debent. Lott. loc. cit. nu. 8. citans Germon. ubi ante. Unde etiam hac potestate conferendi privantur, si à Curia discedant, juxta reg. 7. cancell. Lott. ibid. Porro ex eo quòd jure ordinario beneficia illa conferant, infert Card. de Luca. loc. cit. num. 17. & 19. quòd, dum per regulam dictam ratione absentia illorum à titulis suis reservantur dicta beneficia, aliàs ad eorum collationem ordinariam spectantia, id fiat per speciem pœnæ (quam semper importare dicitur privatio juris quæ sit, & competentis) non autem per modum ademptionis vel modificationis gratiæ ac privilegi, adeoque absentia esse debeat talis, quæ speciem delicti redoleat. De ceterò præsentiam eorum non requiriveram, sed sufficere fictam, qualis est, dum absunt pro servitio Sedis Apostolicæ, vel occasione residendi in proprio Episcopatu, vel aliàs de licentia Papæ, secus ac contingit in Episcopis alternativâ mensium gaudetibus, tradit idem Cardin. Porro dum jure ordinario dicuntur conferre in mensibus reservatis, hoc ita accipiendum, non quòd fiat hoc citra omne privilegium (faciunt enim hoc vi exceptionis contenta in regula 8.) sed postquam præservati per hanc exceptionem conferunt de jure, quòd habuerunt seclusâ reservatione: Adeoque quòd hoc in sensu jus eorum sit ordinarium, id potius habent jure dictæ exceptionis, quam indultariæ concessiois, huic exceptioni superaddita. vide Card. de Luca. in sum. de benef. n. 23.

Questio 640. An, quale, & quotuplex sit indultum Cardinalium conferendi beneficia?

Respondeo ad primum: Cardinales omnes Rex speciali privilegio intuitu hujus supremæ dignitatis ipsis à Papa concessæ habent indultum circa collationem beneficiorum. Tond. loc. cit. n. 3. Paris. l. 7. q. 12. num. 23. de quo indulto specialem tractatum edidit Anastas. Germonius.

2. Respondeo ad secundum: horum indultorum duo sunt genera, alia ordinaria, alia extraordinaria. Ordinarium illud, quòd solet concedi Cardinalibus, qui jure ordinario beneficia conferre possunt; dum nimirum, ut dictum, obtinent Episcopatum aliquè aut Abbatiam, et si eam habeant in commendam, vel aliàs speciali jure, privilegio, aut consuetudine legitimâ titulis beneficiorum suorum hanc potestatem annexam habent. Tond. loc. cit. num. 4. ubi ex Seraph. decis. 980. nu. 8. quòd Breve faciens mentionem de ordinariis Collatoribus, non solum intelligatur de Ordinario nativo, nempe Episcopo, sed etiam de quolibet collatore ordinario, adeoque indul-

indultum hoc ordinarium suffragatur Cardinalibus in omnibus casibus, in quibus Cardinales sunt ordinarii collatores; non autem in quibus sunt collator extraordinarius, v.g. dum collatio beneficiorum spectat ad eum tanquam ad legatum, Tond. n. 7. Cum enim in multis casibus Cardinales considerati ut collatores ordinarii impediuntur conferre beneficia propter regulas Cancellariæ, hinc datur illis indultum hoc, quod nihil est aliud, quam remotio impedimenti provenientis ex iisdem regulis Cancell. Unde etiam dicitur ordinarium, quia non tribuit Cardinalibus novam facultatem conferendi beneficia; sed solum removel impedimenta, ita ut Cardinalis collator ordinarius vi illius conferens beneficium in mense aliis non ordinario, sed reservato, dicatur conferre tanquam Ordinarius, neque ab ipso provisus dicatur provifus Apostolicus, sed beneficium obtinere tanquam provifus ab Ordinario, Tond. loc. cit. num. 9. juxta decis. Rotæ in Toletan. beneficii. 5. Aprilis 1593. apud Buratt. decis. 622. num. 11. Idem docet Lott. l. 2. q. 10. num. 37. dum ait: si Papa indulget Ordinario impedito conferre propter reservationes Apostolicas, ut illis non obstantibus, conferat, privilegium sive indultum cadit super remotione impedimenti; non autem super actu collationis subsecuta; & propterea actus remotionis impedimenti dicitur Apostolicus, actus vero collationis dicitur ordinarius: non sicut actus ligato pedibus dissolvantur vincula, dicitur beneficium illud dissolventis consummari in ista dissolutione vinculorum; actum vero subsequens ambulationis esse actum hominis liberi, & distinctum à dicto beneficio, citat Jo. Monach. in c. cum aliquibus. num. 2. de rescript. Idem eadem similitudine adductâ habet Card. de Luca. de benef. d. 1. n. 5. idque procedit, etiam si Ordinarius dicat, se conferre in vim indulti, juxta dicta q. preced. Extraordinarium indultum est, quod continet aliquid, quod Cardinalis non potest facere tanquam Episcopus, aut alius collator ordinarius; quia tunc Cardinalis non confert jure ordinario, sed in vim provisionis pontificiæ. Unde tunc provisus ab eo dicitur provisus Apostolicus, debetque frui omnibus privilegiis & prerogativis, quæ de jure competunt provisio Apostolico, juxta tradita per Rotam decis. 530. num. 26. p. 4. recent. To. 3. & Angelum Tr. de acquir. poss. q. 19. num. 70. Tond. loc. cit. nu. 11. Tale indultum extraordinarium communiter reputatur illud, quod concedi solet Cardinalibus, Episcopis post Episcopatum dimissum conferendi nihilominus vacantia in eo beneficia in mensibus Papalibus; de quo infra. Porro hoc ipsum indultum extraordinarium superinductum, utpote inductivum formalis servitutis odiosum esse; dum econtra illud ordinarium datum Cardinalibus Episcopis possidentibus Ecclesias tanquam ordinariis Collatoribus sit favorabile, utpote præservativum facultatis de jure communi aliis competentis, seu remotivum obstaculi inducti per regulas reservatorias, tradit Card. de Luca. de benef. d. 2. num. 6. Est & illud observandum, quod hujusmodi indulta quandoque sint ampliora, quandoque vero strictiora, & ideo semper eorum tenor diligenter inspiciendus est. Tond. num. 19. citans Gonz. ad reg. 8. gl. 24. n. 73.

74. Card. de Luca. in sum. de benef. num. 109.

* *

Questio 641. Ad quæ beneficia conferenda extendant se indulta Cardinalium?

1. Respondeo primò: extendunt se ad omnia beneficia reservata, exceptis iis, quæ reservantur reservatione clausâ in corpore juris, quia per illa tolluntur obstacula omnium cæterarum reservationum. Tond. loc. cit. n. 20. citans Rotam.

2. Secundò ad omnia & singula beneficia quomodolibet nuncupata, & qualificata ad ipsorum cum alio collationem, præsentationem, electionem aut similem aliam, vel dissimilem dispositionem spectantia (modò in libris Camera Apostolicæ descripta non sint, aut ex personis familiarium Papæ, vel Conclavistarum, aut occasione vacationis apud Sedem reservata vel affecta non sint) ita ut soli per se ipsos vel alios ab ipsis deputandos absque canonicis, Capitulo, aliisve quamlibet dispositionem conjunctim vel divisim cum iisdem Cardinalibus habentibus liberè de iis providere possint, dummodò aliis sub illorum indultis comprehendantur. Tond. loc. cit. n. 13. juxta constitut. Urbani VIII. 29. Decemb. 1625. quam verbo tenus recitatam videre est apud Lott. l. 2. q. 21. num. 126. atque ita, dum indultarii vi dictæ constitutionis conferunt soli dicta beneficia aliis ad simultaneam collationem spectantia, dicendos esse conferre illa jure delegato, ac vice & nomine Papæ, cum ita iis detur istud plus, quod antea eis non competebar, ait Card. de Luca. de benef. s. 1. num. 37. citans decis. Rot. 505. p. 5. recent. quam reputat magistralem & primam in hac materia.

3. Tertiò extendunt se indulta ista Cardinalium præfatorum, hoc est, Episcoporum ad beneficia Ecclesiæ suæ, quam ultimo loco dimiserunt; sic enim Urbanus VIII. in const. sua quæ incipit: licet nullus &c. decernit, quod Cardinales præfules indulto conferendi beneficia uti possunt ratione duntaxat Ecclesiarum, quibus præfunt, quarum regimini ultimo loco cesserunt. Tond. loc. cit. num. 33. ubi etiam ex Barbof. quod constitutio illa Urbani non sit extendenda ad alias Ecclesias præter illam, cui ipsi præfuerunt, aut præfunt tanquam præfules. Verum num ad hoc suffragetur illis indultum, quod habuerunt, dum Ecclesias dictas possidebant; an egeant novo speciali, de hoc vide dicenda inferiùs, ex quibus probabiliter deduces egere novo, saltem quo ex nova gratia præservetur illud habitum, seu habita facultas prior indultaria.

4. Quintò extendunt se hac indulta ad beneficia patrimonialia, ut tradit Paris. de resig. l. 2. q. 12. n. 5. modò conferantur filiis patrimonialibus.

5. Quintò extendere se ad beneficia litigiosa, docet Card. de Luca. de benef. d. 52. num. 15. citans Rotam decis. 525. p. 2. recent. Ait tamen Lott. l. 1. q. 40. num. 108. sub concessio indulto conferendi etiam litigiosa, non comprehendit litigiosa, nisi in casu resignationis. citat pro hoc Lancell. de attent. in pres. num. 53. Pur. decis. 56. de prob. & negat simpliciter Garc. p. 5. c. 3. num. 58. Cardinales ordinarios collatores posse vi indulti conferre beneficia litigiosa, seu in iis subrogare, ex quo de jure communi id prohibetur per c. 1. & 2. ut litè pendente, eò quod indultum tollat solum obstaculum reservationis Regularum; citat pro hoc Gonz. gl. 24. nu. 27. qui dicat sic expressè resolutum in Hispanensi beneficii 20. Feb. 1604. & aliis, vide dicenda de hoc infra, ubi de Legato de latere.

Quæstio

Questio 642. Ad qua beneficia se non extendant huiusmodi indulta Cardinalium?

1. **R**espondeo primo: indultarium conferre non posse ea beneficia, quæ aliis remotis reservationibus conferre non posset, utpote ad alterius collationem privativè spectantia; indultum enim non capit beneficia ad inferiorum collationem spectantia (etiam dum ea reservata sunt Papæ, nisi de iis sit facta expressa mentio) cum potestatem Ordinarii non augeat, neque ei tribuat plus, quam de iure, seclusis reservationibus, ei competit. Card. de Luc. de benef. d. 1. n. 2. 3. & 5. citans Garc. p. 5. c. 5. n. 6. Unde jam etiam si collatio spectaret ad solum Capitulum, nisi obstarent reservationes Apostolicæ, his obstantibus, non spectabit ad indultarium (v. g. dum Episcopus istius Capituli, seu Ecclesiæ esset Cardinalis) sed ad Papam. Card. de Luc. *ibid.* cit. num. 2.

2. Secundò, indulta hæc, quamvis generalia & universalia, non capiunt reservata reservatione clausa in corpore juris, ut dictum q. *præced.* Lott. l. 2. q. 27. n. 91.

3. Tertio, non capiunt beneficia, in quorum providendorum possessione non est indultarius, si reservationes non obstant, esto jus ipsum providendi esset penes indultarium. Lott. l. 2. q. 21. n. 144. citans Mohed. *decis.* 8. de privileg. & Puteum *decis.* 200. l. 1. Card. de Luc. *loc. cit.* n. 4. citans Garc. *ubi ante.* num. 7.

4. Quarto, non extendunt se ad beneficia seu monasteria consistorialia (qualia hodieum dicuntur illa, quæ in libris Camera taxata reperiuntur in florenis 66.) Card. de Luc. de benef. d. 4. n. 2. & *seq.* Nec etiam ad alia beneficia descripta in iisdem libris Camera, quorum fructus ibidem taxati reperiuntur. Tond. *loc. cit.* n. 14. juxta *cit. conslit. Urbani VIII.*

5. Quintò, non extendunt se ad resignata in favorem. Paris. l. 2. q. 19. n. 1. Unde etiam in Bulla Innoc. ut possint conferre vacantia per cessum vel decessum non comprehendunt resignationem factam in Curia in favorem certæ personæ. Paris. *ibid.* n. 8. testans sic resolutum à Rota 14. Novemb. 1548. in una Augustana Præceptorie, sed verba illa: *per cessum vel decessum.* etiam addita in ipso indulto, accipiuntur de renunciatione simplici, ut *ibid.* Paris. num. 5. citans Puteum *decis.* 323. Mohed. *decis.* 338. Paleot. & c. limitat tamen etiam hoc ipsum Paris. n. 9. nisi fortè in indulto apposita essent hæc verba: *per cessum vel decessum, etiam in favorem certæ personæ.*

6. Sextò, neque ad beneficia vacantia apud Sedem hodieum se extendunt, juxta constitut. Pauli V. quæ est 58. in Bullar. tom. 3. Lott. *cit.* q. 27. n. 92. Tond. n. 16. concedi nihilominus quandoque indulta Cardinalibus cum clausula: *Etiam in Curia per promotionem, amissionem, vel quancunque aliam dispositionem, & sic per cessum, vel decessum vacantia,* ait Paris. *loc. cit.* n. 2.

7. Septimò, non extendunt se ad beneficia vacantia per obitum familiaris Papæ, vel familiarium Cardinalium; Sic enim expressè in *constit.* 58. Pauli V. indultorum moderatoria. Tond. *loc. cit.* num. 5. Idem docens de Conclavistarum beneficiis Card. de Luca, de benef. d. 4. n. 2. dicens, ad hujus Constitutionis limites huiusmodi indulta generaliter concedi, ejus scilicet formæ reservatæ, quoties ex gratia specialiter non statuitur, ut sequi solet in indultis, quæ Nepotibus vel fatis benevolis con-

ceduntur. Item Lott. l. 2. q. 32. n. 94. & 95. dicens regulariter in istiusmodi indultis, præ cæteris excipi beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalis, five vacant in Curia, five extra; ita ut Cardinalis aliùve eorum collaror ordinarius se nequeat ullatenus in eorum provisione immiscere. Addit tamen idem Card. de Luc. n. 9. quòd dicta constitutio Pauli V. excipiat nihilominus collationes, quæ Cardinalibus competunt ratione Ecclesiarum sui tituli, circa quæ expressè dicit, se nihil de novo statueret, quòd exceptio intelligenda quòd ad beneficia in ipso titulo existentia, & quorum collatio ratione ejusdem tituli tanquam ordinario Collatori competit.

8. Octavò, indulta istiusmodi ordinaria Cardinalium non comprehendunt beneficia vacantia ante adeptionem possessionis Episcopatus, aut dignitatis similis, cui annexa collatio ordinaria beneficiorum factam per Cardinalem; quia cum illa beneficia essent jam reservata, antequam Cardinalis possessionem Episcopatus, aut dignitatis alicujus alterius apprehenderet, possessio de novo capta non potest tollere reservationem jam formatam, nisi fortè indultum tale Cardinalis comprehenderet beneficia vacantia de præterito. Tond. *loc. cit.* n. 27. citans Gonz. gl. 24. n. 108. contentire videtur Garc. p. 5. c. 1. n. 633. An autem e contra Episcopus succedens Cardinali possit conferre beneficium, quod vacavit in vita aut Cardinale adhuc possidente Episcopatum, dubium est. Affirmat Gonz. negat Garc. n. 635. Garciam sequitur Tond. p. 2. c. 3. §. 2. n. 31.

9. Nonò, non extendunt se ad reservata duplici reservatione, intellige, dum ambæ sunt personales, & coæquales, v. g. si beneficium fuisset possessum ab eo, qui simul erat familiaris Papæ, & Prototonarius. Secus enim esset, si reservata essent reservationibus disparibus, quarum una esset realis, altera personalis, una tamen altera inferior. Card. de Luc. de benef. d. 3. n. 5. Tond. *loc. cit.* n. 35. citans Riccium *collect.* 2956. qui dicit, sic decisum à Rota.

10. Decimò, non potest Cardinalis vi indulti (nimirum extraordinarii) conferre beneficia alienæ diocesis vacantia in mensibus papalibus, literis indulti necdum confectis; eò quòd huiusmodi facultas est extraordinaria, ordinariis collatoribus præjudicans, & restringenda. Paris. de *resign.* l. 7. q. 21. n. 22.

11. Undecimò, neque indultum impedit optionem. Garc. p. 5. c. 5. n. 8. citans Germon. §. *etiam ex eo.* n. 22. & Rotam.

12. Duodecimò, neque extendit se ad dignitates majores post pontificialem in Cathedralibus, & Principales in Collegiatis. Garc. p. 5. c. 1. n. 630. ex Gonz. gl. 24. n. 72.

13. Decimò tertio, non extendunt se hæc indulta ad beneficia vacantia, postquam Cardinalis Episcopus renunciavit Episcopatu, & donec Episcopus successor caperet possessionem; quia ex quò Episcopus renunciavit simpliciter in manibus Papæ, renunciatus post renunciationem abdicavit à se omne jus, adeoque non potest amplius conferre. Paris. de *resign.* l. 1. q. 7. n. 18. citans Caputaq. contra Rebuff. Sic etiam tanquam indubitarum refert Card. de Luca. de benef. d. 2. n. 5. ex Germon. de *indult.* §. *nec non quorumcumque.* n. 19. & *seq.* indulta concessa Cardinalibus respectu Ecclesiarum, quas obtinent tanquam Episcopi cessare dimisso Episcopatu, & illud solum remanere in qua-

stione,

atione, an illicd cessent per dimissionem; an verò expectandum tempus effectuationis.

Questio 643. An, & qualiter igitur Cardinalis post dimissum Episcopatum pergat ex indulto, ut passim fit, conferre beneficia?

Respondeo: Cardinalibus, qui habent Episcopatum in commendam, vel aliàs, dum eis renunciant, passim solet concedi indultum speciale novum conferendi beneficia istius Episcopatus in 8. mensibus spectantibus ad Papam, in aliis verò mensibus ea conferri ab Episcopis. Paris. l. 7. q. 12. n. 24. Card. de Luc. de benef. d. 2. n. 1. vel, ut ait Card. de Luca, de benef. d. 31. n. 1. quo præservetur eadem indultaria facultas, quam dam Episcopi errant, habuerant, restricta solum dictâ facultate ad Ecclesiam ultimo loco dimissam, si plures eum habere & dimittere contingeret Ecclesias, juxta consuet. 60. Urbani VIII. Porro tradit, & probat idem Card. in cit. d. 31. n. 7. & seq. quòd quidquid sit de stricta juris censura (juxta quam Cardinalis indultarius, dimisso Episcopatu, jus illud conferendi magis habere dicitur ex novo indulto particulari, & extraordinario) ex verisimili intentione tam Papæ admittentis, quàm Cardinalis dimittentis Episcopatum jus conferendi in 8. mensibus pontificiis, quòd jam Cardinalis indultarius habebat, non dicitur assequi ex novo jure delegationis, & ex novo indulto particulari, seu extraordinario, quòd de super expediri solet; sed potius jure retentionis, vel non dimissionis dictâ primavæ Episcopalis, seu ordinariæ facultatis, perinde ac si ad hunc effectum adhuc esset Episcopus, adeoque ei competat (ut aliàs competit Ordinario) conferre beneficia dictis mensibus Papalibus Sede Papali vacante. Rationem hujus suæ doctrinæ dat, quòd, dum hujusmodi Episcopatum dimissiones, quas faciunt Cardinales cum reservatione fructuum (assignatâ solum novo Episcopo congruâ, ita ut Cardinalis resignans dicatur percipere fructus tanquam dominus beneficii, & tanquam per continuationem antiquæ possessionis vel juris, perinde ac si non resignasset, ut Paris. de resign. l. 6. q. 1. num. 17. & alter Paris. cons. 39. vol. 4. Mandos. ad reg. de annali. q. 30. n. 1. &c.) ac etiam collationis beneficiorum, admittantur in Cardinalium gratiam cum illis conditionibus, in quibus conveniant cum iis, qui de Ecclesiis providendi sunt; adeò ut quamvis Papa dicere soleat se facere omnia motu proprio, in effectu tamen totum sequi videatur ex conventionem inita inter resignantem & resignatarium, vi cuius hic contentus esse debeat collatione 4. mensium, reliquis remanentibus penes resignantem jure primavæ, & continuatio per non dimissionem illius. Aitque idem Card. his obtare non posse, quòd hodieum vi consuet. 59. Urbani VIII. de qua supra, habentes istiusmodi indulta non dicantur conferre jure ordinario, sed delegato, eò quòd hæc constitutio, cum procedat in favorem Indultariorum, dum in vim indulti majorem accipiunt facultatem conferendi, nimirum per se solos beneficia conferenda aliàs per electionem, præsentationem, vel simultaneam collationem Capitulorù; adeoque trahi non debeat in odium eorum, dum extenderetur quoque ad alios casus: vide de hoc plura apud Card. de Luc. de benef. d. 2. ferè per tot.

Questio 644. An, & qualiter indultum concessum Cardinali Episcopo suffragetur etiam Capitulo habenti simultaneam collationem, vel electionem cum dicto Cardinali?

Respondeo primò: præscindendo à declaratione seu constitutione Urbani VIII. de qua paulò post, Indultum illud, utpote removens solum obstacula reservationum, & conservans Cardinalem ordinarium Collatorem in sua potestate ordinaria; non autem ampliand eandem potestatem, ita ut solus possit conferre in præjudicium simultaneæ collationis, non secus ac exceptio, quâ Cardinalis ordinarius collator in ipsa regula excipitur à reservationibus mensium, suffragatur etiam Capitulo habenti simultaneam (secus est de indulto, quòd habent Cardinales non ordinarii collatores, de quo intelligendus Cassador decis. 8. de præb. & prout intelligunt Gonz. gl. 24. num. 66. Moneca &c. apud Lott. l. 2. q. 21. n. 104.) cujus ratio est, quòd in individuis, quòd quis per se retinet, quòd per se retinere nequit. Argumento l. si communè fundum &c. & quòd, ut inquit Paulus in l. aristo. ff. que res pignori oblig. poss. quandoque quis id, quòd ex sua persona non habet hoc per extraneum habere potest. Et ubi duo sunt socii, propter eum, qui capax est, & alter capit per consequentiam, qui aliàs est incapax. Lott. loc. cit. à num. 103. referens quamplurimas pro hoc Rotæ decisiones, uti & sic quondam judicatum esse pro hoc testatur Tond. in qq. benef. p. 2. c. 3. §. 2. num. 13. vide etiam Card. de Luc. de benef. d. 1. n. 35. & Garciam p. 5. c. 1. n. 627. Verùm

2. Respondeo secundò: quidquid de hoc fuerit quondam, (quamvis & hoc ipsum de indulto speciali ultra exceptionem illam in regula positam, concessio Cardinalibus conferendi tanquam reservata, quòd per illud Capitulo conservata fuerit simultanea, negare, & de sola exceptione posita in regula id admittere videatur Lott. loc. cit. n. 122.) hodieum dicendum absolutè contrarium ob consuet. Urbani VIII. editam 29. Decemb. 1625. & publicatam 10. Sept. 1626. que est in Bullar. 59. (quam verborè recitatam vide apud Lott. loc. cit. nu. 126.) sic expressè declarantis & statuentis: nimirum neque in istiusmodi indultis, neque vi exceptionis, de qua regula, conservari ullatenus Capitulis, simultaneam, aut jus nominandi eligendive; nihilque hæc suffragari collatoribus aliis ordinariis inferioribus, ita ut hi habentes aliàs simultaneam collationem nihil omninò sub prætextu hujus facultatis de istiusmodi indulto & privilegio participare queant. Sed Cardinales Præsules de omnibus ac singulis beneficiis, quomodolibet nuncupatis, & qualificatis ad ipsorum, etiam cum alio, collationem, præsentationem, electionem, similmve, aliam aut dissimilem dispositionem spectantibus (modo non sint descripta in libris Cameræ, aut familiarium, aut vacantia apud Sedè) posse solos per se ipsos, aut alios ab ipsis deputandos liberè sine Capitulo, aliisve quamlibet dispositionem conjunctim vel divisim cum iisdem Cardinalibus habentibus de iis providere. Lott. loc. cit. num. 125. Tond. loc. cit. n. 36. qui etiam addit n. 37. per dictam constitutionem indultarios hos dici conferre dicta beneficia spectantia aliàs ad simultaneam cum aliis collationem jure delegato, & vice Papæ; cum detur per hanc iis ampliùs, quàm quòd iis priùs competeat, nimirum, ut soli conferant.

Quæ

Qua tamen constitutio non videtur extendi ad alios casus, ita ut etiam, dum Cardinales Episcopi conferunt beneficia reservata, quæ aliàs, seclulis reservationibus, conferunt jure ordinario dicantur ea modò vi istius constitutionis conferre delegato. Vide de hoc dicta superius in q. 2. hujus §.

Questio 645. Qualiter derogetur indulgitiis Cardinalium?

1. **R**espondeo primò, non obstante indulto, posse Papam prævenire, conferendo beneficia sub indulti reservatione comprehensa; quia per indultum non censetur sibi ligasse manus, quin ipse conferre possit, præveniendo tanquam de reservato. Tond. loc. cit. num. 36. quod tamen intelligendum; modò expressè derogaverit indulto Cardinalis, faciendo de eo expressam mentionem; idque propter privilegium Leonis, quo cavetur non censeri derogatum indultis Cardinalium per quascunque gratias à Papa concessas, nisi specialis mentio tituli & denominationis Cardinalis facta fuisset; quamvis putent plures, illud privilegium Leonis non extendi ad Successores dicti Pontificis. Tond. *ibid.* n. 37. sed quidquid sit de dicto privilegio, dubitandum non est, quin requiratur expressa derogatio indultorum Cardinalium. Quæ tamen sufficienter facta dicitur, si in rescripto Papæ adesset clausula: *Non obstantibus privilegiis talis Ecclesie, vel illius Præsulis etiam Cardinalis.* Tond. loc. cit. n. 38. citans Achill. de Grassis, *decis.* 7. de privileg. Ricc. *collec.* 2380. *Et.* Additque num. seq. non solum in provisionibus beneficiorum per Papam factis necessariam esse derogationem indulti Cardinalis Collatoris, sed etiam in concessione coadjutoria facta per Papam; ita ut ea concessa sine ista derogatione non suffragetur; citat pro hoc Rotam *decis.* 10. p. 3. l. 3. *divers.*

2. Respondeo secundò: derogationem indultorum intelligendam esse de indulto extraordinario, non autem ordinario, ex Puteo *decis.* 93. l. 3. testante sic decisum à Rota 26. Martii 1548. in una *Toler. canonicat.* refert Paris. l. 7. q. 12. n. 27.

Questio 646. Qualiter cessent hæc indulta?

1. **R**espondeo: juxta dicta superius ex Card. de Luc. *de benef.* d. 2. n. 5. indulta concessa Cardinalibus respectu Ecclesiarum, quas habent tanquam Episcopi dimisso Episcopatu cessare, ac proinde non suffragari illis amplius, sed opus esse novo indulto, quo concedatur retentio facultatis conferendi reservata & affecta. Et hoc quidem, dum aliud non exprimitur, suffragatur solum pro beneficiis istiusmodi reservatis existentibus in Ecclesia ultimò dimissa, non autem pro aliis, quas jam ante seu prius dimiserant. Card. de Luc. *in sum. de benef.* n. 114. Ad illud autem, quod *cit. d. 2. n. 5.* referebat de Episcopo quodam, cui concessum indultum conferendi reservata etiam suffragaretur post dimissum Episcopatum, responderi; id speciale & individuale fuisse; additque n. 16. ex tenore indulti istius clarè constituisse, illud concessum fuisse personæ, non autem ratione Episcopatus, qui demonstrativè solum enunciatus fuit.

2. De cetero indultum extraordinarium, nimirum conferendi reservata, quæ aliàs seclulis reservationibus conferre nunquam potuit, seu respectu quorum nunquam in eo radicum fuit jus ordinarium conferendi ex juris communis dispositione,

qualia indulta concedi solent Cardinalibus non Episcopis, seu non ordinariis Collatoribus, & quæ meram continent delegationem, per quam indultarius confert reservata vice & nomine Papæ; hæc, inquam, indulta cessant Sede Papali vacante; quippe hac vacante cessant regula Cancell. adeoque reservationes præsertim mensium indulta per hæc regulas; quin & aliæ reservationes reales & personales exceptis iis, quæ in corpore juris includuntur, ut sunt familiarium, primæ dignitates &c. (licet exinde collatio eorum non transeat ad ordinarios Collatores, quia remanent affecta) & consequenter locum non habet indultum, quippe, quod tantum se extendit ad reservata, sed intrat ordinarius collator. Card. Luc. *de benef.* d. 31. n. 2.

Questio 647. Num aliquibus præter Cardinales hujusmodi indulta conferendi reservata concedi soleant?

Respondeo affirmativè; solet enim Papa aliquibus, nimirum Prælati qualificatis, præsertim ultra montes Archi-Episcopis concedere indultum conferendi beneficia, quorum, cessantibus reservationibus Apostolicis vel affectionibus, liberam collationem habent ratione Ecclesiarum suarum, quas possident; quorum tamen indultorum omnium non est eadem formula, sed magis minùsve lata, prout Papæ placuerit. Card. de Luc. *in sum. de benef.* n. 109. & 118.

Questio 648. An, & qualiter provisio à Cardinalibus in consequentiam indulti ipsi concessi teneantur sibi novas provisiones à Papa impetrare?

Respondeo: tenentur hæc sibi impetrare intra 6. menses à die sibi factæ provisionis à Papa, & jura Camera Apostolicæ, & aliis propterea debita persolvere, ita ut si ea non præstiterint ante dictum tempus, provisio illi facta à Cardinali sit irrita, & beneficia vacant ipso jure, & possunt ab aliis à Sede Apostolica duntaxat, utpote cui reservata sunt, liberè impetrari, modò provisio non docuerit de impedimento. Tond. p. 2. c. 3. §. 5. n. 22. & 23. citans Barb. *de potest. Episc.* alleg. 57. n. 52.

PARAGRAPHVS II.

De potestate Legatorum Apostolicorum conferendi beneficia.

Questio 649. Quotuplicis generis sint Legati Apostolici?

Respondeo triplices: nimirum Legati nati, Legati missi: & horum alii missi de Latere, alii simpliciter missi, seu Nuncii. AA. communiter cum Gl. in c. 1. de off. Legati in 6. Legati nati dicuntur certi quidam Præsules, qui ratione Ecclesiarum suarum, quibus iste honor legationis perpetuò annexus est, munus & officium Legati obtinent, quamprimum ad eas promoventur; ac proinde morte Pontificis eorum potestas non expirat, juxta c. *presenti.* de off. Leg. in 6. tales sunt Archi-Episcopi, Cantuariensis in Anglia, Toletanus in Hispa-

Hispania, Rhemensis in Gallia, Pisanus in Italia, Gnesiensis in Polonia, Magdeburgensis olim, nunc Salsiburgensis in Germania. Pirh. *ad tit. de off. Leg. n. 1. Paris. de rescript. l. 7. q. 1. n. 3. Castrop. tr. 13. de benef. d. 2. p. 2. 5. n. 1.* qui, ut Castrop. in suis provinciis Primates existunt, Legati de latere sunt Cardinales specialiter constituti à Sede Apostolica seu Papa ejusdem Legati, missi que veluti de ejus latere, cui assistunt, ad provinciam aliquam ejus nomine gubernandam, vel alia gravia negotia tractanda. Castrop. *loc. cit. Paris. loc. cit. n. 5.* Legati simpliciter missi seu Nuncii Apostolici dicuntur Prælati (quamvis & alii simplices Clerici ad hoc constitui possint, etsi non soleant. Pirh. *loc. cit.*) qui ob negotia gerenda, vel causas aliquas decidendas mittuntur ad provincias, & Curias Principum. Castrop. quamvis & hi aliquando mittantur cum potestate Legati de latere, etsi Legati de latere non sint. Porro licet omnes hi Legati propriè sint, quia nomine Pontificis legatione fungantur. Gloss. *in c. statutum, v. à Sede. de rescript. in 6.* eorum tamen jurisdictionis & potestatis diversissima est, præcipuè in ordine ad beneficiorum collationem. Castrop. *loc. cit. n. 2. Quare*

Quæstio 650. An tam Legati nati & missi, quam Legati de latere habeant potestatem conferendi beneficia?

Respondeo primò: Legati de latere eò ipso, quòd Legati constituuntur, habent potestatem conferendi beneficia suæ provincie, ad quam mittuntur. Castrop. *loc. cit. n. 2. citans c. dilectus, de off. Leg. c. 1. tit. eod. in 6. c. si à Sede, de preb. in 6.*
 2. Respondeo secundò: Cæteri Legati hanc potestatem vi legationis suæ non habent, ètque de hoc clarus textus in *c. 1. de off. Leg. in 6.* ubi Papa: præsentis decreto statuitur, ut Ecclesia Romana Legati quæcumque plenam legationem obtineant, sive à nobis missi fuerint, sive suarum prætextu Ecclesiarum legationis sibi vindicent dignitatem, ex ipsius legationis munere conferendi beneficia nullam habeant potestatem, nisi hoc alicui specialiter duxerimus indulgendum &c. Paris. *loc. cit. n. 10. Castrop. loc. cit.* Unde dum potestas hæc eorum aliquibus committitur quandoque specialiter; quia non habetur à jure vi officii, est delegata, & non ordinaria. Castrop. *loc. cit.* Possunt tamen Legati nati beneficia conferre, non quidem jure, seu ratione legationis suæ, sed jure ordinario, quatenus sunt simul in provincia aliqua Archiepiscopi aut Primates. Pirh. *de off. Leg. n. 19. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 6.* Quin & dum Nuncius mittitur cum potestate Legati de latere, poterit sine ulla alia speciali facultate beneficia conferre. Barb. *juris Eccl. l. 1. c. 5. n. 52. Garc. p. 5. c. 3. n. 80. Gonz. gl. 23. n. 3. Zechus de benef. & pens. c. 2. & 5. n. 2. Mandos. ad reg. 13. Cancell. q. 6. n. 4. Quintadven. Eccles. l. 1. c. 5. n. 3. &c.* Quia tamen hæc potestas, quòd ad beneficiorum collationem istis Nunciis missis de cætero cum potestate Legati de latere specialiter restringitur, ut testantur Gonz. §. 2. *proxim. n. 54. Garc. p. 5. c. 3. n. 82. Castrop. loc. cit. p. 26. n. 1.* in Nunciis Hispaniæ, hinc literæ concessionis examinandæ, & tenor hujus facultatis, & restrictionis ante omnia inspiciendus, ut inde horum Nunciorum potestas cognoscatur. AA. iidem. Neque, ut Castrop. *loc. cit.* obstat, concedi Nuncio, ne obligatus sit in suis literis, gratis, dispositionibus facultatem suam inferere, aut testibus vel Notario comprobare, quòd

P. Leuren. Fori Benef. Tom. II.

minus in contradictorio judicio eam facultatem exhibere teneatur; quia illa prærogativa non inferendi, nec comprobandi facultatem intelligitur in illis gratis, concessionibus, dispositionibus jure delegationis Nuncio competentibus, non de illis, quæ jure speciali competunt, qualis est hæc facultas providendi beneficia. Adde, quòd intelligatur id, dum non est, qui provisioni factæ contradicat.

Quæstio 651. Qualis sit hæc Legatorum de latere potestas conferendi beneficia?

Respondeo: est ordinaria; quia eorum officio & legationi præcellenti annexa est à jure communi. Unde licet à Corasio & quibusdam aliis dicatur, eos conferre ex speciali privilegio, id intelligendum est de privilegio, seu prærogativa præ aliis Legatis illis competente, à jure tamen, & sic jure ordinario, & jure legationis non in genere, sed in specie, hoc est, jure talis legationis à latere. Garc. *p. 5. c. 3. n. 5. & 8. & Castrop. loc. cit.* citantes Gamb. *de potest. Leg. l. 3. n. 31. Gigas de pens. q. 6. n. 18.* contra Selvam *p. 2. n. 34. Prob. ad Monach. in c. fin. de constit. n. 39.* & alios apud Garc. *loc. cit.* docentes de latere Legatos non jure legationis, sed speciali privilegio id habere; Item, contra Abb. *in clem. 2. de off. ordinari. n. 4.* docentem, quòd potestas Legatorum respectu jurisdictionis sit ordinaria, respectu tamen collationis beneficiorum sit extraordinaria; quia ex proprio officio Legatorum non venit potestas conferendi, & ideo Legati non Cardinales hanc potestatem non habent, & Cardinales legati hoc habent ex speciali privilegio. Contra quos tamen faciunt paulò ante dicta ex Garcias quòd non jure legationis, sed talis legationis à latere Cardinales à jure habent hoc privilegium. Unde jam inferit Garcias *n. 10.* quòd provifus à Legato jure legationis, & ut Legato non dicatur provifus auctoritate Apostolicâ, juxta *c. his, qui. de preb. in 6. & ibi Gl. & Franc. n. 5. & Bonifac. in clem. 2. de off. Ord. n. 9.* contra Gl. *in eandem clem.* Provisio tamen Legati dicitur provifio Sedis Apostolicæ. Tond. *p. 2. c. 3. §. 6. n. 1. Garc. loc. cit. n. 12.* citans Germon. *de indult. Cardin. §. tibi, quo. n. 101.* & Rotæ *decis. 206. p. 1. divers. n. 5.* dicentes nomine provisionis Apostolicæ venire provisionem Legati, & Gl. *in c. si Abbatem. de elect. in 6.* quam sequuntur Joannes Andr. Franc. &c. dicentes appellatione Sedis Apostolicæ venire Legatum de latere, nisi proferatur in materia reservata soli Papæ, aut cum ditione tantum, vel simili: eò quòd Legatus in provincia vices Sedis Apostolicæ gerat in non reservatis. *c. mandatur. de presumpt. Cuchus l. 2. tit. 5. n. 22.* & in ea representet Papam. Bonif. *in clem. 2. de off. Ord.* & ideo literæ Legatorum dicuntur Apostolicæ. Ex quibus omnibus inferit Garcias *n. 15.* provifum à Legato, dici provifum auctoritate Apostolicâ, saltem largè, licet non ad effectum. *c. his, qui. &c.* Ac ita etiam provisiones Legati eodem fruuntur privilegio executivo, quo aliæ provisiones à Sede Apostolica emanatæ. Tond. *loc. cit.* citans Angel. *de acquisit. possess. q. 20. n. 4.* Adeoque Breve Pontificis de capienda possessione cum clausula: *expulsis quibuscumque desentoribus, non tamen à Sede Apostolica* (vel etiam auctoritate Apostolicâ, ut Garc. *n. 16.*) provifis: non excluduntur provifis à Legato, Tond. *loc. cit. n. 2. Garc. cit. n. 16.* Et si autem hæc potestas ordinaria sit, quia tamen non est naturalis, sed naturali modo quali extraordina-

B b

rio

rio superaddita, cedens in præjudicium aliorum Collatorum, est restringenda; quemadmodum è contra aliorum Ordinariorum, quia est naturalis, est amplianda. Tond. p. 2. c. 2. §. 6. n. 6. Laym. in c. collatio. de offic. Leg. n. 1. Castrop. loc. cit. citans Gl. in Clem. 2. de off. Ordinar. & Garc. uti ante. n. 9.

Quæstio 652. Ad quæ beneficia se extendat hæc Legatorum potestas ordinaria conferendi beneficia?

1. **R**espondeo primò in genere ad omnia beneficia vacantia in provincia suæ legationis, quæ ordinarii (intelligendo non solum per hos Episcopos, sed & quoscunque alios collatores inferiores) in ea conferre possunt, juxta c. 1. de off. Leg. in 6. Unde sicut Papa cum quolibet ordinario collatore, ita & Legatus de latere cum Ordinariis provincie suæ concurrere potest (etiam nullo requisito consensu Episcopi, ut Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. n. 29. citans quamplures) & datur inter illos locus præventioni, & Legati collatio præfertur collationi Ordinarii, si utraq; eodem tempore facta. Pih. de off. Leg. n. 18. Tond. qq. benef. l. 1. c. 70. n. 2. citans Gamb. de potest. Leg. l. 3. num. 31. Tusch. v. Legatus. concl. 169. n. 1. & seq. Selv. & c. Castrop. loc. cit. citans Azor. p. 2. l. 5. c. 28. q. 24. Præterea in pr. Episc. p. 2. c. 5. n. 9. Garc. n. 40. citans c. si à Sede. de de. præb. in 6. & ibid. Gl. Rotam in una Assiensis beneficii. 29. Martii 1587. Mohed. decis. 3. de off. Leg. Gomez de Exspect. n. 16. & plures alios. Ac propterea collatio Legati de beneficio ita afficit collationem posteriorem Ordinarii, sicut reservatio Apostolica cum decreto irritante. Tond. l. 2. c. 3. §. 6. n. 7. citans c. si à Sede, & c. si beneficia. de præb. in 6. & ibi Gl. modò tamen collatio Legati non fuerit fraudulenta, nempe ut intervenerit tantum temporis, intra quod Legatus vacationis notitiam habere potuerit; quia cum regula de verisimili notitia locum habeat in collatore ordinario, multò magis locum habere debet in provisionibus Legatorum, utpote quæ non sunt adeò favorabiles ac Ordinariorum, Tond. cit. §. 6. n. 8. citans Gregor. in instit. rei benef. c. 32. n. 4. Similiter sicut Ordinarius extra diocesim suam, sic Legatus extra provinciam suæ legationis existens beneficia conferre potest. Laym. ad c. novit. de off. Leg. n. 2. cum communi. Ex his omnibus infero, &

2. Respondeo secundò in specie Primò: potest Legatus à latere instituire à patronis præsentatos, & confirmare electos; cum hæc sint beneficia vacantia in provincia legationis. Castrop. loc. cit.

3. Secundò potest conferre spectantia ad collationem exemptorum. Castrop. ibid. Laym. ad c. cum non ignoretur. de off. Leg. n. 4. Garc. loc. cit. n. 19. citans Gamb. Cora. Zech. & c. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 30. quia & hi, licet exempti à jurisdictione Episcoporum, sunt tamen collatores ordinarii istius provincie respectu dictorum beneficiorum. Quin & Legatus de latere, vel qui cum simili potestate missus est, exercet jurisdictionem in exemptos, exceptis casibus specialiter Papæ reservatis. Laym. l. c. n. 3. citans Abb. Molin. & c. estque Ordinarius exemptorum, ut Garc. loc. cit. num. 20. citans Gamb. Cuchum & c. fac proinde procedunt hæc, etiam si ipsa etiam beneficia sint exempta. Laym. & Garc. loc. cit.

4. Tertio: beneficia monocularia, dum sunt de provisione Ordinarii collatoris. Castrop. loc. cit.

n. 4. citans Gamb. de off. Leg. l. 3. n. 512. Azor. ubi supra. n. 25. tum quia non minus quis est & dicitur collator ordinarius respectu unius beneficii, quod unicuique conferre potest, quam alius respectu plurium ad ejus collationem spectantium; tum etiam, ut cit. AA. horum beneficiorum, quò ad hoc nulla invenitur in jure exceptio. Sed neque obstat mandatum Apostolicum de providendo non comprehendere beneficium monocularia; hoc enim mandatum impedit provisionem Ordinarii; potestas autem ista legati concurrere etiam quòdam monocularia provisionem collatoris istius monocularis non impedit, cum is legatus prævenire possit. Castrop. loc. cit. quòd si verò provisio beneficii talis monocularis non spectaret ad ordinariu collatorem; sed esset de provisione delegati Apostolici, seu hic & nunc de speciali privilegio ejus provisione commissa esset, aut competeret alicui (dummodò, ut rectè limitat Garc. loc. cit. n. 78. per tale privilegium non evadat ordinarius collator) Castrop. censet, Legati potestatem se ad illud non extendere; eò quòd dum dicto modo conceditur alicui potestas ad certum beneficium, vel etiam certa beneficia, Legatus non valet se in illorum provisione intromittere; quia specialis provisio non derogat generali. Atque ita ex Abb. in cap. dilectus. de off. Leg. in 6. docet Garc. cit. n. 78. & 75. non quidem in specie de beneficio monoculari, sed in genere, dum alicui de certis beneficiis tanquam delegato Apostolico concessum esset privilegium; sive illud de cetero pro una vice seu temporarie, sive sit perpetuum.

5. Quartò beneficia vacantia in mensibus Ordinariorum ordinariis, etiam hodieum stante regulà mensium; intelligendo tamen hoc quoad quatuor menses Ordinarii non habentis alternativam. Garc. cit. c. 3. n. 45. nequaquam tamen conferre poterit vacantia in mensibus Ordinarii gaudentis alternativâ; tum quia illi 6. menses conceduntur Ordinariis sub onere personalis residentie, cui concessionem æquum est non derogari propter appositum in concessionem alternativam decretum irritans quamcunque provisionem, etiam factam per Sedem Apostolicam, cui decreto derogandi potestatem de jure communi non habet Legatus, Castrop. loc. cit. n. 2. Garc. cit. n. 45. (citatur hic Sarnensis triennalis. q. 28. qui etiam dicit, Rotam judicasse, non valere provisionem Legati de latere de beneficiis istiusmodi vacantibus in mensibus istis Ordinarii propter decretum irritans, etiam Ordinarii postmodum non conferret) contra Azor. p. 2. l. 5. cap. 28. q. 24. apud Castrop. item contra Zerolam apud Garciam, qui ait, hunc Auctorem tamen non esse multum curandum, quia multa confundit, & barbarè procedit; item contra Gonz. (quem citat & sequi videtur Tond. l. 1. c. 70. num. 4. & seq. ubi ait, quòd si hoc verum de aliis Legatis, multò magis de Legato & Vice-Legato Avenionensi, utpote cui amplissima concessa potestas conferendi beneficia, de quo multa ibi) ad reg. 8. §. 2. proam. n. 54. & gl. 25. n. 56. & 18. ubi loquitur pari modo de præventionem concessa Legato adversus Ordinarium in mensibus illi per concordata assignatis; intelligendo tamen id de beneficiis vacantibus, non vacaturis. Solet tamen hanc potestatem derogandi dicto decreto irritanti habere quandoque de speciali gratia & favore Pontificis etiam Nuncius, ut de Nuncio Hispanie testatur Garc. loc. cit. n. 134. quia

quã facultate extraordinariã dum utitur, necessariò ostendere debet literas, quibus ea illi conceditur, aliàs ei non creditur; cum steterit in contrarium præsumptio, Papam à communi & ordinario stylo non discedere. *Castro. l. c. n. 10. citans Azor. p. 2. l. 5. c. 27. q. 8.* Similiter Legatus à latere conferre nõ potest beneficia vacantia in alternis 6. mensibus per concordata Germaniæ assignatis ordinariis collatoribus, eos præveniendò; quia hæc concordata habent ratione pacti, cui nec summus Pontifex derogare potest; sic tanquam æquius & probabilis censet Pirh. *de off. leg. n. 25.* citans Laym. *in c. dilectus. de off. Leg. n. 2.* contra Garciam, *p. 5. c. 3. n. 42.* ubi censet, posse Legatum concurrere cum Ordinario, non obstantibus Galliæ & Germaniæ concordatis, & ait sic decisum in *Verdum. canonicatus. 6. Martii. & 19. Iunii 1595.* quas decision. recitat *num. seq.*

6. Quintò: potest conferre beneficia sua provincie, etiam si spectent ad collatorem alterius provincie. *Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. n. 37.* de hoc plura paulò post.

7. Sextò: conferre potest beneficia devoluta ad Episcopum ex negligentia Patroni. *Garc. loc. cit. n. 68.* citans Selv. *p. 2. q. 3. n. 41.* posse similiter conferre devoluta ob negligentiam collatorum, doceret passim. Verum id distinguit *Castro. loc. cit. n. 6.* dicens, id posse Legatum, dum beneficia vacantia devoluta existunt intra provinciam delegationis; id verò non posse, si ea existant extra hanc provinciam, etiam si Prælatus seu collator (idem esse videtur de Patrono) ob cuius negligentiam in providendo devoluta sunt, existat, & habitet intra provinciam; eò quòd Legato concedantur beneficia sua provincie, sive collator eorum aliàs ordinarius sit in provincia eadem, nec ne; Cum in beneficiorum collatione potius spectetur locus, ubi situm est beneficium, quàm locus, ubi residet Collator. Ac proinde ad explorandum potestatem Legati circa beneficia non debet attendi, cui Prælato, an exempto, an ordinario; an de provincia, an extra; an jure devoluto, an ordinario competat; Sed num sint extra provinciam, vel an intra, seu de provincia. Idem tenet *Garc. l. c. n. 27.* ubi, quòd Legatus possit beneficia sua provincie, etiam devoluta ad Prælatum alterius provincie conferre; quia potest conferre beneficia sua provincie, et si spectent ad collationem existentis extra illam. Citat pro hoc *Rebuff. in concord. cit. de regia nominat. Lamb. p. 3. l. 2. q. 8. n. 5.* & plures alios. & n. 29. dicens, non posse Legatum conferre beneficia alterius provincie, etiam si devoluta, vel etiam aliàs spectant ad collationem Prælati, qui est de provincia legationis suæ; citat pro hoc *Rebuff. in p. 2. tit. de devol. versu 13. n. 38. Imol. in c. 2. de concess. præb. Gamb. & c. contra Selv. p. 2. q. 3. num. 40.* Additque *Garc. n. 30.* provisionem factam à Legato de beneficio, existente extra provinciam suam, nequidem tribuere titulum coloratum, & sic decisum à Rota.

8. Septimò: quòd ex dictis jam sequitur, potest Legatus conferre beneficia devoluta ad Episcopum ex negligentia Prælati exempti, si ea beneficia existant intra suam provinciam, secùs si extra. *Castro. loc. cit. nu. 7.* contra Pirh. *ad cit. de off. Leg. n. 22.* neque obviare, quòd Episcopus hæc beneficia provideat tanquam Apostolica Sedis delegatus; quia delegatus se intromittit independenter à devolutione & delegatione Episcopi, ait *Ca. Leuren. Fori Benef. Tom. 11.*

Castro. ibid. addens hanc regulam: quòd delegatus non possit se intromittere in his, quæ Episcopus, non ut Ordinarius, sed ut delegatus exequitur; tantum veram esse quòdam privationem, non autem quòdam preventionem, hoc est, non possit se intromittere privativè, bene tamen cumulativè. Item veram esse in delegatione ab homine, non autem in facta à jure.

9. Octavò: quantum est de jure communi, potest Legatus à latere creare in Ecclesia Cathedrali vel Collegiata Canoniam supernumerariam, hoc est, qui solo titulo Canonicus nullos fructus percipiat, adeoque præbendam non habeat (etsi juxta probabiliorè percipere possit distributiones quotidianas, ut *Abb. in cap. pro illorum. & c. dilectus. de præb. Azor. p. 2. l. 3. c. 11. q. 5.* apud *Castro. loc. cit. nu. 12.*) cum talis creatio non tam tam difformis quàm conformis sit juri communi, juxta *c. cum Ferrariensis. de constit. cap. relatum, & c. dilect. de præb. possintque id ipsum Capitulum & Episcopus. cap. presentis. de off. Leg. n. 1.* (ubi etiam, quòd, si Legatus aliquem talem Canonicum creavit, constituto Executore, ut proximè vacaturam præbendam eidem conferat, quòd is id mandatum exequi possit, etiam finitè legatione mandantis, & citat pro hoc *Gl. in cit. c. presentis*) *Castro. loc. cit. nu. 12.* qui tamen *num. 13.* ait, id Legatum non posse spectato *Trid. sess. 24. c. 19.* cum talis Canonicus ventosus, etsi non strictum, habeat tamen aliquale jus ad præbendam proximè vacaturam; Tridentinum verò omnes expectativas & gratias ad vacatura irritavit; citat pro hoc *Gonz. & Barb. referentes sic declarasse Sac. Congregationem, juxta dicta à nobis supra de Expect.*

Questio 633. Quid plus quàm Ordinarii possit Legatus hac sua ordinariã potestate circa collationem beneficiorum?

1. **R**espondeo primò: potest beneficia sua provincie, dum devoluta sunt ad Sedem Apostolicam providere, quia hæc ob devolutionem non sunt specialiter reservata, argumento *c. venerabilis. de præb. Castro. loc. cit. num. 8.* citans *Abb. in cit. c. 2. & gl. in c. 1. de off. leg. in 6. v. ampliori. Azor. p. 2. l. 5. c. 28. q. 14.* *Garc. p. 5. c. 3. nu. 21.* citans *Gamb. Coraf. Cuchum & plures alios.* Unde jam inferitur, non currere Legato tempus, nempe semestre datum aliis Collatoribus ad providendum; eò quòd si ipse negligat providere intra semestre, devolvatur ad Papam; devoluta autem ad Papam ipse possit conferre. *Gamb. de potest. leg. l. 3. nu. 14. & 622.* *Castro. loc. cit. num. 9.* *Garc. loc. cit. n. 26.* contra *Lap. & Bonif. in clem. si de beneficio. de præb. censentes, Legatum non posse conferre devoluta ad Papam ex propria negligentia, & hinc currere ei tempus.* Item contra *Card. Imol. in cit. clem. Selvam Brunellum, Villadiego & c. apud Garc. nu. 24.* docentes, non posse Legatum conferre devoluta, postquam devoluta esset collatio, sive ex propria Legati, sive ex aliorum negligentia ad prælatum extra suam legationem, usque dum ultimare facta devolutio ad Papam.

2. Secundò conferre potest beneficia jurispr. clericalis seu Ecclesiastici, quod non potest Episcopus seu Ordinarius, etiam nullà facta mentione, aut derogatione dicti jurispr. *Garc. loc. cit. num. 17. & 18.* citans quamplurimos. *Tond. p. 2. c. 2. §. 6.* citans *Covar. pract. qq. c. 36. num. 2.* Item conferre potest

B b 2

bene.

beneficia jurispr. laicalis ex privilegio, etiam si privilegium sit speciale ad certa beneficia, & non generale. *Garc. n. 74. & 75.* vide dicta de hoc supra, ubi de derogatione jurispr. ubi etiam quod Legatus nequeat conferre spectantia ad juspr. laicale mixtum; de quo etiam vide plurima apud *Garc. l. c. à n. 66. & vel maxime n. 69.* ubi id negat Legato de beneficiis jurispr. mixti, in quo plures sunt Ecclesiastici.

3. Tertio, quantum est de jure communi, potest Legatus de latere reservare beneficia vacatura suæ collationis; cum ea reservare possit, quæ potest conferre. *c. presenti. de off. leg. in 6. Castrop. loc. cit. num. 16. Laym. ad c. presenti. Pirh. de off. leg. nu. 23. Garc. num. 35. & 36. citans Coraf. p. 2. c. 3. num. 4. Cuchum l. 2. tit. 5. à num. 73. Gamb. l. 4. rubric. de pot. leg. in reservando, & plures alios: vide de hoc & sequenti Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 55. citantem quamplurimos; cum modificatione tamè c. presenti. non nisi reservatione specialij; cum ante restrictione illam c. presenti. possit generaliter reservare beneficia suæ legationis. *F. n. de Falcon. de reserv. p. 2. q. 2. & 3. apud Garciam num. 37.* Quin & vacaturum reservare potest in favorem certæ personæ, ita tamen, ut pendente hac reservatione, hoc est, collato necdum hoc beneficio, aliam facere nequeat in eadem Ecclesia, aut beneficii alterius pertinentis ad eundem collatorem. *Garc. num. 38. Castrop. cit. num. 16. Pirh. loc. cit. juxta c. cum dilectus. de jurep. per quod tamen ista persona neque jus in re, neque ad rem, utpote quod dare non potest ad vacaturum (quod est solius Papæ) Legatus juxta c. dilectus. de preb. acquirat. Garc. cit. num. 38. citans Abbatem, Zech. Coraf. proinde vi talis reservationis non ardetur, nisi ex aliqua decentia conferre illud beneficium alteri. Unde tamen non erit inutilis talis reservatio; cum per illam impediatur Ordinarius, ne illud conferat alteri. *Garc. citans Gamb. Cuch. Duaren. & c. Castrop. loc. cit. in quo casu quoque reservationis factæ in favorem certæ personæ de proximè vacaturo, si datis Executoribus, necdum factâ collatione, Legatus defungatur officio per mortem vel revocationem, reservatio & omnis processus super illo beneficio factus irritus est, nec potest illud Executor conferre ei, in cujus favorem reservatum. Pirh. loc. cit. num. 23. Barbof. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 56. & 57. fusè. Verùm hæc ut dixi, quantum est de jure communi; nam stante Trid. Legatus nullatenus reservare potest vacatura, præcipuè in favorem certæ personæ. *Castrop. citans Gonz. §. 1. proem. num. 8. quanquam Laym. loc. cit. contrarium indicare videatur, dum tali personæ per hoc nullum jus ad petendum tribuatur.****

Questio 654. Quæ non possit hac potestate ordinariâ, vel etiam extraordinariâ Legatus de latere collationem beneficiorum?

1. **R**espondeo primò: illum non posse conferre reservata sive generaliter, sive specialiter, etiam dum habet facultatem conferendi beneficia, qualitercunque vacantia; sub dicta enim generali facultate non comprehenduntur reservata generali vel speciali reservatione. *Castrop. loc. cit. num. 14. Garc. n. 53. citans Mandof. de signat. gratie. tit. de indulto conferendi reservata. in principio. F. n. de Falcon. de reserv. q. 4. principali effectu 6. Simonet. & aliquot Roræ decif. Legatum tamen Avenionensem habere specialiter hanc facultatem conferendi reservata quæcunque exceptis vacantibus*

in Curia, & vacantibus per promotionem ad Episcopatum, & monasteria consistorialia, testatur *Tond. p. 2. c. 2. §. 6. n. 28.*

2. Secundò, tamen si habeat potestatem conferendi reservata, adhuc conferre nequit vacantia in Curia, nisi sit specialiter expressum, & concessum; cum hæc reservatio sit clausa in corpore juris, ac proinde privilegiata, ne sub generali concessione reservatorum intelligatur. *Castrop. loc. cit. Garc. n. 55. citans Gigas conf. 7. n. 6. juxta c. 2. de preb. in 6.*

3. Tertio conferre nequit beneficia proprie electiva, juxta c. deliberatione. de off. leg. in 6. *Castrop. loc. cit. num. 15. Laym. ad cit. c. num. 1.* (ubi etiam, quòd ea conferre possit, ubi ob negligentiam electorum devoluta sunt talia beneficia, & dignitates electivæ ad Papam, citans pro hoc *Erafm. Chok. de jurisdictione Ordinarii in exempt. p. 3. q. 30. Gamb. de potest. leg. l. 3. nu. 620.*) *Barbola juris Eccl. l. 1. c. 5. nu. 41. citans Coraf. de benef. c. 3. num. 10. Azor. p. 2. l. 5. c. 25. q. 16. Garc. p. 5. c. 1. nu. 52.* Est enim *cit. cap. deliberatione*, solum dicatur, non posse Legatum reservare Ecclesias Cathedralis, regulares, aut collegiatas, dignitatesque majores Cathedralium; sub nomine tamen reservationis venit qualibet provisio; cum non reservetur, nisi in ordine ad provisionem; Et licet ea tantum ibi nominentur, ad omnia tamen beneficia electiva extenditur ob eandem rationem; nimirum ne eligentibus eorum libera electio impediatur, quin & in *reg. 3. Cancel. Ecclesiæ Cathedralis, regulares, collegiatae, dignitatesque majores post pontificalem, & principales in Collegiatis sive electivæ sint sive non, reservantur; idèque ut aliquid operetur reservatio contenta in c. deliberatione de omnibus beneficiis electivis est intelligenda. ita fere *Castrop. loc. cit. nu. 15.* Competere tamen iterum specialiter hanc facultatem conferendi quæcunque beneficia secularia, & regularia, dignitates etiam majores in Cathed. post Episcopatum, cum cura & sine cura, quamvis affecta & reservata in titulum vel commendam, & de ordine in ordinem transferendi Legato Avenionensi, testatur *loc. cit. Tond. de ceterò posse etiam quemcunque Nuncium de latere conferre adhuc collegiatas habitu tantum tales: vel si collegium fuit Superioris auctoritate sublatum, tradit Barb. loc. cit. citans Gamb. de pot. leg. l. 3. nu. 93. & Garc. cit. c. 1. num. 52. Item posse eundem conferre collegiatas & regulares, ubi hæc electiva non sunt, tradit *ibidem Barb. ex Garc. idem tenet Azor apud Pirh. de off. leg. num. 23. contrarium tamen verius spectato juris communis rigore censet Pirh. cum gl. in cit. c. deliberatione, quem vide.***

4. Quartò litigiosa conferre nequit durante lite, ex quo de jure communi, nempe *c. 1. & 2. ne lite pendente.* prohibetur in eis fieri subrogatio, seu collatio ab alio, quàm à Papa. *Castrop. cit. nu. 15. Garc. cit. c. 3. nu. 56. citans Lancell. de attent. p. 2. in presat. num. 617. & Rotam in Tullensi Prioratus. 20. Novemb. 1594. ubi expressè Legatum, etiam de latere, non posse conferre beneficia litigiosa, quæ in ejus manibus libere fuerunt resignata, nisi id habeat expressum in commissione (uti hanc facultatem admittendi resignationes beneficiorum litigiosorum, eaque conferendi etiam simpliciter, vel causâ permutationis, concessam explicitè Legato Avenionensi, testatur *Tond. qq. benef. p. 2. c. 2. §. 6. n. 29.*) & in una *Verdun. Canoniaris. 28. April. 1595. & n. 60.* citans *Gamb. de pot. leg. l. 3. n. 431. & seq. ubi quòd non possit conferre beneficia jurispr. litigiosa, non**

quia

quia juris. sed quia litigiosa. Quin & si haberet specialiter potestatem conferendi litigiosa, non posse adhuc conferre litigiosa juris. laicalis (idem videtur de jure mixto) propter præjudicium laici, cui saluum manet jus præsentandi lite finita, tanquam verius censet Garc. n. 61.

Questio 655. Qualiter Legatus de latere possit collationem beneficii committere alteri?

Respondeo: Et si non possit alicui in genere, aut etiam in specie facere potestatem, ut beneficiorum resignationes recipiat, & ea personis idoneis conferat; potest tamen alicui committere receptionem resignationis, & postquam illa recepta est, eidem committere, ut personæ idoneæ conferat. Laym. ad c. deliberatione. de off. leg. §. prohibemus. n. 3. & 4. Pirh. de off. leg. num. 26. Verum de eo, quid possit Legatus circa resignationes recipiendas, item unienda beneficia, & alia suis locis agerur: vide tantisper Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. an. 61.

Questio 656. A quo tempore Legatus de latere conferre possit beneficia?

Respondeo: posse eum id à die, quo Urbem regressus est, & ad eam redit; ab illo enim puncto, & toto illo tempore (quod idem est de Nuncio) Legatus est, & legatione fungitur; Argumento l. verò. ff. de off. proconsulis. habetque jurisdictionem voluntariam, etiam quoad exercitium, quod refertur collatio beneficiorum) et si non habeat contentiosam, saltem quoad exercitium. Castrop. loc. cit. p. 26. num. 19. & 20. citans Azor p. 2. l. 5. c. 27. q. 6. additque contra Azor l. 6. c. 25. q. 12. idem esse de institutione, & confirmatione, & quod, licet hæc fieri nequeant sine cognitione causæ, dum tenetur instituens & confirmans electorum & præsentatorum vitam & literaturam examinare; hæc tamen cognitio, & exploratio fieri possit absque strepitu judiciali ad sui plenam informationem, nullo apparente contradictore; præterquam quod talis cognitio & informatio fieri possit ab eo, in provincia, institutio verò & confirmatio extra. citat Garc. p. 5. c. 3. n. 141.

Questio 657. An, & qualiter valeat collatio à Legato facta ei, qui tacet se habere aliud beneficium?

Respondeo: esse subrepticam, & nullam; non fecus ac illa, quæ sic facta esset à Papa. c. collatio. de off. leg. in 6. Pirh. vir. eod. num. 27. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 49. citans Staphileum de lit. gratia. tit. de pot. leg. num. 38. Menoch. de arb. cas. 20. num. 50. Rebuff. & c. Cujus contrarium est in aliis inferioribus Collatoribus, qui si beneficia conferant, opus non est, ut beneficii prius jam habiti mentio fiat, licet prius dimitti debeat, si est incompatible cum secundo. Pirh. loc. cit. Barbos. nu. 50. citans Felin. in c. ad aures. de rescrip. num. 15. Solv. p. 3. q. 25. & aliquot Rotæ decis. Ratio hujus disparitatis est; tum quia potestas Legatorum in hac parte est quasi extraordinaria, & superinducta, aliisque collatoribus præjudicans, ideoque restringenda, ut Pirh. tum quia ordinarius magis deliberatus est, & certus in beneficiis, quæ ad tuam provisionem spectant, quam Papa in beneficiis totius orbis, vel Legatus respectu totius suæ provincie; ac proinde in Ordinario subreptio non præsumitur,

sicut in Papa & Legato, qui non sic subditos notorè habent, sicut Ordinarius, adeoque nec ita notum habent, qualia beneficia clerici singuli possideant, sicut Episcopus. Quod si tamen motu proprio Legatus à latere conferret beneficium, non facta mentione prioris jam habiti, cum hac clausula: *motu proprio*: in literis collationis expressa, probabiliter validam esse collationem, sicut etiam in eo casu valida est collatio Papæ; quin & Ordinarii, quo deterior esse non debet Legatus, censet Pirh. citans Gl. Laym. & Barbof. in cir. c. collatio. (in quo et si fermo sit de solo Papa, non tamen Legatus excluditur) idem tenet Barbof. juris Eccl. l. 1. c. 5. nu. 51. citans Mandos. in reg. 16. q. 8. num. 3. Abb. in c. tuam. n. 1. de ar. & qual. contra Jo. Monach. Lap. Anchar. & c. censentes non posse Legatum conferre beneficium cum clausula: *motu proprio*: absque eo, quod de alio in gratia mentio fiat.

Questio 658. Quid possit Legatus à latere in commendandis Ecclesiis?

Respondeo primò: illum posse beneficia parochialia commendare ad tempus, nimirum ad 6. menses; quia id juris & potestatis habet Episcopus. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 58. citans Gamb. de pot. leg. l. 4. num. 143. & Azor p. 2. l. 5. c. 29. q. 6. poteritque finito primo semestri, si adhuc duret eadem necessitas, vel utilitas, hujusmodi beneficia per aliud semestre commendare. Barb. ibid. citans Gl. in c. nemo. de elect. in 6. Gonz. gl. 388. n. 35. Azor ubi ante num. 7. atque id procedere, licet hæc beneficia ad Papam devoluta essent; quia & hæc conferre potest. citat pro hoc Azor q. 13. Rebuff. in pr. tit. de commend. num. 56.

2. Secundò, neque parochiale, neque aliud beneficium commendare potest in perpetuum, nisi hoc specialiter habeat in facultatibus; beneficia enim commendare ad vitam commendatarii, est solius Papæ. Barb. loc. cit. num. 59. citans Gamb. l. 4. n. 162. Garc. p. 4. c. 4. num. 23. Mandos. reg. 32. q. 7. num. 5. contra Zechum de benef. & pension. c. 7. num. 2.

3. Tertio, neque potest Ecclesias regulares commendare secularibus, aut è conversò. Barb. loc. cit. num. 60. citans Azor q. 9. Gamb. nu. 197. et si dicat Azor solere; tamen in facultatibus (intelligi extraordinariè) concedi solitis Nuncio contineri, ut possit commendare regularia secularibus, & contra.

Questio 659. In ordine ad praxin interpretandi facultates quoad collationem beneficiorum, dari quandoque solitas Nunciis aliis missis cum potestate Legati de latere; Quanam beneficia vi talis facultatis conferre adhuc nequeant, dum ea concederetur in illa forma, in qua concedi solere Nunciis Hispania referunt Castrop. & Garc. nimirum ut quæcumque beneficia Eccles. simplicia in Hispania existentia extra Metropolitanas, Cathedrales & alias Collegiatis Ecclesias per obitum illorum ultimorum possessorum extra Curiam Romanam vacatura, modò illa alià quàm reservatione mensium reservata non fuerint, & cujuslibet earum fructus, redditus & proventus, etiam ratione personalis residentie percipi solitis, ac distributiones quotidiana

ne 24. ducatorum auri de camera secundum communiorem estimationem valorem annum non excedant, pro tempore vacantia personis idoneis providere possit; ita tamen, ut non prius provisionem huiusmodi facere debeant, quam sibi fide dignorum testimonio constiterit, fructus predictos ipsum valorem annum non excedere; alioqui provisiones facta nullius sint valoris &c. Vii reipsa hanc eandem facultatem Barb. loc. cit. nu. 53. citans pro hoc Casar. de Grassis, decif. 7. & 9. de præb. extendit ad omnes similes Nuncios, dum ait: Hodie Nunciis missis de latere conceditur facultas restricta ad beneficia Eccles. simplicia per obitum extra Curiam vacatura, quæ non excedunt valorem 24. ducatorum, computatis distributionibus, extra tamen Metropolitanas, Cathedralis & Collegiatis; sed quidquid sit de hoc, num similis seu par facultas concedatur omnibus missis cum potestate Nuncii de latere?

1. Respondeo: si talem potestatem obtinuerit Nuncius aliquis simpliciter missus, vel etiam habeat Nuncius aliquis missus cum potestate Legati de latere, non poterit adhuc conferre, Primò Canonicius Cathedralium, & Collegiarum, licet valorem 24. ducatorum Camera non excedant, multoque minus dignitates.

2. Secundò neque officia personatus; quia facultas se extendit tantum ad simplicia, Castrop. loc. cit. num. 4.

3. Tertio neque curata, etsi ea per accidens actu curam non exercent. v. g. quia ob inundationes fluminum, vel incurfiones latronum, Ecclesia parochialis destituitur ad tempus parochianis, & spes est probabilis, Parochianos esse reverfuros, ut est in dictis casibus; talia enim beneficia verè curata dici debent. Castrop. loc. cit. Garc. num. 112. juxta plures Rota decisiones. Secus dicendum est dum purè habitu curata sunt; nimirum ubi Ecclesia Prochialis amisit parochianos, & verifimiliter spes nulla est recuperandi Actum, præsertim si 40. anni lapsi sunt sine parochianis; censentur enim tunc absolute in omnibus simplicia. Castrop. l. cit. Garc. num. 115. ex Felin. Gabriel, Rota &c. Sic etiam adhuc conferre poterit ea, quæ parochialem annexam habent secundariò, & accessoriò tantum, si simul cum accessoriò non excedant valorem facultatis illius; secus si annexio facta esset æquè principaliter. Garc. num. 124. citans se ipsum p. ult. c. 2. num. 37. Item conferre adhuc poterit ea, quæ ex constitutione seu consuetudine Ecclesie habent onus gerendi vices Curari Sedes illius vacante; quia ob solum exercitium curæ accidentale ille vices gerens non dicitur habere beneficium curatum, ut Old. Felin. Sarnens. Garc. num. 125. Non tamen videtur posse conferre ea, quæ habent onus perpetuum administrandi Sacramenta, & adjuvandi refores; eò quòd hæc, juxta declar. S. Congregationis requirant personalem residentiam, ac verè curata essent, ac proinde curata censentur. Garc. nu. 127. Item conferre poterit Archipresbyteratus rurales; eò quòd hi veniant hodie dum nomine simplicis beneficii; dum ea hodie dum nullam jurisdictionem fori externi annexam habent, sicut habere antiquitus; sed solum digniorem locum in con-

ventu Sacerdoti, intersint computibus, rationes ab Ecclesiarum æconomis recipiant, à ratione dignitatis exciderunt. Castrop. num. 5. Garc. à num. 94. juxta plures Rota decisiones, quas recitat.

4. Quarto, non poterit conferre vacantia per resignationem, affectuionem alterius beneficii, per initium matrimonium, aut statum religiosum, per privationem, vel alium modum distinctum ab obitu, Garc. num. 87. & 88. Subjungens, sufficere tamen ad hunc effectum, ut conferri possit à Nuncio, quòd vacet de facto per obitum illud possidentis, etsi alias aliter vacaret de jure, citat pro hoc Mandosi. ad reg. 3. q. 13. &c. ad reg. 6. q. 5.

5. Quintò, non poterit conferre litigiosa, ut dictum supra, etiam de Legato à latere. Garc. nu. 130. nec obstat, quòd Nuncius in sua facultate habeat clausulam, ex qua potest in suis provisionibus apponere derogationes, & clausulas necessarias & opportunas, & in literis Apostolicis concedi & extendi solitas; atque ita apponere possit clausulam, quæ in literis Apostolicis solet apponi: & super eo lis pendeat indecisa &c. ista namque clausula facultatis Nuncii non est intelligenda de clausulis in literis Apostolicis apponi solitis, quæ sumuntur ex supplicatione, in qua specialiter sunt concessa, qualis est illa: Et super eo lis aliqua &c. sed de clausulis in literis Apostolicis concedi & extendi solitis absque specialis expressione in supplicatione facta; atque ita illa clausula de lite non solet apponi in provisionibus Nuncii. Adde quòd clausula illa facultatis Nuncii ita intelligenda non sit, ut possit derogare dispositioni juris communis. ita Garc. num. 131.

6. Sextò, non poterit conferre beneficia istiusmodi simplicia in mensibus Ordinarii gaudentis alternativà; tam enim hæc gratia alternativà, utpote in favorem residentie concessa excellens est, tum propter decretum irritans contentum in gratia alternativà annullans quamcunque provisionem à quocunque etiam à Sede Apostolica factam: tunc quia ad sui derogationem requirat fieri illius mentionem expressam, ut meritò præsumatur, facultatè Nuncii (tamen si in se continet clausulam memoratam paulò ante, vi ejus alias apponere possit in provisionibus clausulam &c. quæ derogetur contraria dispositioni) ad ejusdè derogationem se non extendere. ita probabilis Castrop. loc. cit. nu. 17. contra Garc. à num. 134. censentem, id posse Nuncium, etiam præ Legato à latere ob dictam clausulam, apponendi clausulas necessarias specialiter in ejus facultate contentam; de ceterò poterit conferre vacantia in mensibus 4. Ordinarii, nimirum non gaudentis alternativà, & ita cum istis ordinariis concurrere, quia ejus facultas non apparet in hac parte limitata, Garc. num. 132. Castrop. loc. cit. citantes Rotam in una Composfell. ut per Crescenti. decif. 8. Germon de indulto Card. §. ac irritum. nu. 42. contra Gonz. §. 2. proem. num. 55. quatenus dicit, hodie dum, ut à peritis Nunciis se audivisse restatur, facultatem hanc eis limitatam, ut cum Ordinariis in eorum mensibus concurrere nequeant; quòd ipsum, cum non appareat in prædicta facultate concessa Nuncio Hispanie, ait Garc. dici sine fundamento. Nihilominus ait Garc. quòd etsi id Nuncii possent, non tamen soleant cum Ordinariis concurrere.

7. Septimò, non poterit conferre vacantia, Sede Episcopali vacante; sunt enim reservata ex regula cancell. reservatione distincta à reservatione ratione

ratione mensium Apostolicorum, & Nuncius providere nequit beneficia aliter, seu reservatione aia, quam ratione mensium reservata. Castrop. n. 26. Garc. n. 139. citans Ferret. conf. 17. n. 2. Callad. decis. 9. de prob. ac præcipue Caputaq. decis. 85. p. 2. & Mandof. de sign. gratia. tit. de indulto conferendi reservatione. & reg. 32. q. 14. quamvis addat Garc. n. 142. se vidisse in Episcopatu suo, Nuncium eâ Sede vacante conferre. Porro opus esse, ut exprimat mensis in provisionibus Nuncii, ait Garc. n. 134. citans Mandof. reg. 34. num. 50. Crescent. decis. 10. de rescriptis. Rotam decis. 206. p. 1. diversis, eò quod regula octava præcipiens hanc expressionem in provisione Apostolica procedat etiam in provisione facta à Nuncio propter rationis paritatem, quæ est, ne præjudicetur Ordinatio. Negat è contra Castrop. loc. cit. num. 18. eò quod hoc onus in facultate Nuncii non imponitur, etsi impostum sit in provisione Apostolica, extendi non debeat ad provisionem Nuncii; cum lex, irritatoria præcipue, extendi non debeat ad casum non comprehensum ob similitudinem rationis, quæ tamen etiam hic non est; cum Papa possit præjudicare Ordinariis gaudentibus alternatim. Item Nuncius in provincia sua melius cognoscat, quo mense vacavit beneficium, quam Papa; cum habeatur Nuncius tanquam Ordinarius.

8. Octavo, non poterit conferre, quorum valor etiam in modico v. g. sexta parte excedit 24. ducatos (qui modicus excessus alias admitti solet ad excausandam malam valoris expressionem, ut Mand. de signat. gratia. tit. de provis.) eò quod facultas Nuncii restricta sit ad non excedentia dictum valorem. Garc. num. 182. juxta expressam Rotæ decis. in Calagur. Archiepiscopatus 13. April. & 20. May 1587. quam verbotenus refert; sed & nu. 184. ait; id procedere, etiam si excessus non esset nisi unius julii. Poterit nihilominus conferre beneficia simplicia seu præstimoniam invicem unita, quorum in simul fructus excedunt dictum valorem 24. ducatorum, dum unio facta est aequè principaliter, si singulorum seorsim fructus non excedunt dictum valorem; non secus ac conferre potest duo beneficia separata, quorum singula non excedunt dictum valorem, quamvis ambo simul excedant illum. Garc. num. 145. Ea tamen conferre non poterit, si unum alteri unitum est accessorie per viam incorporationis; eò quod dicta unio operetur extinctionem tituli, & nominis beneficii uniti, & judicatur prædium illius, cui sit unio, & sic unum tantum est & efficitur beneficium, cujus fructus excedunt 24. ducatos; cum & fructus beneficii uniti sint fructus beneficii principalis, & in impetratione non est opus exprimere unitum. Garc. n. 143. & 134.

9. Denique conferre poterit beneficia juris. Eccl. non laicalis aut mixti, juxta ea quæ dicta sunt de Legato à latere, modò non excedant dictum valorem. Garc. à num. 243. similiter conferre poterit exempta, ut dictum de Legato à latere. Garc. num. 251.

Questio 660. Qualiter computandus ille valor 24. ducatorum Auri de camera, & quanam computanda in fructibus, ut valor ille excedatur?

Respondeo ad primum: de valore ducati Auri de camera dictum est alias, nempe quòd sit scutum aureum, & unus Argenteus, seu Julius;

quòd alias in reservationibus valor ducatorum, dum non additur de camera, attendendus sit ille valor eorum currens in loco beneficii. Garc. cit. p. 5. c. 3. nu. 151. citans Gigas conf. 58. alias responso 49. de pens. Benzen. de subsidio charitativo. q. 89.

2. Respondeo ad secundum primò: non esse computanda emolumenta incerta, v. g. funeralium, & anniversariorum, quæ dotata non sunt, sed voluntaria, elemosynæque incertas. Castrop. loc. cit. num. 6. Garc. num. 155. Secus est de anniversariis fixis testamento vel donatione relictis stabiliter, seu fundatis, & oblationibus consuetis; nam ea emolumenta computantur in valore beneficii. Castrop. ibid. Garc. loc. cit. citans Wamel. conf. 227. & Suar. rom. 5. d. 2. §. 1. num. 30. Secus etiam est de illis incertis, si solita sint locari singulis annis pro certa quantitate, aut aliter communiter redigantur, seu redigi possint ad certam summam; per hoc enim incerta ista redduntur certa, & sic computari debent, saltem ut fructus seu distributiones ratione personalis residentia percipi soliti. Garc. cit. n. 155. citans Felin. in c. ad aures. nu. 14. Selv. p. 3. q. 9. n. 12. Casar de Grassis. decis. 117. n. 12. & Rotam in Majoricens. Capella. 15. Junij 1592.

3. Secundò non sunt computanda in valore beneficii emolumenta competentia ratione Capituli beneficiatorum (qualia capitula clericorum dari solent quandoque, quibus similia funeralium emolumenta, & plures missarum elemosynæ inter tales clericos capitulares dividenda, si divinis assistant; & in quæ capitula intrandi jus habet quilibet talis, v. g. urbis propriè beneficiatus, per se deserviens suo beneficio, ut Garc. nu. 158.) ista namque non computantur, nec conceduntur ratione & jure beneficii, sed capituli, & servitii illius, quod est distinctum à beneficio, licet ratione beneficii habeat quivis jus intrandi tale capitulum, si velit, & ex admissione seu ingressu in illud capax fiat dictorum emolumentorum, dum personaliter presentes sunt; eo ipso namque parè, beneficium non concedere illis jus ad dicta emolumenta, sed solum asserere aptitudinem ad illa percipienda, secus ac alias contingit in distributionibus quotidianis inter canonicos dividendis; hæ enim, quia ex canonicis extractæ sunt, sunt fructus beneficiorum, & residentiam seu interestiam tanquam conditionem requirunt, ut percipiantur. Castrop. loc. cit. Garc. n. 160.

4. Tertio, probabiliter computanda non sunt, sed deducenda stipendia missarum, ad quas per se dicendas obligatus non est beneficiatus, sed potest curari legi per alterum; sicut enim illa stipendia obtinere possit legendo missas, quia tamen non est obligatus illas dicere per se, non debent tanquam proventus beneficii, sed potius tanquam fructus residentia & personalis laboris computari, adeoque excessum valoris beneficii constituere non possunt; cum non sint excessus per se annexus beneficio, sed solum ex voluntate & labore beneficiati, Castrop. n. 9. citans pro hoc Gurtier. qq. can. l. 1. c. 39. n. 68. Casar de Grassis. decis. 18. & 20. & Garc. n. 166. qui tamen ibi solum astringit in ordine ad effectum regulæ de valore in ordine ad quem computatur solum, quod beneficium valet importare liberè, & in absentia ab Ecclesia, citaque pro hoc quamplurimos. Econtra computanda esse hæc stipendia missarum, ubi beneficiatus obligatus est eas legere per se ipsum; quia v. g. Callam.

pellania est sacerdotalis, & residentiam personalem requirens; tunc enim stipendia correspondentia illis missis sunt verè proventus beneficii, competentes beneficiato ob hoc ipsius beneficii servitium. Castrop. *loc. cit.* citans Caslad. *decis.* 19. *de prebend.* Garc. *num.* 169. id intelligens, etiam in ordine ad effectum regulæ de valore.

5. Quartò: in valore beneficii in ordine, ut illud conferre possit Nuncius, deducenda est pensio quâ gravatum est beneficium, si ea perpetuò sit imposita beneficio, hoc est, neque cum vita pensionarii, neque cum vita beneficiati expirans, ita ut is illud conferre non possit, si deductâ dictâ pensione adhuc valor fructuum excedat dictos 24. ducatos. Castrop. *loc. cit.* n. 11. Garc. n. 173. idem tanquam probabilis tenet Castrop. citans pro hoc Gigas *de pens.* q. 89. n. 1. (contrarium sentientibus Garc. n. 171. Belenz. *de subsid. charit.* q. 37. Puteo l. 3. *decis.* 202. & Rotâ *decis.* 184. l. 3. q. 3. *divers.* apud Castrop.) nimirum pensionem hanc reputandam adhuc onus perpetuum, ac proinde ex valore beneficii deducendum esse, ita ut, si illo deducto non maneat valor 24. ducatorum, cadat sub collatione Nuncii, dum imposita est ad vitam beneficiati, vel etiam pensionarii; eò quòd satis perpetuum sit, quod non habet terminum alium à vita, juxta l. *jurisperitos.* ff. *de excusat. tutor.* & l. *sufficit.* ff. *de condit. indeb.* & Tiraq. *de retract. conventionis.* §. 2. gl. 1. n. 39. & quòd valor beneficii desumendus comparatione beneficiarii, ita ut tantum censetur valere beneficium, quantum remanet beneficiario detractis oneribus; & licet pensionarius mori possit ante beneficiatum, ac ita remanere beneficiato fructus integri excedentes 24. ducatos; quia tamen etiam contrarium evenire potest, ut beneficiatus moriatur prius, ratione hujus dubii censendum non sit, beneficium valere, nisi quòd valer deductâ pensione. Idem pari modo procedere tenet Castrop. tam in ordine ad regulam de valore exprimendo, quam in ordine ad collationem à Nuncio faciendam de subsidio, quod ex privilegio Papæ ex quolibet beneficio extrahitur in gratiam Regis ad quinquennium; eò quòd, spectato stylo & communi cursu rerum, hoc onus est perpetuum, dum dictæ concessiones in quinquennium solent continuari in perpetuum, & unâ finitâ succedere altera, nec sit spes cessationis, contrarium sentientibus Put. & Belenz. *ubi ante.* Gomef. *in reg. de exprimendo valore.* q. 1. & 3. n. 169. Gamb. *de off. leg.* l. 6. nu. 169. apud Castrop. in quorum sententiam inclinat tantum Garc. n. 178. quare nus dicit, id in ordine ad effectum expressionis valoris probabile sibi videri; admittere se tamen id non audere in ordine ad effectum facultatis Nuncii, quæ est restricta & limitata.

Questio 661. Vndenam constare possit, num valor beneficii excedat 24. ducatos in ordine ad hoc, ut Nuncius providere possit; siquidem singulis annis est fructuum varietas, & beneficium, quod uno anno longè superat valorem 24. ducatorum, alio anno illum non attingit?

1. Respondeo primò: minùs rectè hujus argumentum sumi ex tribus, aut etiam quinque annis præcedentibus; quia id spatium nimis limitatum videtur, ut inde valor ille colligi possit; cum sæpe contingat in tam brevi spatio fieri con-

siderabilem mutationem in fructibus. Castrop. n. 139. Garc. n. 219. contra Mandos. *in reg.* 22. q. 5. n. 2. & Mascard. *de prob. concl.* 1403. n. 42. qui 5. annos statuunt.

2. Resp. secundò: neque argumentum hujus valoris sumi posse ex quinque annis ante, & quinque annis post provisionem beneficii; Sic enim validitas gratiæ Nuncii erit in pendente, seu pendebit per quinquennium post priorem de eo factam provisionem) quia sic, dum confert beneficium, constare ei non poterit de valore, sed expectandum erit lapsus quinquennii. AA. *idem contra Guttier.* l. 1. q. 9. *can. c.* 39. num. 63. Paris. *de resign.* l. 10. q. 2. n. 55. Leon. *in Thes. fori Eccles. c.* 22. Gomef. *in reg. de valore.* q. ult. quare

3. Respondeo tertio: valorem beneficii ex decem annis proximis præcedentibus gratiam, computato sterili cum fertili, desumendum esse, Garc. n. 229. variis id probans Rotæ *decis.* Castrop. *loc. cit.* testans, sic observatum ex stylo Curia legem hac in parte faciente.

Questio 662. Penes quem sit obligatio probandi beneficii valorem, an penes provisorium à Nuncio, an penes provisorium Apostolicum; dum unus adversus alterum litigat?

Respondeo: esse penes provisorium à Nuncio onus probandi, quòd beneficium sit infra valore facultatis Nuncii, non obstante assertionem Nuncii, & licet ab eo provisorius sit prius provisionis, & jam in possessione. Garc. n. 188. citans Felin. *in c. ad aures.* de *rescript.* n. 4. Gig. *conf.* 7. n. 5. Mohad. *decis.* 20. n. 1. *de preb. &c.* Castrop. n. 14. citans Geroni. *de indult. Card.* §. *ac irritum.* à n. 27. eò ipso enim, quòd quis à Papa (utpote cui jure ordinario & reservationis omnes provisiones competunt) provisorius sit, habeat intentionem suam fundatam, qualem non habet provisorius à Nuncio; cum is sit extraordinarius, & delegatus collator: debet proinde fundare intentionem suam in alio, quòd aliter facere nequit, quàm probando beneficium contineri sub facultate Nuncii, adeoque probando non excedere valorem illum 24. ducatorum, alias succumbet, & deponetur. Adde, quòd provisorius à Nuncio, dum gratiam impetrat, narrare necessariò debet, beneficium illum valorem non excedere, in qua narratione, cum fundetur gratia à Nuncio facta, tenetur narrativam illam verificare, præsertim dum contradictorem habet. Castrop. *loc. cit.* Nec obstat, quòd Nuncius obligatus sit prius valorem beneficii explorare, ut gratia facta teneatur, adeoque dum is de valore beneficii testatur, ei sit credendum, quamdiu contrarium non probatur; utpote de quo præsumendum, quòd bene se desuper informavit. Nam licet exinde provisorius à Nuncio habeat intentionem suam formatam, dum non excipitur: attamen, cum à provisorio Apostolico, vel Ordinario contradicitur, hæc exceptione stante, eget novo fundamento; eò quòd concurrat cum isto provisorio Apostolico, vel Ordinario habente fundamentum firmitus, utpote à jure communi inductum, & sic prævalens contra fundamentum, quòd habet provisorius à Nuncio. Castrop. *loc. cit.* Verumtamen etiam, cum provisorius Apostolicus reneatur exprimere valorem beneficii, quia est fundamentum gratiæ suæ; adeoque ut gratia justificetur, hic valor probandus sit, dum nimirum in supplica

plica narravit, beneficium excedere 24. ducatos, & ob hanc causam petit sibi illud concedi, provi-
sus à Nuncio interea removeri non poterit, non ob-
ligabitur probare beneficium dictum valorem non
excedere. Castrop. loc. cit. ex Garc. n. 196.

*Quaestio 663. Cum in facultate illa Nun-
cii habeatur, quod, ut ejus provisio valeat,
ante provisionem certus esse debeat, benefi-
cium illud non excedere dictum valorem,
unde dicta certitudo petenda?*

Respondeo: non sufficere solam relationem im-
petrantis, cum hic ob utilitatem propriam
praesumitur decipere; sufficit autem eam fieri
à voce publica, & fama duplici teste probata: vel
probari dictum valorem unico teste de certa scientia;
licet enim hæc constituent probationem tantum
semiplenam, sufficit tamen ea, ut quis in usu
suae facultatis, dum non contradicitur, securè pro-
cedat, & prudenter operetur; secus dum contradi-
citur; opus enim erit plenam probationem. Castrop.
loc. cit. n. 12.

PARAGRAPHVS III.

De potestate Episcopi circa col- lationem beneficiorum.

*Quaestio 664. Quis sit, & dicatur collator
ordinarius?*

Respondeo: illum, qui jure proprio benefi-
cia confert, tamen jurisdictionem nullam
habeat, & sine hac potestate conferendi habeat
à jure, five ex præscriptione, consuetudine, privi-
legio. Argumento c. *Ordinarii. de off. Ordinar. in 6.*
& c. *si soli. de prob. in 6.* Castrop. tract. 13. d. 2. p. 27.
n. 1. & sic in specie Capitulum, dum legitime ju-
stificavit consuetudinem conferendi privatim ad
Episcopum, venire sub nomine ordinarii collato-
ris, ait Card. de Luc. de benef. d. 31. n. 15.

*Quaestio 665. An, & qualiter potestas
conferendi beneficia competat Episcopo?*

Respondeo: Episcopus inter collatores ordi-
narios primum locum habet, utpote cui ex
jure communi, & ratione Episcopatus concessa est
hæc potestas conferendi beneficia sua diocesis.
Castrop. loc. cit. Gonz. §. 1. proem. num. 21. & 22.
juxta cap. omnes basilicae. & c. nullus omnino. 16. q. 7.
c. conquerente. de off. Ord. c. ex frequentibus. de insti-
tut. cum interim collatoribus aliis, quales sunt Ab-
bates, Priores, Collegia Canonicorum & c. ea pote-
stas potius ex præscriptione, consuetudine, privi-
legio, quam de jure comperat. Castrop. loc. cit. ex
Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 8. ac proinde cessantibus re-
servationibus (quibus potestas illa ordinaria valde
est limitata) omnium beneficiorum in diocesi exi-
stentium, collatio de jure communi spectat ad E-
piscopum, isque de iis conferendis de jure com-
muni fundatam intentionem habet (sub limitatione
tamen, & exceptione, danda inferius circa benefi-
cia Ecclesiae Cathedralis) Tond. in qq. benef. p. 2.
c. 3. §. 7. n. 1. Garc. p. 5. c. 1. n. 52. citans Felin. in c. ve-
nientibus. n. 32. de except. Corali. p. 2. c. 4. n. 6. in fine.
Parisi. de resign. l. 1. q. 10. à n. 49. Mandos. & plures

alios. Lott. l. 1. q. 2. n. 2. & q. 21. n. 77. ubi etiam,
quod ob hanc juris assistentiam ex collatione unius
censeatur ei acquisita quasi possessio conferendi
cætera; cum tunc magis attendatur causa actus,
quam actus ipse; citat pro hoc Abb. in c. 1. de reli-
gios. domib. n. 3. Tiraq. de retract. Constan. §. 36. gl. 3.
n. 12. Rotam decis. 222. p. 1. diversar. Idque non solum
ratione beneficiorum tunc existentium, sed & im-
posterum erigendorum, ut Rota decis. 17. p. 2. divers.
Neque solum respectu secularium, sed & regula-
rium beneficiorum hoc jus commune ei assistit.
Lott. cit. q. 2. num. 137. citans Abb. in c. Abbate. de
verb. signif. n. 3. Gonz. gl. 23. n. 21. & c. Hoc ipsum
tamen, quod Episcopus fundet intentionem suam
de jure communi, etiam in provisionibus Regula-
rium, respectu institutionis, & confirmationis, in-
telligitur non de exemptis. Lott. l. 2. q. 24. n. 80.
citans Erasim, Chokier. de jurisd. Ord. in exemp. p. 4.
c. 30. n. 11. Item ubi proceditur per præsentationem,
& electionem, Episcopus quoque intentionem suam
fundatam habet in jure communi pro jure insti-
tuendi, & confirmandi. Lott. n. 138. citans Abb.
in c. cum venissent. de instit. n. 9. Unde jam etiã, qui
Ordinarius non est diocesis alicujus, cum secun-
dum juris communis dispositionem intentionem
suam fundatam non habeat in collatione benefi-
ciorum, si prætendat in ea sibi competere jus con-
ferendi beneficia, debet suam intentionem pro-
bare; quia habet contra se juris præsumptionem.
Quod tamen intelligendum, dum cum tali non
ordinario concurrat Ordinarius ipse diocesis, five
dum provisus à tali non ordinario contendit cum
provisio ab Ordinario diocesis; nimirum ut tunc
jus conferendi plenè probandum sit ab isto non Or-
dinario, seu à provisio ab illo: Secus autem sit, si
concurrant provisus ab alio quam Ordinario dice-
cesis ex una parte, & ex altera parte provisus Apo-
stolicus; Sufficiunt enim hoc secundo casu levio-
res & minus plenæ probationes; non quod Epi-
scopi auctoritas major sit, aut favorabiliter aucto-
ritate Papa; sed quia Pontificia potestas alterius
cujuslibet collatoris ordinarii concursum admit-
tit; potestas verò Ordinarii nullum admittere so-
let, nisi summum Pontificem tanquam Ordina-
rium ordinariorem; ita ferè Tond. loc. cit. n. 1. & 2.
Porro plura de ea potestate Episcopi circa confe-
renda beneficia in ordine ad Capitulum, vide §.
post hunc secundo.

*Quaestio 666. Unde hoc jus conferendi ori-
ginetur in Episcopo?*

Respondeo: tamen bene dicatur originari in
Episcopo à jure communi. Lott. l. 2. q. 2. n. 3.
citans Ugolin. de off. Episcopi. c. 50. §. 2. n. 1. Paris.
Card. non tamen originari in Episcopis immedia-
tè, sed defluxivè; nimirum defluere à Papa in eos,
utpote in quo sola hujus potestatis plenitudo resi-
det, cui omnes alii Episcopi subsunt, tanquam
membra, & vocati in partem sollicitudinis, ait
Lott. l. 2. q. 22. n. 24. & 25. citans Petr. de Perusio.
rr. de reservat. in princip. n. 2. Cenedo. qq. can.
q. 22. n. 3. eadem Lott. l. 2. q. 26.
n. 14. habet.

* *

Qua

Quaestio 667. An hac potestas Episcopi circa conferenda beneficia spectet ad eisdem jurisdictionem?

1. **R**espondeo: nullatenus, saltem proprie, ad potestatem jurisdictionis spectat, seu competit ei ratione Magistratus. Lott. l. 2. q. 2. nu. 5. Non enim omnia, quae Magistratui alicui competunt, competunt ei jure Magistratus; sed aliqua competere possunt à lege citra imperium, & omnem jurisdictionem. Lott. *ibid.* num. 11. uti & l. 1. q. 21. ex num. 24. Unde etiam existens extra propriam diocesin beneficia conferre potest; rejecta etiam, quam alias plures adducere solent in ordine ad effectum exercitii extra territorium, distinctione inter jurisdictionem voluntariam, & contentiosam. Lott. *ibid.* num. 6. Multo quoque minus hæc potestas est potestas ordinis Episcopalis, cum, ut dicitur *c. nos. de elect.* conferre possit statim, ac electio ejus confirmata, etsi nondum sit consecratus. Lott. *cit.* q. 2. n. 10.

2. Sed est accidentalis cujusdam potestatis, eodem nihilominus tempore impressa, quo imprimuntur jurisdictionalia, nimirum ex speciali concessione legis, nempe *c. omnes basilica.* Lott. nu. 12. citans se ipsum l. 1. q. 21. num. 34.

Quaestio 668. Quandoam Episcopus conferre possit?

1. **R**espondeo primò: conferre potest ante consecrationem, quia collatio hæc non spectat ad potestatem ordinis, ut dictum paulò antè, Laym. *c. cum ex illo. de transl. Episcopi.* n. 5.

2. Respondeo secundò: antequam electio illius confirmata sit, conferre non debet, juxta *c. nos. de elect.* ubi Papa mandat alicui à se delegato Episcopo, ut Lincolnienfi electo Apostolicâ Auctoritate jubeat, ut siquam ejusmodi concessionem vel collationem fecit, revocare studeat. Laym. *ibid.* in paraphrasi. n. 1.

3. Respondeo tertio, quantum est de jure communi, Episcopus electus & confirmatus, vel etiam cui collatus Episcopatus citra electionem à Papa, potest conferre beneficia (uti & administrare & exercere ea, quæ sunt jurisdictionis) ante installationem vel inductionem in possessionem. Idem est de Prælati aliis electis, vel provisus à Papa, argumento *c. nos. c. transmissum. c. qualiter. c. nihil. de electione.* utpote quæ jura videntur exigere solam confirmationem ad administrandum. Garc. p. 5. c. 4. nu. 243. & 250. citans pro hoc Suar. Tom. 4. de penitentia. d. 55. l. 3. num. 19. Germon. de indult. Card. §. nec non quancunque. Covar. l. 3. Variar. c. 16. nu. 6. Selv. p. 2. q. 15. Lamb. p. 3. l. 2. q. 11. a. 6. & 7. Butri. Card. Abb. in *c. transmissum* & c. contra Felin. conf. 40. n. 5. Imol. Lap. Anch. & c. apud Garc. n. 246. facit pro hoc decis. Rotæ in una Burgensi canonico. 28. Jan. 1583. quæ est 182. p. 2. divers. quam refert, & cui insistit Paris. de resig. l. 7. q. 23. a. num. 46. apud Garc. n. 245. in qua resolutum, vacationem Ecclesiæ solum durare usque ad confirmationem seu provisionem de Prælato factam, & sic stante dictâ provisione, & literis expeditis, etiam ante captam possessionem per Prælatus, Capitulum non posse conferre, nec jurisdictionem exercere, uti Sede vacante. Procceditque id ipsum quò ad alios Prælatos, sive collatio spectet ad Ordinariû loci, sive ad alium, sive installatione spectet ad confirmatorem, sive ad alium. Garc. loc. cit. num. 249. addit tamen Garc. num. 251.

& idem tenet Castrop. cit. p. 27. num. 4. hodie dum ob Extrav. injunctæ. de Elect. inter commun. Episcopum aliisque Prælatos in Curia promotos non posse conferre beneficia, nec administrare ante illorum literarum ostensionem, & præsentationem factam Capitulo, etiam si aliis, arrecto jure communi, statim post dictas literas expeditas acquisivisset jurisdictionem, & potuisset etiam conferre beneficia; cum Sedes Episcopalis non dicatur amplius vacare & c. ut dicitur expressè in decis. Rotæ, quam fusè refert Garc. l. 6. & Gonz. gl. 15. §. 2. a. n. 80. dicens illam postmodum sæpe fuisse à Rota canonizantem. Quin etiam seclûs illâ Extrav. æquum videri, non posse Episcopum ingerere se administrationi, & jurisdictionis exercitio, nisi literis dictis præsentatis Capitulo, de cujus præjudicio agitur & de tollenda ei administratione, & jurisdictione habita ab eo Sede vacante, à qua prius desisteret non tenetur. Garc. n. 254. & 255. Vide de hoc plura supra, ubi de potestate electi administrandi ante confirmationem.

4. Respondeo quartò, quòd si tamen consuetudo sit contraria, ut Episcopus vel Prælatus non administret, & beneficia conferat ante captam possessionem, hæc servanda est, juxta *c. in his. dist. 11.* Garc. num. 157. citans Gl. in *cit. Extrav. injuncta.* n. non presumant. Abb. in *c. transmissum.* Cuchum. Rebuff. & c. subdénisque num. 258. negari non posse, hanc consuetudinem non solum in Hispania, sed etiam in aliis partibus revera esse, dum Episcopi nunquam ante captam possessionem administrent, nec beneficia conferunt, sed Capitula, uti Sede vacante, & Sedis vacatione ad illum effectum pergunt administrare, & jurisdictionem exercere administrationis durare usque ad captam dictam possessionem ab Episcopo, ut Rebuff. de devot. n. 72. Hostien. in *c. olim. de resig. spol. Felin. conf. 40. n. 4.* Quin & absolute & simpliciter tradit Tond. l. 2. c. 3. §. 7. nu. 6. non posse Episcopum ante captam possessionem conferre, & provisionem ante captam possessionem esse ipso jure nullam.

Quaestio 669. An, & qualiter Episcopus degens in Curia Romana conferre possit beneficia?

1. **R**espondeo primò: posse Episcopum degentem in Curia conferre beneficia vacantia suæ diocesis (etiam dum vacant per resignationem factam coram ipso extra Curiam) Paris. de resig. l. 7. q. 14. num. 26. referens sic resolutum à Rota coram Puteo, teste eodem decis. 167. l. 1. Quin & potest illa conferre in ipsa Curia Rom. etiam concedendo instrumentum seu literas in forma investituræ; cum sicut jus conferendi non spectat ad potestatem jurisdictionis Episcopalis, ita collatio non est exercitium jurisdictionis. Lott. l. 2. q. 2. n. 52. Contrarium tamen sentit Pirh. de præb. num. 87. nimirum Episcopum debere exire ex Curia, ut validè ea possit conferre, prout testatur praxis; ut refert Covar. l. 3. resolut. c. 20. num. 9. Supponit autem collationem esse actum jurisdictionis voluntariæ, quæ, ut ait, licet exerceri possit extra territorium proprium, exerceri tamen non potest in urbe.

2. Respondeo secundò: non tamen potest ea conferre intra urbis Romanæ mœnia, sed extra conferre debet in reverentiam Papæ. Lott. loc. cit. testans sic habere styllum, pro quo citat Hieron. Paul. in *pract. cancell. Apost.*

3. Respondeo tertio: sed neque potest ea conferre, dum coram ipso existente in Curia facta fuit

resignatio (uti id fieri potest. Paris. *loc. cit.* n. 23. Gabr. *conf.* 187. nu. 4. l. 1. & Rota *decis.* 23. in nov. *quæ est* 1. de rerum permut.) nam eo ipso, quod resignentur beneficia coram proprio Episcopo in Curia degente, dicuntur illa vacare in Curia per resignationem. Paris. *ibid.* n. 24. dicens esse communio-riorem, adeoque collatio spectat ad Papam, utpote cui specialiter reservata sunt beneficia vacantia in Curia. Paris. *ibid.* vel ad Cardinalem habentem indultum, in quo solet dari facultas conferendi omnia beneficia vacantia, præterquam per resignationem in Curia coram Papa; sed talia resignata coram Episcopo existente in Curia non sunt vacantia in Curia per resignationem coram Papa. Paris. *loc. cit.* ex eodem Gabriel *loc. cit.*

Quæstio 670. An, & qualem potestatem habeat Episcopus conferendi beneficia Ecclesiæ Cathedralis?

R Espondeo primò: Episcopus non habet intentionem suam fundatam in jure communi quoad collationem Canoniciatum & præbendarum Ecclesiæ Cathedralis, sicut illam fundatam habet in jure respectu aliorum dioecesium suarum beneficiorum. Lott. l. 2. q. 21. n. 81. citans Felin. in c. auditis. de præscrip. n. 10. & Rot. in Calliensis juris conferendi. 6. Martii 1617. Sed potius, si jus commune spectetur, secundum communio-riorem pertinet dicta collatio ad Episcopum, & Capitulum simul, ita ut Episcopus æqualem vocem cum Capitulo habeat. Lott. *loc. cit.* Card. de Luca de benef. d. 1. n. 26. Garc. p. 5. c. 4. n. 17. dicens, hanc esse communio-riorem, & securio-riorem, præcipue quia est approbata toties à Rota, cujus decis. quamplurimas refert nu. 14. citans insuper nu. 15. pro ea Mand. ad reg. 18. q. 14. ex n. 2. Rebuff. de nominatione. q. 8. n. 3. & *conf.* 60. & Castrop. *cit.* p. 27. n. 2. citans c. cum Ecclesia Vulterana. de elect. c. postulasitis. de concess. præb. c. 1. ne Sede vacant. in 6. & insuper Gonz. gl. 45. num. 36. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 9. contra Selv. p. 2. q. 22. à n. 12. Bursat. *conf.* 126. l. 2. n. 45. Quintadv. &c. apud Garc. n. 11. tenentes, spectare ad Episcopum privativè cum consensu tamen Capituli. Item contra Hostiens. in c. cum Ecclesia Vulteran. Coras. p. 2. c. 4. n. 4. Zechum apud eundem Garc. n. 12. tenentes, spectare ad Episcopum cum consilio Capituli. Addit Castrop. id maxime procedere, dum dicti Canoniciatus, & præbendæ erectæ sunt ex bonis communibus, uti id præsumitur in dubio; si enim constaret contrarium, nimirum quod Canoniciatus erecti fuissent de beneficiis aliis liberæ collationis ipsius Episcopi, spectaret eorum provisio privativè & totaliter ad Episcopum; cum per novam hujusmodi erectionem non alteretur jus Episcopo quæsitum. Card. de Luca de benef. d. 17. n. 6. & 9.

2. Respondeo secundò: idem dicendum de dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis; quod de jure communi non sint electivæ, seu spectent ad electionem Capituli, & earum confirmatio ad Episcopum, etiam si majores sint post pontificalem; sed solum de consuetudine, tradit Garc. *loc. cit.* n. 24. & 25. & 26. ne plus juris in iis haberet Capitulum, quam in præbendis; cum tamen deberet habere minus. Sed quantum est de jure communi spectent ad collationem simultaneam Episcopi, & Capituli, ut Garc. n. 20. & 21. juxta decis. Rotæ in Tarronens. Sacristia. 9. Junii 1600. & Abb. in c. cum Ecclesia Vulterana. de elect.

3. Respondeo terciò de cetero, si præcindatur à jure communi, spectenturque consuetudo, & præscriptio (cui deferendum est, ut ex ipso textu c. cum Ecclesia Vulterana. probant Fagn. *ibid.* n. 25. & DD. communiter, ut Card. de Luca *cit.* d. 1. n. 27.) contrarium sæpe accidit, dum Capitulum sine Episcopo præbendas conferre consuevit, & contra aliquando Episcopus sine Capitulo, ut de multis Hispaniæ Ecclesiis, & nominatim de Abulensi quodam collationem dignitatum competentem privativè Episcopo, testatur Garc. *loc. cit.* n. 27. Sic quoque cætera seu minora beneficia consistentia in Cathedralibus, ut portiones, Capellaniæ &c. Si sint de gremio Capituli, ex aliqua consuetudine, vel jure speciali spectare ad simultaneam Episcopi & Capituli collationem, tradit Castrop. *loc. cit.* n. 2. citans Gonz. & Azor. *ubi supra.* Porro qualiter, dum simultanea collatio spectat ad Episcopum & Capitulum, spectentur suffragia vel concordia, dicetur paulò post, ubi de Capitulo. Vide tantisper Garc. *loc. cit.* n. 28.

Quæstio 671. An, & quomodo, supposito jure simultaneo conferendi, Episcopus convocare possit Capitulum, & cogere ad faciendam provisionem?

R Espondeo primò: posse Episcopum convocare Capitulum, & cogere ad faciendam provisionem. Garc. p. 5. c. 4. n. 52. ex Mohed. *decis.* 1. de privileg. quamvis enim non possit convocare Capitulum, si de re ad suum vel suorum commodum spectante agatur, ut Trid. *sess.* 25. c. 6. hoc tamen decretum intelligendum, ut S. Congregatio in una Segunt. 3. Sept. 1587. quando agitur de eo, quod privatim interest Episcopi, etiam si spectet ad ipsum tanquam ad Episcopum, Secus si de re spectante ad ipsius Episcopi jurisdictionem, officium, dignitatem, administrationem, & regimen; jam verò in collationibus cessat peculiaris consideratio, interesse Episcopi; cum illæ ad eum, non ratione privati nominis, sed dignitatis Episcopalis pertineant. Garc. n. 53. & 54. juxta Rot. in Hispal. juris vocandi 26. Junii 1591.

2. Respondeo secundò: non potest tamen Episcopus restringere, & abbreviare tempus semestris Capituli, quod habet ad providendum de jure. Garc. n. 55. citans Baysum in *director. Electionum.* p. 3. c. 4. Cuchum in *institur. majorib.* l. 4. tit. 1. n. 179. Nec potest cogere Capitulum ad providendum. Quin & congregato per Episcopum, vel aliàs Capitulum ad providendum, posset major pars, si vellet provisionem differre. Garc. n. 56. citans Lamb. de *jurep.* p. 2. l. 2. q. 2. a. 19. num. 10. Abb. Sicut contra neque Capitulum Episcopo restringere & abbreviare terminum 6. mensium, & requirere ac vocare Episcopum, ut intersit provisioni intra certum tempus. Garc. n. 57. citans Rebuff. &c.

Quæstio 672. Quid Episcopus juris habeat circa conferenda beneficia Ecclesiarum Collegiatarum?

R Espondeo primò: cum in Ecclesiis cesset ratio, cur in Cathedralibus simultaneam habeat cum Capitulo, nimirum erectio Canoniciatum ex bonis communibus Episcopi & Capituli, neque etiam tanta sit communitio Episcopi cum tali Capitulo, quanta est in Cathedralibus, inspecta
juris

juris communis dispositione, Episcopus simultaneam cum Capitulo earum Ecclesiarum pretendere non potest. Lott. l. 2. q. 21. n. 135. multoque minus, ut tenent Joan. de Imol. in c. cum Ecclesia Vulterana, n. 5. & alii quidam solidam collationem. Lott. *ibid.* etiam adhibito duntaxat consilio Capituli, ut Federic. de Senis. *conf.* 34. n. 1. Sed

2. Respondeo secundo: praescindendo à consuetudine, secundum juris communis dispositionem, jus praesentandi seu eligendi ad Canonicatus praebendasq; Collegiarum competit earum Capitulo, ejusque Praelato immediato, si habeat; jus autem instituendi vel confirmandi spectat ad Episcopum. Castrop. *loc. cit.* n. 2. citans Gonz. *gl.* 45. n. 47. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 9. Garc. p. 5. c. 4. num. 64. Lott. *loc. cit.* citans Abb. in c. cum Ecclesia Vulterana. n. 8. & Jo. de Lignario, atque Rotam huic sententiae crebrius & tenacius adhaesisse ab anno 1520. nihilominus Jo. And. in c. significatum, de praeb. n. 1. Put. *decis.* 130. l. 1. Lap. *alleg.* 31. n. 1. Decian. *conf.* 6. n. 11. l. 1. & Rota aliquando apud Lott. *loc. cit.* sentiunt, solidam illorum beneficiorum provisionem spectare ad Capitulum & ejus Praelatum, sine aliqua Episcopi participatione, quibus consentire videretur Card. de Luc. de benef. d. 12. n. 13. dum ait: in Collegiatis collatio Canonicatum, aliorumque beneficiorum fit nomine ipsius Ecclesiae ab ipso Collegio, quamvis d. 17. n. 6. & 9. accedere videatur ad communiorem, dum ait: horum beneficiorum collationem seu nominationem, provisionem vel electionem spectare ad Capitulum. Porro dicta juris communis dispositio innititur rationi; quod beneficia ista erecta sint de bonis & juribus ipsius Ecclesiae, cujus nomine Capitulum confert, seu providet, ut id praesumitur, juxta dictam q. ante hanc penult.

Questio 673. An, & qualiter Episcopus conferre possit alterius diocesis beneficia unita beneficiis suae diocesis?

Respondeo: beneficium accessorie unitum beneficio alterius diocesis debet conferri per Episcopum illius diocesis, in quo est beneficium, cui unitur; quia sic Ecclesia unita evadit inferior, altera superior, & Praelatus superioris fit Praelatus utriusque. Frances de Ecclesiis Cathed. c. 8. n. 108. citans Gonz. *gl.* 5. §. 7. n. 24. & Per. de Perus. *tr. de unione.* c. 1. n. 1. Si autem aequè principaliter facta est unio, per utrumque Episcopum provideri debet. Frances *loc. cit.* citans Gonz. ubi ante. n. 57.

Questio 674. Quid possit Episcopus circa conferenda beneficia Ecclesiarum exemptarum?

1. Respondeo primo: exempta Ecclesia, beneficia regularia in ea existentia non spectant ad collationem Episcopi. Frances *loc. cit.* c. 30. n. 155. citans Gonz. *gl.* 23. n. 22. & Rotam. sed ad Praelatum, & Conventum simul, si sunt conventualia; si vero non sunt conventualia, ad Praelatum solum; quamvis in his multum deferatur consuetudini. Lott. l. 2. q. 21. num. 139. citans Sely. p. 2. q. 22. n. 45. & 51. Gonz. *gl.* 23. n. 20. &c. Secus est de secularibus: talia enim adesse possunt in Ecclesia exempta, & spectare ad provisionem Episcopi. Frances *loc. cit.* citans Abb. & Lamb. apud Duran. *decis.* 92. n. 17. Siquidem ex exemptione Ecclesiae non deducitur, quod beneficium sit exem-

ptum, cum aliud sit Ecclesia, aliud beneficium in Ecclesia; quia beneficium & Ecclesia constituunt duo corpora distincta, ut Abb. in cap. fin. de praeb. Frances n. 156. & 157.

2. Respondeo secundo: dum Papa mandat Episcopo, ut beneficium in sua diocesi proxime vacaturum conferat Titio, potest eidem conferre beneficium alias ab Episcopo exemptum: ex illa enim commissione patet, Papam non excitare officium ordinarium, sed quod faciat illum delegatum suum, adeoque sicut alius quilibet vi talis mandati Apostolici quodlibet beneficium in sua diocesi situm conferre possit, ita & Ordinarius seu Episcopus; cum officium ordinarium conferendi tunc per accidens habeat. Laym. ad c. grave. de off. jud. Ord. num. 2. citans Jo. And. in c. Abbatem. de rescript. in 6. & Cl. in Clem. unic. de excess. Praelat. n. primi anni.

3. Respondeo tertio: dum exempti, v. g. Abbates, habent Ecclesias pleno jure sibi subiectas (quod habere pleno jure subiectas aliud nihil importat signanter, quam institutionem, destitutionem, visitationem, correctionem. Paris. de rescript. l. 7. q. 15. n. 15. citans Paris. Cardinalem *conf.* 22. n. 14. volum. 4.) in illis Episcopus se non potest intrudere, Paris. *ibid.* n. 14. Sed de his alibi; vide Laym. in cap. sicut, de suppl. negl. Prael. à n. 7. & Lott. l. 1. q. 25. n. 57.

Questio 675. Quid Episcopus potestatis habeat circa beneficia conferenda in Ecclesiis regularibus non exemptis?

Respondeo: Episcopum fundare intentionem suam super libera potestate conferendi in illis beneficia; dum enim ei affinitus jus commune, quod late patet ejus diocesis, non solum procedit respectu secularium, sed etiam regularium, ut dictum supra. Lott. l. 2. q. 21. num. 137. & ubi in iis proceditur per praesentationem vel electionem, Episcopus pariter fundatam habet intentionem pro jure instituendi, & confirmandi. Lott. *loc. cit.* n. 138.

Questio 676. Quid possit Episcopus circa beneficia conferenda suis consanguineis?

1. Respondeo primo: non impeditur Episcopus (idem est de collatore alio) quo minus beneficia vacantia per obitum consanguineo suo conferat, dummodo dignus sit, non obstante Bulla Pii V. Tond. *qq. benef.* l. 1. c. 33. n. 4. cum communi. addens n. 5. posse similiter Episcopum in favorem sui nepotis reservare pensionem: citat pro hoc Paris. de confident. q. 1. num. 20. Gratian. *discept. forens.* c. 617. n. 8.

2. Respondeo secundo: Episcopus resignata coram se pure & simpliciter conferre nequit consanguineis, affinis & familiaribus propriis, (quod tamen intelligendum de familiaribus, qui actu deserviunt Episcopo, & continuam exercent commensalitatem in domo, ait Tond. l. 2. c. 3. §. 7. n. 3. citans Paris. de rescript. l. 5. q. 6. nu. 91. Fusc. de visit. l. 2. c. 20. n. 23. Marium Antonin. l. 1. resol. casu 34.) uti nec ipsius resignantis, etiam si id fieret multiplicatis per circuitum resignationibus, uti id expresse statutum per Bullam Pii V. *constit.* 58 ubi & gravissima poena adversus contravenientes statuta. Tond. *loc. cit.* nu. 8. Paris. de rescript. l. 5. q. 7. n. 188. Non tamen prohibetur beneficia resignata conferre consanguineis suis, seu resignantis, ubi

ea sunt jurispr. hæc enim non comprehendi ista Piaua constitutione, declaravit S. Congregatio teste Quaranta in sum. bullar. v. beneficiorum resignatio. Tond. loc. cit. n. 9. intelligitque hoc ipsum de jurep. laicali. Riccius in decis. Curia Neapolit. l. 3. decis. 81. licet Quarant. loc. cit. loquatur in genere de benef. jurispr. cui adhaerere videtur Tond. l. 2. n. 3. §. 7. n. 3.

3. Respondeo tertio: poterit tamen etiam Episcopus dictis personis conferre beneficia, quæ vacant per dimissionem Clericatus factam ab eo, qui illa possederat; cum hæc non sit vacatio per resignationem, de qua loquitur Bulla Piana, Tond. loc. cit. n. 4. citans Riccium ubi ante, p. 3. alleg. 307. ubi etiam addit, posse Episcopum libere conferre consanguineo beneficium ob alterius incompatibilis consecutionem resignatum, quod tamen merito displicet Tonduto; et quod ob incompatibilis consecutionem beneficium præhabitu non possit resignari, sed debeat simpliciter dimitti, ut Garc. p. 11. c. 5. n. 58. & talis dimissio ex constitutione Clement. VIII. non possit fieri coram Ordinario, sed illa beneficia sint reservata Papæ, quod tamen credo intelligendum, si secundum incompatible quis obtinuit à Papæ.

Quæstio 677. Quid possit Episcopus circa beneficia litigiosa conferenda?

1. Respondeo primo: dum pendente lite super beneficio unus ex colligantibus moritur naturaliter vel civiliter, Ordinarius sive Episcopus (vel etiam alter inferior collator) non potest manus apponere, seu providere de illo beneficio, etsi aliàs ejusdem beneficii collatio ad eum spectaret; quia ipsa lis affectionem causat. Card. de Luca. de benef. d. 92. n. 18. juxta c. 1. & 2. ut lite pendente, in 6. proceditque id ipsum non solum in beneficiis liberæ collationis, sed etiam in electivis, utpote de quibus propriè loquitur textus cit. c. 1. Card. de Luc. n. 19. Item ex communi sensu Beneficialistarum, ut ait Card. de Luca. n. 20. passim per Rotam canonizato de beneficiis jurispr. Laicorum (circa quæ passim & frequentiores oriri solent lites, quam circa ea, quæ sunt liberæ collationis) etiam ex fundatione vel dotatione. Idem Card. ibid. & n. 21.

2. Respondeo secundo: sed neque videtur posse Episcopus (idem est de alio inferiore collatore) colligantem superstitè providere de beneficio; et quod illud sit de reservatis Papæ per regulam de subrogandis. Card. de Luc. loc. cit. n. 35. dicens hanc opinionem videri receptam in praxi. Alii tamen tenent contrarium, nimirum non minus posse à Collatore, quam à præsentatore fieri dictam subrogationem; et quod par sit ratio in utrisque, nimirum cessatio rationis c. 2. ut lite pendente. quæ erat, ne propter novos adversarios litigia prorogari contingat. pro hac sententia est Garc. p. 5. c. 9. n. 221. citanturque ab eo Lancellot. de attentatis. c. 3. n. 128. Paris. conf. 30. n. 4. l. 4. Roch. Covar. & c.

Quæstio 678. Quæ sit potestas Episcopi circa conferenda beneficia Sede papali vacante, vacantia, aut etiam Sede papali adhuc plenè vacantia, sed de quibus Papa in vivis necdum disposuit?

Respondeo: de his satis dictum supra; videri etiam potest Corrad. l. 3. c. 6. num. 56. Card. P. Lewen, Fori Benef. Tom. II.

de Luca. de benef. d. 16. num. 8. d. 31. num. 4. d. 93. n. 21. d. 24. n. 3.

Quæstio 679. Num Episcopus habens Coadjutorem conferre possit beneficia?

1. Respondeo primo: dum ei datus Coadjutor ob amentiam, Coadjutor habet potestatem conferendi beneficia; cum ei concedatur administratio episcopalis ab Episcopo independens, & Episcopus eâ caret; quia non est compos sui. Castrop. cit. p. 27. num. 5. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 15. Garc. p. 5. c. 4. n. 270. citans Paris. de resign. l. 7. q. 20. à num. 25. Quintadv. l. 1. Ecclesiastic. cap. 5. num. 5.

2. Respondeo secundo: dum datus est Coadjutor Episcopo sanæ mentis ob senectutem vel infirmitatem, ad Episcopum, & non ad Coadjutorem spectat conferre beneficia. Castrop. loc. cit. Garc. n. 265. citans Pavin. de potest. Cap. sede vac. p. 2. q. 1. n. 8. Selv. p. 2. q. 4. Coraf. p. 2. c. 4. à num. 9. Rebuff. de nominat. q. 8. n. 44. & c. contra Campeg. de Coadjut. Episcopi. n. 10. & Gonz. gl. 5. §. 9. n. 4. Navar. conf. 3. de Cleric. egrot. apud Garc. num. 269. & 275. dum sentire videntur posse Coadjutorem conferre beneficia, Episcopo tali coadjuto non prohibente, seu non contradicente; per dationem enim Coadjutoris Episcopus non amittit dictam potestatem. Castrop. loc. cit. juxta regulam juris: id, quod nostrum est, sine facto & consensu nostro tacito vel expresso auferri non debet. Sed & Papa dat Coadjutori solum potestatem exercendi jura spiritualia, & temporalia, quæ jure vel consuetudine pertinent ad Coadjutoris officium; inter ea autem non sunt, quæ principalis rectè potest, & agere vult per seipsum. Garc. n. 274.

3. Respondeo tertio: sed neque talis Episcopus tenetur conferre beneficia cum consilio, aut auxilio Coadjutoris; quia nec ad hoc datur Episcopo Coadjutor, Garc. loc. cit. quod si tamen Episcopo sanæ mentis daretur Coadjutor ob dilapidationem, seu malam beneficiorum administrationem, non posset Episcopus sine consensu, & consilio Coadjutoris conferre beneficia. Castrop. loc. cit. Garc. n. 273. citans Oldr. in c. venerabilis, de off. Deleg. n. 2.

Quæstio 680. Num Episcopus possit alteri concedere facultatem conferendi beneficia?

Responder ad hoc Garc. p. 5. c. 8. n. 119. non posse, id alteri concedere, quam Vicario suo Generali, citatque pro hoc Rebuff. in pr. rit. de voce Episcopi. n. 55. Covar. l. 3. var. c. 20. n. 8. Quintadv. l. 1. Eccles. c. 5. num. 7. Sbroitium de potest. Vicar. l. 1. q. 52. vide de hoc dicenda §. seq.

PARAGRAPHVS IV.

De potestate Vicarii Episcopi, quoad conferenda beneficia.

Quæstio 681. Quotuplex sit Vicarius Episcopi, & qualem jurisdictionem habeat?

1. Respondeo ad primum: est triplex; natus, foraneus, à lege constitutus; Vicarius natus Episcopi est, qui cum officio, & dignitate nascitur inde-

Cc

independenter ab Episcopi denominatione, quales sunt Archidiaconi. *c. i. de off. Archid. c. ut singuli. de off. Archipresb.* Sed horum jurisdictio hodie dum ferè extincta est. Castrop. *loc. cit. p. 30. n. 1.* Vicarius foraneus dicitur, vel quia extra fores seu civitatem, in qua Episcopus residet, constituitur; vel potius, quia forum, & iudicium non generale, sed speciale tenet; v. g. constitutus pro oppido, vel oppidis aliquibus. Castrop. *loc. cit.* Vicarius à lege constitutus seu generalis, qui pro tota diocesi ab Episcopo nominatur. Castrop.

3. Respondeo ad secundum: jurisdictio Vicarii foranei est delegata. Argumento *c. super questione, de off. Deleg.* Castrop. *loc. cit.* dicens sic ferè omnes sentire. Jurisdictio autem Vicarii generalis juxta communioem est ordinaria; tum quia tribunal idem est episcopi & Vicarii hujus, & non datur à Vicario generali ad episcopum appellatio; tum quia facta episcopi nominatione, jurisdictio ab ipsa lege conceditur. Castrop. *loc. cit.* citans Azor. *p. 2. l. 3. c. 43. per tot.* Barb. *de potest. Episcopi. alleg. 54. d. n. 1.* Molin. *tr. 5. de just. d. 20.* Sanch. *de matrim. l. 3. d. 29.* hæc breviter in ordine ad seq. qq. alibi ex professo, vide tantisper Garc. *p. 5. c. 8.*

Questio 682. An Vicarius generalis ratione hujus sui Vicariatus habeat potestatem conferendi beneficia?

1. Respondeo negativè; sed eger ad hoc speciali concessione: illi enim ex concessione Vicariatus concessa solum est Episcopatus administratio, in his, quæ necessitatis sunt & utilitatis. Unde & instituere & confirmare potest presentatos & electos ex generali mandato; quia hæc sunt justitia & necessitatis, juxta dicta aliàs: non autem conferre; quia beneficiorum collatio est quædam donatio libera, & cui concessa est bonorum administratio, etiam libera, non est concessa per hoc bonorum donatio. *c. ult. de off. Vicar. in 6.* Castrop. *loc. cit. n. 2.* Tond. *in qq. benef. p. 2. c. 118. n. 5.* Paris. *de resign. l. 9. q. 7. n. 32.* Pirh. *de off. Vicar. n. 49.* cum communi. Proceditque id ipsum, etiam si ad solum Episcopum pertineat, consensum præstare in collatione alicujus beneficii, ita ut non possit à Vicario, non habente ad hoc speciale mandatum, suppleri. Castrop. *ibid. n. 3.* citans Rebuff. *in pr. de Vicar. Episcopi. n. 9.* Barb. *ubi ante. n. 61.* Gratian. *discept. for. c. 303. n. 1.*

2. Sed neque ex hoc generali mandato, & concessione Vicariatus potest præsentare ad beneficia, quorum præsentatio ad Episcopum spectat; quia & hæc est liberalis gratia, & veluti quædam donatio. Pirh. *loc. cit. n. 52.* citans Sbrothium *l. 2. q. 100. n. 2. & seq.* Item nequit eligere, dum electio spectat ad Episcopum. Pirh. *ibid.* Sbroth. *loc. cit. q. 30. n. 5.* Neque etiam potest recipere, etiam liberas, resignationes beneficiorum; multoque minus ex causa permutationis. Castrop. *cit. n. 3.* citans Rebuff. *ubi ante. num. 104.* Riccium *in pr. resol. 471.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 29. q. 4.* Garc. *p. 11. c. 4. n. 14.* Paris. *de resign. l. 7. q. 24. n. 3.* sed de hoc alibi.

3. De cæterò posse Vicarium Generale ratione Vicariatus sibi concessi sine speciali mandato, interim, dum beneficium vacat, & non providetur de Rectore, vel Rector impeditus est, constituere Vicarium, qui beneficium regat, & animarum curæ prospiciat; quia hæc designatio rectæ Episcopatus administrationi necessaria est, & non est col-

latio, cum communi & alibi dictis tradit Castrop. *loc. cit. n. 4.* ubi tamen addit, si ob imperitiam, & à fortiori ob depravatos mores Rectoris constituendus esset Vicarius, id Vicarium generalem non posse ex generali mandato; cum ex generali mandato non possit beneficiatos privare exercitio sui muneris, & alios in eo subrogare. citat pro hoc Covarr. *l. 3. var. c. 20. n. 7.* Barb. *de potest. Episcopi. l. 3. alleg. 54. n. 73.* Sbroth. *de Vicar. Episcopi. q. 112. n. 2.* Pur. *de off. 239. n. 2.* Argumento *c. licet. de off. Vic. in 6.*

4. Porro quod dictum de Vicario Episcopi, eum non posse sine speciali mandato conferre beneficia, idem dicendum de Vicario constituto in Urbe à Papa, censet Garc. *cit. c. 8. n. 182.* citans Pavin. *p. 2. q. 10. n. 19.* Rebuff. *tit. de forma Vicar. n. 16.* Gamb. *de off. Leg. l. 3. num. 708. & c.* contra Coraf. *p. 2. c. 1. n. 17.* atque Garc. *n. 183.* id procedere, etiam si dictus Vicarius esset Cardinalis, citatque pro hoc Rebuff. *ubi ante. n. 64. & 70.* Gamb. *loc. cit.* Baldum *in l. aliquando. ff. de off. procons. subdit etiam Garc. n. 186.* Cardinalem tamen factum Legatum Urbis, Papà ab ea recedente, posse conferre beneficia intra limites legationis consistentia, etiam Urbis, nisi obstat reservatio; & sic contrarium esse in Cardinale Legato Urbis, quam in Cardinale Vicario Urbis; citat pro hoc Bald. Rebuff. contra Gamb. supra *n. 702.* qui nequidem hanc potestatem conferendi Cardinali Legato concedit sine speciali mandato.

Questio 683. An Vicario, & quali specialiter concedi possit, & soleat collatio beneficiorum?

1. Respondeo primò: Vicario foraneo non solere; sed nec posse id concedi ab Episcopo, communis habet sententia, pro qua à Castrop. *n. 5.* citantur Gl. *ult. in c. statutum. de prob. in 6.* & in *c. deliberatione. de off. Deleg. in 6.* Rebuff. *loc. cit. ex n. 15.* & plures alii apud Covar. *l. 3. variar. c. 20. n. 6.* & sic expressè docet Pirh. *de off. Vicar. n. 50.* Item Laym. *in c. cum in generali. de off. Vicar. n. 3.* ubi datà operà loquor de Vicario generali; nam alteri neque in specie, neque in genere vacatura, beneficia conferendi potestatem Episcopus aliisque Ordinarium præter Papam committere potest: citatque pro hoc Abb. *in cap. constitutus. de concess. prob. Sbroth. l. 1. q. 52. n. 2.* Hoc tamen ipsum intelligendū, ait Castrop. de potestate conferendi beneficia totius diocesis; de potestate namque conferendi beneficia alicujus loci, non videri sibi, cur committi nequeat Vicario foraneo episcopi, tamen si generalis non sit, citatque pro hoc Sbrothium *l. 1. q. 53. n. 5.* & Garc. *p. 5. c. 8. n. 125.* ubi ait: Vicario generali certi loci posse potestatem concedi conferendi beneficia illius loci, licet aliàs non sit Vicarius Generalis.

2. Respondeo secundò: posse Vicario Generali concedi hanc facultatem conferendi beneficia, habet communis Castrop. *cit. n. 3.* Garc. *n. 119.* id omnino supponens. Quin & Castrop. *ibid.* ait, ferè semper solere illi concedi hanc facultatem. Porro ad hoc, ut Vicario committatur hæc potestas, non requiritur, ut sit quoque Vicarius in temporalibus, ut volunt Pavin. *de potest. Capit. Sede vac. q. 10. num. 31.* Rebuff. *l. c. num. 8.* Sbroth. *l. 2. q. 90.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 43.* apud Castrop. Sed sufficit esse Vicarium Generale in spiritualibus, juxta subiectam materiam collationis beneficiorum, quæ spiritualis est, Garc. *num. 122.* Castrop. *num. 6.* citans

ans Barb. ubi ante. n. 57. eò quòd Vicarius pro spiritualibus tantum constitutus, absolute Vicarius Generalis nuncupetur, ut constat ex Bullis Apostolicis teste Paris. de resign. l. 8. q. 7. n. 187. & ex Trid. sess. 13. c. 2. & ex c. cum nullus. de temp. ord. & tradunt Sbroc. l. 1. q. 25. n. 4. Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. n. 11.

Questio 684. Vnde dictum mandatum dicitur Speciale, & in quo sensu dicatur Generale?

Respondeo ad primum: dici ex eo speciale, quòd ad hoc, ut Vicario concessa censetur facultas conferendi beneficia, specialiter debeat exprimi, quòd facultas ei detur conferendi beneficia; non verò, quòd detur ad conferenda certa beneficia vacatura, vel ad conferendū certis personis; id enim non valeret. Garc. cit. c. 2. n. 113. citans Sbroc. l. 1. q. 53. Pavin. Rebuff. Cuchum. &c.

2. Respondeo ad secundum: dici tamen potest ex eo generale mandatum, seu facultas generalis, si detur ad conferenda beneficia certi loci, seu partis diocesis, modò ibi sint plura beneficia. Garc. n. 114. citans Rebuff. de Vic. Ep. n. 23. aut ad conferendum in certis mensibus. Garc. loc. cit. citans Cuchum; aut ad conferendum simplicia tantum; aut curata tantum, aut certi valoris, aut vacatura per mortem. Garc. ibid. ex Rebuff.

Questio 685. An hac potestas conferendi beneficia censetur collata, seu satis expressa per clausulam generalem, quā Vicario concedit Episcopus facultatem administrandi omnia, sicut ipse habet?

Respondeo negativè, Garc. n. 118. Castrop. loc. cit. num. 8. citans Paris. de resign. l. 9. q. 7. n. 34. nam ex tali clausula cum libera & plena potestate administrandi solum inferur, posse Vicarium ea præstare, quæ ad rectam episcopatus administrationem spectant, non verò posse eum exerce-re etiam, quæ sunt mera gratiæ & donationis; non enim in concessione administrationis, etiam libera, conceditur potestas donandi. Castrop. juxta c. fin. de off. Vic. in 6.

Questio 686. An hac potestas collata censetur per clausulam generalem, quā Episcopus concederet Vicario, ut omnia loco sui præstare possit, tamen si ea sint, quæ speciale mandatum requirant?

Respondeo primò negativè, dum nihil eorum, quæ speciale mandatum requirunt, exprimitur; tunc enim illa verba: licet ea sint, quæ speciale mandatum requirunt: habentur pro non adjectis. Castrop. cit. n. 8. citans c. qui ad agendum. de procurat. in 6. & Molinam tr. 5. de just. d. 10. n. 9. Econtrà tamen, si aliquid speciale mandatum exigens exprimeretur, & simul adderetur: & alia omnia speciale mandatum requirunt; eò ipso ad omnia illa (modò tamen illa omnia generaliter expressa graviora vel majora non contineant, quam sit illud specialiter expressum) mandatum illud conceditur; adeòque etiam ad collationem beneficiorum, Castrop. ibid. citans Molin. ubi ante. Covar. l. 3. variat. Abb. n. 3. Sbroc. l. 1. q. 65. n. 5. & 7. Garciam cit. c. 8. n. 68. & 69.

P. Leurey, Fori Benef. Tom. II,

2. Respondeo secundò: sed neque adhuc censetur collata dicta facultas, dum dicta clausula generalis talis est, ut Episcopus concedat Vicario, ut omnia loco sui facere possit, esto, speciale mandatum requirant, exceptà suppressione beneficiorum, unione illorum, aut præsentatione; nam ex vi hujus adjectæ exceptionis non conceditur potestas efficiendi quicquam speciale mandatum requirens; si enim per dictam clausulam generalem, seclusà illà exceptione aliquorum, non censetur concedi, quòd speciale mandatum requirit, nisi id ipsum in particulari exprimat jure sic disponente, jam etiam per adjectam illam exceptionem id non conceditur; cum illa exceptio non tam ad ampliandam concessionem, quam ad illius restrictionem apponatur, juxta l. 1. ff. de reg. juris. Castrop. loc. cit. n. 9. ex Covar. l. 2. var. c. 5. n. 4. & maxime n. 8. & 9. & Molin. ubi ante. d. 10. n. 9. Nec obstat illud: exceptio firmat regulam in casibus non exceptis; nam exceptio firmat regulam in casibus non exceptis, modò tamen hi casus non excepti comprehendantur sub concessione, adeòque in præsentem, cum jure sic disponente, nullus casus speciale mandatum requirens sub illa concessione comprehendatur, nullus casus speciale mandatum requirens non exceptus expressè firmabitur per talem exceptionem. Castrop. loc. cit.

Questio 687. An, & qualiter hæc potestas conferendi beneficia arguatur concessa ex data Vicario facultate admittendi resignationes?

Respondeo primò: ex data facultate admittendi resignationes absolute & simpliciter factas, non inferur data facultas beneficia taliter resignata conferendi, Laym. in c. cum in generali. de off. Vic. in 6. Castrop. loc. cit. n. 11. citans Barb. ubi supra alleg. 54. num. 62. Rebuff. in addit. ad reg. 13. cancell. quia plus est conferre beneficia, quam resignationes recipere, patetque ex eo, quòd Capitulum Sede vacante possit resignationes recipere; non tamen beneficia conferre, quæ libera sunt collationis ad episcopum spectantia: ergo multò minus Vicarius episcopi, cum Capitulum Sede vacante majorem illo habeat potestatem absque specialibus illi commissis, Laym. loc. cit. ex Paris. & quia collatio est actus omnino separatus, & cum resignatione non connexus, Castrop. l. cit.

2. Respondeo secundò: ex facultate data admittendi resignationes ex causa permutationis censetur quoque data facultas beneficia sic resignata conferendi; eò quòd licet conferre beneficia permutantibus distinguatur à receptione, & approbatione permutationis, seu resignationis facta permutationis gratiâ, est tamen ita ei connexus, ut recipiens tales resignationes, seu approbans permutationem obligetur permutantibus ea conferre; adeòque collatio tunc non est voluntatis, sed necessitatis: & sic habet stylus communiter observatus, ut eodem tempore & contextu, quo admittuntur resignationes permutationis gratiâ, ipsa beneficia resignata permutantibus conferantur. Unde verisimile est, episcopum dando potestatem recipiendi resignationes permutationis gratiâ factas, voluisse simul dare potestatem faciendi collationem, quæ necessariò illis fieri debet. Laym. loc. cit. n. 6. Castrop. loc. cit. n. 13. citans Azor. p. 2. l. 3. c. 47. q. 6. Et Dominic. in c. fin.

CC 2

de

de off. Vic. in 6. Garc. p. 5. c. 5. n. 104. & 108. citans insuper Corali. de benef. p. 2. c. 2. n. 2. Zechum de benef. & pens. c. 2. contra Rebuff. in pr. tit. de forma Vicarii. n. 104. & 106. Staphilicum de lit. gratia. tit. de var. mod. vacat. §. resignationes. n. 23. Barb. ubi supra n. 68. Felin. in c. auditis. de prescript. n. 3. apud Castrop. De cætero ex data Vicario facultate admittendi resignationes, non addito: etiam ex causa permutationis: non potest Vicarius admittere resignationes ex causa permutationis factas; quia aliud est admittere resignationes, aliud dare auctoritatem permutare volentibus, ut fit in admissione resignationis permutationis gratia. Castrop. n. 12. Garc. n. 110. citantes Rebuff. ubi ante. contra Pet. de Perus. de permut. benef. p. 2. q. 6. n. 23.

Questio 688. An ex eo, quod Vicario data sit potestas destituendi, arguatur, ei concessam potestatem conferendi?

Respondeo negativè: sicut nec vice versâ concessâ potestate conferendi venit potestas destituendi; tamen enim hæc fermè conjuncta sint in potestate ordinaria, non tamen in delegata seu commissa; cum hæc dependeat à voluntate committentis. Laym. loc. cit. n. 7. Pirh. de off. Vic. n. 53. Nec obstat, quod qui potest destituere, potest etiam instituere, & beneficia conferre; nam etsi id verum in habente potestatem ordinariam, non tamen in eo, qui habet destituere specialiter ex delegatione, vel commissione. Pirh. ibid. citans Paris.

Questio 689. An postquam Episcopus specialiter commisit Vicario suo collationem beneficiorum, ademerit sibi potestatem, si ve ligaverit sibi manus ad conferendum?

Respondeo nequaquam, quin potius Episcopus tunc concurrat cum suo Vicario. Imò, si non constet, uter prius contulerit, præferenda est collatio facta ab Episcopo tanquã habente ampliorem potestatem, sicut simili ratione dicitur de Papa respectu aliorum collatorum. Laym. ad cap. cum in generali. n. 2. citans Sbro. l. 2. q. 93. Pirh. de prab. n. 80. & de off. Vic. n. 55.

Questio 690. Dum data Vicario facultas generalis conferendi omnia beneficia, quæ ad Episcopum pertinent, ad quæ beneficia se illa facultas extendat?

1. **R**espondeo primò: pro fundamento sequentium, cum talis facultas data Vicario sit favor & beneficium cedens in detrimentum solius concedentis latè, quàm fieri potest, est interpretanda. Castrop. loc. cit. n. 7. citans Azor. p. 2. l. 3. c. 46. q. 1. Sbro. de potest. Vic. l. 1. q. 70. Barb. ubi supra n. 56. Hinc

2. Respondeo secundò: extendit se ad sequentia: primò ad beneficia curata & dignitates ecclesiarum Cathedralium; quia hæc sub nomine beneficii veniunt in materia favorabili. Castrop. loc. cit. citans Azor. ubi ante. c. 44. n. 7. Barb. n. 63. Pirh. de off. Vic. num. 50. citans Fagn. in c. ult. de Simon. num. 36.

3. Secundò: ad beneficia post commissionem seu facultatem illam datam Vicario prius erecta; quia, ut dictum, facultas hæc utpote non odiosa & pœnalis latè explicanda, adeoque dicendum, quod

se extendat tam ad erecta quàm erigenda; etsi ea tempore data Vicario potestatis necdum essent in rerum natura. Castrop. loc. cit. contra Pirh. de off. Vic. num. 54. Barbosam & Azor. ll. cit. insistentes Clem. literas. de rescript. Verum illud mandatum, de quo ibi conferendi beneficium certum certæ personæ odiosum, & stricte interpretandum.

4. Tertio ad beneficia spectantia jure devoluta ad Episcopum; quia ea beneficia confert Episcopus jure ordinario & communi ob negligentiam Collatorum. Laym. ad cap. cum in generali. de off. Vic. n. 7. citans Paris. Castrop. loc. cit. n. 14. citans Azor. cit. c. 44. q. 2. Barb. n. 63. secus tamen dicendum, ubi beneficia essent devoluta ad episcopum tanquam Sedis Apostolicæ delegatum; v. g. ob negligentiam Prælatorum Regularium; quia tunc Episcopo ea conferendi potestas non competit jure ordinario, sed delegato. Pirh. loc. cit. n. 54. Castrop. Azor. Barb. ll. cit.

5. Quarto: facultatem illam generalem conferendi beneficia extendere se quoque ad præsentationes competentes Episcopo, contra Garciam loc. cit. n. 83. Laym. loc. cit. Roch. de jurep. v. honorificum. n. 25. Pirh. de off. Vic. n. 52. & c. tener Castrop. n. 15. citans Lamb. de jurep. p. 1. l. 2. q. 4. n. 4. & Azor. ubi ante. q. 10. eò quod nomine conferendi in materia favorabili, & in mandatis & facultatibus ordinariis comprehendantur omnes modi providendi; etsi in mandatis odiosis sit contrarium; nimirum valde distinguantur collatio, præsentatio, institutio, electio; AA. iidem; unde

6. Quintò: extendit se ad beneficia commendanda, ita ut beneficia commendare possit Vicarius in iis casibus, in quibus conceditur Episcopo; quia commendatio beneficii vel est propria beneficii collatio, vel quid minus illa. Castrop. Azor. ll. cit. Barb. num. 64. Subditque Castrop. ex Gonz. gl. 17. hæc à fortiori procedere, dum dicta facultas data esset Vicario sub verbo providendi; quia illud significationem latiore habet, omnesque modos provisionis propriissimè comprehendit.

7. Sextò: dicta facultas sub dictis terminis generalibus data se non extendit ad beneficia, quorum collatio competit Episcopo jure speciali vel privilegio; quia hæc potestas Episcopi aliis communicari nequit. Castrop. loc. cit. num. 14. Laym. in cap. cum in generali. de off. Vic. num. 7. citans Paris. l. 1. q. 24. n. 64.

8. Denique facultatem conferendi beneficia, quomodocunque vacarint, extendere se quoque ad admittendas resignationes beneficiorum, resignatæque beneficia conferenda, probabile censeat Castrop. num. 10. Cum resignatio solum postulet fieri coram Superiore potente beneficium resignatum conferre, ut Gloss. in clem. unic. de renunc. v. manibus. adeoque cum Vicarius sit Superior, & possit resignata conferre, poterit & resignationem admittere. Verum de hoc alibi.

Quest. 691. An Episcopus Vicario committere possit potestatem conferendi certum beneficium antequam vacet?

Respondeo negativè; sed solum generalem facultatem conferendi ei concedere potest. Pirh. de off. Vic. Laym. in c. cum in generali. n. 3. citans gl. communiter receptam in c. deliberatione. §. prohibemus. v. cuiuscunque. de off. leg. in 6. & DD. communiter in c. con-

constitutus, de concess. preb. & specialiter Rebuff. tit. de vic. Episcop. n. 15. ubi quod Episcopus non possit Vicario committere collationem, sive respectu certi beneficii, sive respectu certæ personæ. v.g. dicendo. *Titio conferas beneficium in hac Ecclesia vacaturum. sive per mortem, sive per resignationem.* Tum quia talibus commissionibus præbetur occasio modis illicitis aperiendi viam beneficiis vacaturis, estque periculum, ne mortis machinatione, aut resignaturi circumventionem vacatio beneficii procuretur: tum quia per hujusmodi commissiones determinatas inducuntur beneficiorum reservationes, vel expectativæ, quæ odiosa sunt, & Episcopis non concessa, juxta gl. in c. cum dilectus. v. quempiam. de jurep. Trid. sess. 24. c. 19. Laym. loc. cit. potest nihilominus committere potestatem conferendi beneficia restricta ad certum locum diœcesis, modò ibi sint plura. Laym. loc. cit. ex Sbro. l. 1. q. 53. n. 5. Item, dum debitum alicui est beneficium in Ecclesia quadam, quia v.g. Canoniam sine præbenda consecutus fuit, potest mandare Vicario, ut proximè vacaturam eidem conferat; quod enim de jure faciendum est, ut fiat, mandari seu committi potest. Pirh. n. 51. Laym. loc. cit. n. 6. citans seipsum Th. mor. l. 4. tr. 2. c. 10. n. 2. Item potest committere ei facultatem recipiendi resignationem determinari beneficii, cæque admis- sã eidem committere facultatem conferendi, quia sic non committit collationem beneficii vacaturi, sed vacantis. Laym. loc. cit. Pirh. de off. vic. n. 51. quamvis de caterò simul ac conjunctim potestatem certi beneficii resignationem recipiendi, & illud confe- rendi committere illi non possit, ut Sbrocius l. 1. q. 52. n. 25. & plerique alii. Laym. loc. cit. n. 4. Pirh. loc. c.

Questio 692. An Vicarius concessam sibi fa- cultatem conferendi beneficia exercere possit, & conferre constitutus extra diœcesim, uti id posse Episcopum, dictum est supra?

Respondeo affirmativè. Castrop. loc. cit. n. 16. ci- tans Azor. cit. c. 44. q. 9. Barb. n. 64. Gonz. gl. 62. n. 3. Garcias. cit. c. 8. n. 126. citans Covar. l. 3. var. c. 20. n. 28. Menoch. de arb. l. 1. q. 43. n. 19. Paris. de resign. l. 7. q. 24. n. 32. Sanch. de matrim. l. 3. d. 34. n. 2. Lamb. p. 2. l. 2. q. 2. a. 6. n. 3. Coraf. de benef. c. 8. n. 3. & c. contra Bald. in l. 2. ff. de off. proconsul. n. 1. Barbat. in c. novit. de off. leg. Germon. de induit. Card. s. tibi quod ad. n. 87. licet is dicatur contrarium esse æquum. Non enim magis præ- judicium, aut injuria irrogatur Episcopo per exer- citam in ejus diœcesi hanc jurisdictionem volunta- riam ab Episcopo extraneo, quàm ab hujus Vicario; cum absque strepitu, & figura judicii exercea- tur, esto jurisdictione Vicarii in hoc, nimirum quòd ad conferenda beneficia sit delegata & non ordinaria, sicut est Episcopi (ut Garc. n. 129. contra Coraf. Boërium, Sbrocium) nam etiam delegata jurisdic- tio voluntaria seu concessa ab inferiore à Principe restè exercetur extra territorium ob rationem da- tam. Garc. cit. n. 129. ex Sanch. supra. Neque his ob- stat cit. l. 2. de off. proconsul. in qua se fundant adversa- rii; nam (quod solùm dicitur in cit. lege) licet lega- tus proconsulis à puncto, quo proconsul urbem e- gressus fuit, non habeat jurisdictionem, neque in- tra, neque extra provinciam; quia hanc dare non potest proconsul legato suo, quousque provinciam fuit ingressus, per hoc tamen non negatur, quòd proconsule ingresso in provinciam, legato ejus, si- cut & ipse proconsul, non possit exercere jurisdic- tionem voluntariam extra diœcesim. Garc. n. 130.

P. Leuren. Fori Benef. Tom. II.

Castrop. loc. cit. n. 5. Porro quòd dictum hoc in pun- cto de collatione rigorosè tali faciendâ à Vicario, idem dicendum de institutione rigorosè tali faci- endâ à Vicario, idem dicendum de institutione & confirmatione; licet enim necessarium sit prius à Vicario cognosci aptitudinem præsentati & electi, potest tamen hæc cognitio esse extrajudicialis, & sic unâ cum institutione ab eo fieri extra diœcesim. Garcias n. 138. juncto n. 142. Castrop. loc. cit. n. 17.

Questio 693. An Vicarius habens ab Episco- po facultatem conferendi beneficia, possit ipse illi Episcopo suo, dum is alias habilis est, con- ferre beneficium?

Respondeo negativè; quia interdantem & ac- cipientem debet esse distinctio; jam verò Episcopus, ejusque vicarius unum tribunal, unamque personam & corpus constituunt, uti & id ex eo pa- tet, quòd à Vicario conferente beneficium inhabili non fiat devolutio ad Episcopum, juxta c. 2. de con- suetud. in 6. & c. Romana. de appellat. in 6. Castrop. loc. cit. n. 19. citans Azor. cit. c. 44. q. 13. Garc. loc. cit. n. 143. citans Rebuff. in pr. tit. de forma vicariatus. n. 82. Co- ras. p. 2. c. 8. n. 6. Quintadv. l. 1. Eccl. c. 5. n. 7. Sbrocium l. 2. q. 91. n. 92. ait tamen Garc. n. 144. hoc videri in- telligendum, quando vicarius conferret ut ordina- tius; quia nimirum simul cum jurisdictione genera- li, & ordinaria potestate data ei esset potestas con- ferendi; supponit siquidem, & fusè tradit Garc. à n. 41. quòd, dum illa, quæ speciale mandatum requi- runt, committuntur simul cum designatione Vica- riatûs, seu jurisdictione generali & ordinaria pote- state (aut etiam dum ea separatim, & postea com- mittuntur ab Episcopo, non solum faciente men- tionem Vicariatus, salutando illum & compellan- do Vicarium suum, ut Jo. And. sed dicendo; quòd commissionem aliàs datam extendat, ut Garc. n. 44.) tunc Vicarium in omnibus esse ordinarium juxta c. translatò. de constitut. unde fiat, ut nunquam appelletur à Vicario generali ad Episcopum, etiam in requirentibus speciale mandatum; quia solent si- mul cum potestate ordinaria committi; citatque pro hac doctrina Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. n. 8. Fe- lin. in l. in corrigend. de off. ordinar. n. 1. Sbrocium. l. 1. q. 67. n. 3. Jo. And. & c. crescent. Ac proinde, ait Garc. n. 144. secus esse, seu Vicarium posse Episcopo conferre beneficium, si conferat ut delegatus. Cujus tamen contrarium tenet Castrop. cit. n. 19. eò quòd dum hæc delegata potestas ab Episcopo proveniat, si Episcopus vi illius possit beneficium acqui- rere, ipse sibi conferretur beneficium providere, quòd alienum est ab usu Ecclesiæ; cum provisio be- neficii à beneficiario ortum habere non possit, ne detur locus ambitioni.

Questio 694. An Substitutus à Vicario, pos- sit Vicario conferre beneficium?

Respondeo primò, supponendo primò, tamen si Vicarius alium Vicarium designare nequeat, ne procedatur sine termino, juxta c. clericos. de off. Vic. posse tamen ad breve tempus ex causa justa, v.g. in- firmitatis, absentia, alteriusve impedimenti vices suas in totum alteri committere, jure, & consuetu- dine sic disponente, & hos Vicarios substitutos ex eodem tribunali cum substituente judicare, & eo- dem modo esse judices ordinarios. Castrop. n. 18. ci- tans gl. in clem. 1. de regular. v. locum aliorum. Maran- tam de ord. judiciorum p. 4. dist. 5. n. 22. Molin. tr. 5. de

C 3

just.

just. d. 10. n. 7. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 3. Garc. cit. c. 8. n. 150. Secundò posse illum partem jurisdictionis committere alteri, tum quia delegatus ad universitatem causarum unam vel alteram alteri subdelegare potest, ut Castrop. ex Sanch. loc. cit. §. 31. n. 2. & Bahl. Pont. de matrim. l. 5. d. 26. n. 21. tum quia Vicarius non tam est delegatus episcopi, quam ordinarius ipsius, unam cum eo personam representans. Castrop. ibidem, Tertio inter causas, quas Vicarius alteri delegare potest, videri esse collationem beneficiorum, dum ea in eo, cui committitur, non requirit necessariò Vicariatum generale; adeòque sicut Episcopus Vicario foraneo committere potest collationem beneficiorum, sic Vicarium generale eidem committere posse facultatem conferendi beneficia istius loci seu partis diocesis, in qua est iudex; cum ipse possit Vicarium illum constituere. Castrop. loc. cit. n. 18. Vide de his omnibus fusè Garc. cit. c. 8. n. 148. His suppositis,

2. Respondeo secundò, ad quæst. Quòd, si Episcopus designaret Vicariù generale cù potestate substituendi alium Vicarium, cum clausula: quem nos Vicarium nunc prout ex tunc cum eadem potestate substitui- mus: videtur posse talis substitutus Vicarius, non Episcopo, sed Vicario substituenti conferre beneficium; eò quòd is non à primo Vicario, sed ab ipso Episcopo acceperit potestatem conferendi; adeòque sicut ipse Vicarius provideri potest de beneficio, ita etiam à tali Vicario substituto. Castrop. n. 19. citans Garciam. cit. c. 8. n. 145. De cæterò dum is substitutus Vicarius constitutus est à Vicario Generali, in casibus nempe, in quibus is independenter ab Episcopo alium designare potest, non potest Vicario, à quo substitutus, conferre beneficium; quia jam militat eadem ratio, quare ipse Vicarius generalis Episcopo, à quo constitutus, conferre nequeat beneficium. Castrop. n. 19.

Quæstio 695. An & qualiter valeat collatio facta à Vicario post ejus revocationem?

1. Respondeo primò: quòd, si Vicarius habens potestatem conferendi revocatus, seu amotus fuerit ab officio per Episcopum, valet adhuc collatio facta ab eo revocationem ignorante. Garc. n. 174. citans Sanch. l. 3. de matrim. d. 30. n. 11. Sbroi. l. 3. q. 36. Paris. de rescript. l. 7. q. 24. n. 41. Lancell. de attent. p. 3. c. 10. n. 23. Coraf. p. 2. c. 8. n. 8. Rebuff. Boerium Selvam &c. In revocatione namque facta per Episcopum requiritur intimatio per ipsum Episcopum, aut de ejus ordinatione facta, aliàs valebunt gesta per Vicarium, etiam si habeat notitiam revocationis, quin &, etiam si hæc publicè sit nota. Garc. n. 176. citans Sanch. ubi ante. Boerium decis. 347. Rebuff. in pr. cit. de forma Vicar. n. 210. Cuchum l. 3. tit. 8. n. 148. Coraf. Sbroi. Quin & Episcopus, licet revocavit Vicarium, non censetur tamen voluisse hanc revocationem effectum habere, antequam sit ei pro ejus parte intimata, non secus ac etiam in constitutione Vicarii. Garc. n. 177.

2. Respondeo secundo: Collatio facta à Vicario revocato per mortem, aut translationem Episcopi, aliàmve vacationem Episcopatus valet, Vicario hanc vacationem ignorante. Garc. n. 175. citans Gonz. gl. 15. §. 2. n. 19. & §. 5. proæm. n. 103. Lancell. ubi supra n. 24. Paris. & c. testantur; sic decisum à rota in la- nensi Canonice. anno 1546. tamen enim revocatio, seu potius exspiratio Vicariatus habeat suum effectum, etiam non intimatà morte Episcopi, aliàve vacatione Episcopatus; eò quòd sit à jure ipso

facta, ut Sanch. loc. cit. n. 4. Felin. in c. ex parte decan. de rescript. n. 8. Paris. apud Garc. n. 178. Valent tamen gesta per eum, quando communiter ignoratur mors, quamvis ipse Vicarius conficius sit illius; uti etiam quando esset communis error, & ignorantia revocationis, etiam ipsi intimatæ; non autem quando communiter scitur mors, licet Vicarius eam ignoret. Garc. n. 179. ex Sanch. loc. cit. n. 4. & 11. & d. 22. n. 59.

PARAGRAPHVS V.

De potestate Capituli tam sede plenâ, quam sede vacante, ejus- que Vicario ad conferenda beneficia?

Quæstio 696. In genere an, & qualiter beneficiorum, tam existentium in ipsa Cathedrali, quam extra illam collatio competere possit, & de factò competat capitulo cathedrali sede Episcopali plena?

1. Respondeo primò: capitulum, non secus ac privatus alius, habere potest jus conferendi beneficia extranea, hoc est, constituta extra ipsam cathedralem privativè ad episcopum, & absque ejus consensu. Castrop. Tr. 13. d. 2. p. 27. n. 2. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 9. Gonz. gl. 45. n. 38. cum communi.

2. Respondeo secundò, etiam quòd ad præbendas & canonicatus ipsius cathedralis ex consuetudine seu præscriptione habere potest, & ordinariè habere solet jus conferendi illos sine episcopo, seu privativè ad episcopum. Castrop. loc. cit. n. 3. citans c. ex parte, de concess. præbenda. Hanc tamen consuetudinem debere esse immemorabilem, ob vehementem juris resistentiam, ait Card. de Luca de benef. d. 31. n. 14. de quo erit specialis quæstio infra.

3. Respondeo tertio: alia quòque beneficia inferiora existentia in cathedralibus ex consuetudine quòdque privativè spectant ad Capitulum, aut alium illius Prælati, puta, Decani, Præpositi, collationem, tamen si aliàs jure speciali sint simultaneæ collationis Episcopi & Capituli, ut dictum supra. Porro Capitulum, dum ex legitima consuetudine nomine Ordinarii Collatoris venit, confert privativè ad Episcopum, Sede papali vacante, in mensibus aliàs reservatis Papæ, Card. de Luca loc. cit. n. 15. citans decis. Rota 980. n. 5. apud Seraphin.

4. Respondeo quartò: præcindendo à consuetudine & ordinatione contraria fundatoris, communior sententia habet, collationem in Cathedralibus de jure communi esse simultaneam Capituli & Episcopi, juxta dicta superius, Lott. l. 2. q. 21. n. 8. citans Gl. in c. cum Ecclesia Vulterana, de elect. & in c. ult. de suppl. negl. Prælat. & in c. irrefragabilis. de off. Ordin. quas Glossas communiter receptas testatur Bellamer. Item Mantica, decis. 56. qui testatur hanc sententiam probatam fuisse S. Congregationi Trid. Item Gonz. gl. 45. num. 39. Mand. ad reg. 17. q. 14. n. 2. & c. Observandum tamen ex eodem Lott. quòd ait n. 9. quòd, dum dicitur, sic jure communi esse cautum, ut in cathedralibus collatio sit simultanea, hoc non ita accipiendum, quasi lex aliqua: vel canon id ipsum expresse disponat, (textus enim cit. c. cum Ecclesia Vulterana, & c. postula-
sit

stis. de concess. præb. qui pro hac sententia allegari solent, non satis id probant) sed quod ita sit inductum per interpretationem doctrinalem, quæ ubi ratione constat, & per Glossas & DD. communiter est recepta, facit jus, veniuntque appellatione juris communis, ut Bero. *cons. 91. n. 1. l. 1.*

5. Porro ratio hujus simultaneæ non tam constituenda est in summa connexionione, quam Episcopus habet cum Capitulo, ita ut unum cum eo Episcopus efficiat; natura autem ita comparatum sit, ut nulla actio, prout actio est motus, attribuat capiti sine corpore (petitur namque in hac ratione principium, seu quod est in questione, utrum nimirum in potestate conferendi canones ita connectant Episcopum & Capitulum, cum textus ille *c. novit. de his, que sunt à Præl.* connexionem hanc non faciat respectu potestatis conferendi, sed tantum respectu participationis, consilii, supposito, quod bona & administratio eorum sit inter Episcopum & Capitulum discreta) quam in eo, quod præbendæ in ecclesia cathedrali præsumantur institutæ de bonis communibus Episcopi & Capituli. Unde si de hoc expresse liqueat, si præsumatur, videtur aequale jus utriusque competere. *Lott. loc. cit. à n. 11.* & hanc rationem ponit Abbas in *c. cum Ecclesia Vultur.* quam probavit Præpos. & Rota apud *Lott. n. 17.* Atque ex dicta ratione jam patet, maximum quoad hanc simultaneam collationem esse faciendum discrimen inter præbendalia beneficia ipsius Cathedralis (quo nomine non tantum reputantur Canonicatus, utpote necessarij habentes præbendam vel actu, vel in expectatione, sed etiam dignitates & personatus. *Lott. l. cit. n. 18. ex Cujacio rubr. de præb.*) & non præbendalia; ita ut non tantum Canonicatus & præbendæ illius, sed & dictæ dignitates spectent ad simultaneam illam collationem. *Lott. ibid. n. 19.* citans *Gl. in c. 1. d. 21. v. disponit.* & Rotam in *Barbastro Archipresb. 18. Junii 1615.* Non verò beneficia inferiora. *Lott. n. 20. ex Abb. ubi supra. n. 8.* Item quod portiones & dimidia dignitates in Cathedrali, etsi propriè præbendæ non sint; cum præbendæ duntaxat dicatur, quæ est Canonici vel Dignitati connexa; quia tamen & hæ portiones constituuntur ex communibus redditibus ecclesiæ Cathedralis. spectant ad dictam simultaneam collationem. *Lott. num. 22. & 23.* citans eandem Rotæ *decis.* in qua plures aliæ ejusdem Rotæ decisiones allegantur.

Quæstio 697. An, & qualiter, supposito & ille hoc jure simultaneæ collationis, ea fieri possit, nihilominus per unum, puta, per solum Episcopum, vel solum Capitulum?

1. Respondeo primò: hoc fieri posse dividendo exercitium istius potestatis, seu juris conferendi simultanei, vel per turnum, vel per beneficiorum genera, ita ut Episcopus conferat unius, Capitulum alterius generis beneficia. *Lott. n. 29.* & sic praxis frequentius induxit turnariam divisionem per menses, vel hebdomadas aliæve tempora, ut unus uno, alter alio tempore in solidum ac pleno jure conferat; quod ipsum etiam discordiarum vitandarum gratiã inductum est in ipsimet Capitulis inter Canonicos, dum collatio privativè spectat ad Capitulum. *Card. de Luca de benef. d. 1. n. 31. & 32. & d. 32.* Habebunturque in hoc casu omnes provisiones illæ tanquam simul-

tanæ, & conjunctim facta; quia licet exercitium sit dividuum, non tamen est dividuum jus illud potestatis, sed in solidum cuilibet eorum competit, & ipsa ejus substantia penes omnes individua manet, divisio solum exercitio. *Corr. pr. benef. l. 3. c. 6. n. 72.* *Card. de Luca. loc. cit. n. 33.* *Lott. loc. cit. n. 30.* adjecto simili de pluribus fratribus dividendis inter se Comitatum; qui etsi separatim exerceant jurisdictionem in portione sibi competente, non tamen intelliguntur disjunctim quidquam agere respectu ipsius jurisdictionis. Atque ita dum per unum fit collatio, tunc per omnes fieri dicitur, eorumque Mandatarius seu Vicarius dicitur ille, qui tunc exercitium habet. *Card. de Luca. cit. n. 33.*

2. Respondeo secundò: adhuc locum esse juristi conferendi simultaneè, dum unus eorum confert, altero non contradicente (intellige, ut Garcias, intra semestrem) quamvis enim actus sit simultaneus, est tamen in solidum penes utrumque, & sic dividuus respectu exercitii, proinde nihil est, quod minus fieri possit separatim. *Garc. p. 5. cap. 4. nu. 42.* citans *Mandol. in reg. 17. quæst. 14.* & plures Rotæ *decis.* *Lott. loc. cit. num. 22.* citans *Gonz. gl. 45. n. 52.* *Achill. decis. 4. de præb.* & approbatam dicens hanc sententiam per Rotam in *Tarracon. Sacristia 19. Martii 1602.* Unde ea collatione facta ab Episcopo vel Capitulo, altero non probante, nec contradicente, dicitur interim jus considerabile quæsitum taliter provisio, ita ut non valeat provisio Papæ alteri postea facta, non facta de eo mentione, & sit locus regulæ de non tollendo jure quæstro. *Garc. n. 44.* citans *Mandol. ad reg. 17. q. 14.* *Achill. decis. 267. n. 11.* Quod si tamen fieret collatio per unum, tanquam de beneficio spectante ad suam collationem privativè ad alterum, actus foret nullus defectu potestatis, *Lott. n. 31.* De cætero, dum de hoc manifestè non constat, collationem taliter factam ab uno, id præsumendum non est; eò quod ubicunque capi potest interpretatio mentis conservandi simultaneam; ea omnino capiendæ est, ut actus valeat: unde dum Episcopus confert solus non statim interpretabimur, eum voluisse facere collationem privativè ad Capitulum, sed potius eidem Capitulo præservare jus suum veluti implicitum actui traditionis possessionis, dum nimirum scit, actum hunc ad Capitulum de jure pertinere, neque aliter traditam possessionem cuiquam suffragari: & ex altera parte non ignorat, actum illum traditionis possessionis in eo, qui potest conferre, habere vim collationis, de quo infra. *Garc. n. 47.* *Lott. à nu. 33.* citans *c. si capitulo. de concess. præb. in 6.* *Callador. decis. 8. de causa possess. & prop. Ferret. cons. 220. num. 13.* & plures Rotæ *decis.* Nisi fortè Capitulum dedisset possessionem, dicens, se velle obedire mandatis. Quamvis & in hoc casu verius censeat *Garc. n. 48.* traditionem possessionis habere vim collationis. Subdit nihilominus *Lott. n. 36.* quod, licet, ut dictum, ea mens conservandi simultaneam semper salvari possit in Episcopo, è converso tamen difficile esse, eam salvare in Capitulo, dum hoc solum confert, nisi deatur causa aliqua non expectandi, ut Episcopus simul conferat, veluti dum abesset, non tam citò reversurus, ut in terminis Episcopi absentis, & de gentis in Curia censeat Rota in *Placentina Canonicatus. 26. Febr. 1596.*

Quaestio 698. Quantum valeat suffragium Episcopi & Capituli, dum seposito jure simultaneè conferendi ex statuto, aut jure alio singulari providendum est conjunctim?

Respondeo: tantum valere suffragium Episcopi, quantum totius Capituli, perinde, ut ait Card. de Luc. de benef. d. 1. nu. 29. ac si essent duæ personæ, quarum una repræsentetur ab Episcopo, altera à Capitulo, quarum utraque collationis actum in tempore ac loco diverfo explicare potest, sive, ut Paris. l. 7. q. 23. n. 39. ac si essent duo corpora, Garc. p. 5. c. 4. n. 28. citans Mohed. decis. 1. de privil. Gonz. gl. 45. n. 51. & c. Lott. cit. q. 21. n. 36. citans Feder. de Senis conf. 232. n. 1. & Rotam in Placentina Voti. 2. Maji. & 7. Junii 1583. Ude h Episcopus & Capitulum contulerint in discordia, ita ut Capitulum, seu major ejus pars conferat uni, & episcopus alteri, neutra collatio valeat. Card. de Luca de benef. d. 28. n. 16. Idque, etiam si episcopo accesserint aliquot Canonici. Garc. loc. cit. num. 29. citans Abb. in c. cum in Ecclesia Vultur. n. 11. Maudol. ad reg. 18. q. 14. n. 2. Pavin. de off. & potest. Capituli Sede vac. pralud. 5. n. 3. Selv. p. 2. q. 17. num. 4. Navar. conf. 1. de his, quasunt à maj. part. cap. num. 3. Rebuff. & c. Lott. loc. cit. nu. 4. contra Hostiens. in c. postulâstis. de concess. preb. tenentem, valere in eo casu collationem episcopi factam etiam cum uno Canonico. Ac proinde, si interim Papa ac ejus Legatus jure concursus provideat, etiam sequente die, ejus provisio valeat. Garc. n. 33. Lott. nu. 41. citantes Prob. ad Jo. Monach. in rub. de jurep. num. 8. Attamen dum episcopus & Capitulum contulerunt in discordia, ac ita neutra collatio valuit, poterunt intra semestre datum ad conferendum concordare in unum ex provisis in discordia, vel in alium, nisi interim Papa providisset alicui. Garc. p. 5. c. 4. n. 35. Aliàs si intra semestre non concordarint, nec Papa providerit, collatio devolvitur ad Superiorem. Garc. ibid. citans Abb. in c. cum Ecclesia Vulturana, num. 12. & c. Porro sufficere semiplenam probationem hujus discordiæ, dum quis impetrat præbendam à Papa, narrando fuisse discordiam in illius provisione inter episcopum & Capitulum, tradit Garc. à num. 36. juxta decis. Rotæ in Hispal. portionis 14. April. 1595. quam recitat num. 38. et si Rota aliàs contrarium tenuerit in ead. Hispal. 2. Junii Anno 1594.

Quaestio 699. Dum controversitur, seu agitur de acquirendo jure conferendi ipsi Capitulo privativè ad Episcopum, vel e contra, cui standum?

1. **R**espondeo primò: dum non constat, quid à principio, & in fundatione ecclesiæ constitutum, & Capitulum, v. g. alleget solâ consuetudinem, episcopo e contra nihil aliud allegante, quàm juris communis dispositionem, Capitulum intentionem suam sufficienter fundatam habet in sola & simplice consuetudine; cum idem jus deferat consuetudini. Lott. nu. 23. & 24. citans Rotam in Faventina juris conferendi. 4. Julii 1584. & dicens, sic censere communis Glossas & DD.

2. Respondeo secundò: si verò constat ita ab initio statutum, ut collatio sit simultanea, non sufficit allegatio simplicis consuetudinis; sed erit justificanda præscriptio, sive dictam consuetudinem alleget Capitulum contra episcopum, ut Abb. in c. cum Ecclesia Vultur. n. 6. sive episcopus contra Ca-

pitulum juxta c. non est. de consuetud. in 6. junctâ Gl. & Gemin. ibid. Lott. num. 45. dum enim agitur de auferendo uni, quod applicetur alteri, præscriptio est, non autem consuetudo, quæ non auferit id, quod applicat. Lott. n. 46. citans Abb. & Butrio in cap. ult. de consuetud. cum communi DD. ibidem. Sufficere autem præscriptionem quadragenariam sine titulo, juxta decis. Rotæ in Placent. Voti. de 20. Novemb. 1602. ait Lott. nu. 47. eò quòd cum jus in hoc puncto deferat consuetudini, cesset jam illius resistentia ab initio, quæ sola operatur, ut exigatur titulus, juxta c. 1. de præscript. in 6. Sed neque resistere intelligitur, dum leviter improbat, seu non justificat possessionem præscribentis; sed eatenus solum dicitur resistere jus, quatenus vehementer possessionem improbat, ac vetat. Lott. num. 48. & 49. citans Decium. conf. 134. sub n. 4. Covar. variar. l. 1. c. 17. n. 7.

3. Advertendum tamen monet Lott. num. 50. aliud esse, dum Capitulum simpliciter prætendit jus conferendi privativè ad episcopum, prout episcopus est Prælatum; aliud dum id prætendit privativè ad illum, prout est membrum ipsius Capituli. In primo enim casu non agitur de eo excludendo in totum, & ideo jus non resistit; in secundo autem cum agatur de eo penitus excludendo, jus vehementer resistit, ac proinde non sufficit simplex præscriptio, nisi concurrat titulus; Licet enim patientia illius, contra quem præscribitur, sufficiat ad inducendum consensum in participatione, non tamen sufficit in eradicatione proprii juris, quòd ex præsumpto consensu hujusmodi justificetur præsumptio, ut Felin. in c. si diligenti. de præscript. n. 7.

Quaestio 700. An, & qualiter dum ab initio de jure communi fuit simultanea collatio Episcopi, & Capituli, potestas conferendi postmodum in alterutro eorum solidari possit?

Respondeo: id fieri posse per concordiam seu pactum, ita ut v. g. episcopo cedatur jus solidarium conferendi, v. dignitatem aliquam, aut certos Canonicatus, Lott. loc. cit. à num. 53. in quo casu jam episcopo potestas conferendi non competit de jure communi, sed ex dicta concordia; cum enim jus commune, ut dictum, adverteatur, consequens est, ut illa potestas juri singulari duntaxat innitatur. Lott. cit. n. 53. citans Rot. in Tarrac. Sacristia. 19. Martii 1601.

Quaestio 701. An, si sub certa lege inita hac concordia, v. g. ut Episcopus certo generi personarum, puta, quæ sunt de gremio talis Ecclesiæ Cathedralis, provideat, hæc lex necessario servanda sit, ita ut si conferat alteri personæ, collatio sit nulla?

Respondeo affirmativè; ex quo enim recipit potestatem ex concordia, quam de jure communi, vel alio prius non habebat, nisi servet formam sibi præscriptam, & hanc qualitatem, actus corruit ex potestatis defectu. Lott. n. 54. & 55. citans Feder. de Senis conf. 69. n. 1. Gl. in clem. 1. v. inibentes. Felin. in c. ex parte. de rescript. n. 1. & c. Proceditque id ipsum, etiam si concordia non habeat Decretum annullativum propter implicitam pro-

prohibitionem, ne actus aliter fiat. Lott. num. 56. imò necesse non est, ut concordia illa concepta sit verbis expresse prohibitis. Lott. n. 57. Vide eundem de his fuscè num. seq.

Questio 702. An, dum Capitulum talem collationem factam ab Episcopo contra legem seu pactum non impugnat, ea sit & remaneat in statu validitatis, exemplo provisionis facta de beneficio jurispr. spreto patrono, quam supra diximus valere, dum patronus sciens non contradicit?

Respondeo negativè, Lott. cit. q. 21. num. 70. juxta *decis. Rota supra cit. in Tarracon. Sacristia.* potestas enim illius, qui tenetur conferre presentatis aut nominatis, movetur in seipsa & jure proprio; ut Lott. *loc. cit.* hoc est, providet adhuc jure proprio; in presentibus & ex pacto; dumque modus ille, sub quo facta est concessio illa Episcopo respicit utilitatem Capituli concedentis, reputatur causa finalis, & non impulsiva; ut Lott. n. 71. citans Angel. *conf. 124. n. 4. Surd. 487. n. 24.* A deoque attingit seu concernit ipsam radicem potestatis; quia modo illo non impleto, Capitulum non censetur à se potestatem suam abdicasse; cum tunc cesset causa istius concessionis, & per consequens ipsa concessio. Lott. n. 72. citans Abb. & Tiraq. Neque tamen ultra provisionis illius nullitatem in dicto casu proceditur; non enim per hoc ex toto resolvitur concessio illa facta Episcopo, ita ut is privatus sit jure conferendi, etiam pro illa vice, si ve quò minus ad eandem illam vacationem possit de novo providere personam habentem requisitas qualitates, modò res sit integra, hoc est, nisi aut ex temporis lapsu, aut ex appellatione interposita sit potestas devoluta, vel alia, puta, ex provisione Apostolica sit intercessa. Lott. n. 73. citans Castrensem *conf. 365. n. 2. l. 1.*

Questio 703. An ergo etiam, supposito ab initio simultaneam, collatio facta in vim talis concordia ab Episcopo non adhibito consilio Capituli sit nulla, dum supponitur Episcopum ante concordiam fuisse quidem in usu conferendi privatim ad Capitulum, non tamen nisi adhibito ejusdem Capituli consilio?

Respondeo affirmativè; est enim ratio eadem; in hac enim necessitate requirendi consilium fovetur illius naturalis causa, præsumptæ nimirum erectionis ex bonis Capituli, aut saltem communibus; & hinc, si Episcopus non servet modum sibi præscriptum, seu illam requisitionem, quæ videtur esse de forma actus, omittat, actus remanet nullus; omissio siquidem talis semper vitiat actum, ubicunque à lege vel ab homine trahitur à principio potestatis cum limitatione seu qualificatione dictæ requisitionis. Lott. à num. 74. citans Felin. in *cap. ex parte. de consuetud. n. 2.* & Rotam.

*****
**

Questio 704. Dum Episcopus & Capitulum se invicem circa collationem protrudunt, singuli prætendendo liberam collationem, & neuter simultaneam, & questio vertitur super mantentione, quid considerandum?

Respondeo, nihil aliud, quàm ipsa possessio de facto conferendi, quæ tunc justificatur, si collatio effectuatæ appareat, sicuti supra dictum de quali possessione præsentandi, quæ tunc censetur acquisita, si bonâ fide facta sit, & accesserit institutio, & sic præsentatus & institutus possessionem ceperit, sciente & patiente illo, in cujus præjudicium vergere poterat. Lott. *loc. cit. n. 82. & 83.* Porro circa collationem factam à Capitulo scientia Episcopi ex solo lapsu temporis præsumitur. Lott. n. 84. citans Seraph. *decis. 293. num. 4.* Circa collationem verò factam ab Episcopo, dum Capitulum non prætendit simultaneam, dicta scientia & patientia optimè constituitur ex actu traditionis, possessionis, & installationis; scientia enim hæc & patientia Capituli non videtur posse separari ab eo actu traditæ possessionis, facti in executionem collationis Episcopi. Lott. à n. 85. citans Rot. in *Alexandrina Archiep. 28. Jun. 1627.*

2. Et hæc quidem procedunt, dum ex tenore collationis factæ per Episcopum constat, eum voluisse conferre jure proprio & privatim ad omnes alios, nimirum enunciando, quòd collatio ad ipsum spectabat, quæ enunciatio excludit simultaneam, præsertim si additum fuisset *omnimodè*. Lott. à num. 91.

3. De cætero in prædicto casu contententiæ nihil potius est ad alterutrum intentionem fundandam, quàm docere, præbendam, de cujus collatione contenditur, doratam fuisse de propriis redditibus, aut pro illius erectione suppressa & applicata fuisse beneficia, quæ prius erant ad propriam privatim electionem. Lott. n. 95. quia in actu erectionis, aut applicationis hujusmodi, quemadmodum patrono præservatur jus. ut Abb. in *c. suggestum. de jurep. n. 3. Roch. de jurep. v. honorificum. n. 8.* ita & collatori præservatur jus conferendi; cum militet eadem ratio non præjudicandi, quam non subvertit mutatio tituli, veluti facta per modum subrogationis. Lott. n. 96. & 97. Proceditque id ipsum, etiam si Episcopus adhibuisset consensum Capituli; cum enim hic consensus necessarius sit, non tantum in erectione novi Canonici aut Dignitatis, ut Felin. in *cap. cum accessissent. de consuetud. num. 15.* sed etiam in unione & applicatione alterius beneficii pro ejus dote. *cl. 1. de rebus Eccl. non alien. & ibi Gl. & DD. & Ubald. Senior in rr. de unione Eccl. c. 5. q. 6. num. 15.* actus ille adhibitionis consensus referendus est ad hujusmodi causam necessariam, non ad quamcunque aliam voluntariam; ac proinde capienda inde non est ea conjectura, quasi voluerit Episcopus per ejusmodi adhibitionem consensus remittere jus suum conferendi, sed potius totum illud promovere, prout sibi magis erat utile. Lott.

à num. 99. citans Aymon. *conf. 106. num. 8.*

*****
**

Questio

Questio 705. Quid potestatis habeat Capitulum circa conferendos Canonicatus Doctorales vel Magistrales, quibus annexum est onus Lectionis vel aliud?

1. **R**espondeo primò: supponi debere, decretum in Concil. Lateran. sub Innoc. III. ut quælibet Cathedralis Magistro, qui ejusdem Ecclesie Clericos aliòsque scholares pauperes gratis institueret, aliòd competens beneficium provideret. Item quoque decretum, ut in aliis Ecclesiis Collegiatis constitueretur Magister idoneus à Prælato cum Capitulo eligendus, qui Clericos earum aliòsque instrueret in Grammatica. Item, ut quælibet Metropolitana præterea Theologum constitueret, qui Sacerdotes illius aliòsque doceret sacras literas, & ea præsertim, quæ ad curam animarum spectant. Insuper statutum in dicto Concilio, ut cuilibet istorum Magistrorum à Capitulo unius præbendæ proventus assignentur, & tantundem Theologo à Metropolitana (per quod tamen Theologus ille, uti & ceteri illi Magistri non efficiuntur Canonici, sed tamdiu reditus percipiunt, quamdiu perstiterint in docendo) & si forè Metropolitana nimium gravetur, providendo nimirum Theologo & Grammatico, permittitur ei, ut Grammatico in alia suæ diocesis aut civitatis Ecclesia, quæ sufficere valeat, provideri faciat. Lott. cit. q. 21. num. 127. Unde jam interim, dum expectatur vacatio præbendæ pro tali Magistro vel Theologo, singulos Canonicos teneri in causam ejus mercedis contribuere de singulis suis præbendis, si reditus supersint, ait Lott. num. 130. ex Hostienf. in c. quia nonnullis. de Magistris. num. 10. Jo. Aud. ibid. n. 11. Anchar. n. 5. quamvis num. 131. subdat, id intelligendum potius de honestate, quam ex dispositione cit. can. quia nonnullis, si neque ante vacationem nolint, hujusmodi Magistrum habere; citat pro hoc Abb. Jo. de Anania in cit. cap. Unde jam Trid. sess. 25. cap. 1. mandat illi Magistro Grammatices, aut assignari beneficium, aut persolvi mercedem, vel ex capitulari vel Episcopali mensa condignam, vel aliàs per Episcopum rationem aliquam iniri. Lott. num. 131. Quapropter factum, ut munia hæc consueverint demandari ipsismet Capitularibus, unde prodierunt Scholasteria, Canonicatus Doctorales, & Theologales, & ex dispositione Trid. sess. 24. c. 3. Canonicatus penitentiarii. Vide de his fufius agentem Garc. p. 5. c. 4. à n. 100. His suppositis,

2. Respondeo secundò: hi Canonicatus Doctorales, Theologales, lectorales, penitentiarii, præscindendo à consuetudine, aut singulari jure, non providentur simultaneè per Episcopum & Capitulum, sed Episcopus eligit personam, præbenda autem confertur per eum vel eos, per quem vel per quos ea antea conferebatur. Lott. num. 132. Garc. p. 5. c. 4. à nu. 137. & 145. Neque tam illud onus docendi, legendi, penitentiarii &c. ab Episcopo demandatur personæ, quam annectitur eidem præbendæ. Lott. num. 133. ex Host. nihilominus esse locum simultaneæ collationi respectu Scholasticæ, seu Magistri Grammatices, juxta textum cit. c. quia nonnullis, ex Butrio ibid. n. 4.

& Jo. Andr. num. 5. ait

Lott. num. 34.

* *

Questio 706. An, supposito jure simultaneè conferendi, Capitulum conferre possit in absentia Episcopi, illo non expectato?

Respondere videtur affirmativè (nempe dum Episcopus absens non tam citò reverteatur) Lott. l. 2. q. 21. n. 37. citans c. unico. ne sede vac. in 6. & Rot. in Placent. Canon. 26. Febr. 1596. in terminis Episcopi absentis, & degenitis in Curia Romana. Contrarium tamen tenet Garc. p. 5. cap. 4. num. 49. vultque textum illum cit. c. unico. intelligendum non quando collatio spectat ad Episcopum, & Capitulum, vel quando quis habet conferre cum consensu Episcopi; sed quando quis habet conferre cum consilio tantum Episcopi.

Questio 707. Cum frequenter, ut dictum sepe in antecedentibus, ex consuetudine collatio Præbendarum ac Dignitatum Ecclesie Cathedr. & Collegiatarum spectet ad solum Episcopum, vel ad solum Capitulum, qualis debeat esse ea consuetudo?

1. **R**espondeo primò: non videri hanc esse propriè consuetudinem, nisi largè, & abusive solum; sed potius dicendam esse præscriptionem, cum juri detrahat, & alteri acquirat; tunc autem propriè dicendam consuetudinem, si ita generaliter & universaliter servaretur in aliqua provincia, ita ut faceret jus commune respectu talis provincie. Garc. p. 5. c. 4. n. 73. & 24. citans Abb. in c. cum Ecclesia Vultur. num. 6. Jo. Andr. & alios ibid. Aymon. de antiq. temporis. p. 4. differ. 7. à num. 21. Corneum cons. 268. lib. 4. Put. decis. 387. lib. 2. à num. 4. &c.

2. Respondeo secundò: cum circa provisionem dictarum Præbendarum & Dignitatum variaz sint sententiæ DD. adeò que non fit jus expressum, sufficit hanc consuetudinem seu præscriptionem esse quadragenariam sine titulo; nam licet sit contra communem opinionem, non est tamen adhuc contra jus: ut enim consuetudo sit contra jus, ut dicitur in Hispal. juris nominandi. 10. Octobr. & 7. Novembr. 1583. necesse est, ostendere legem claram, vel rationem expressam in lege, ex qua ita sit decidendum. Garc. num. 57. citans Plur. decis. 241. l. 3. num. 4. Achill. decis. 140. & Rotam. Item non est adhuc contra jus ex eo, quòd sit contra plures Rotæ decisiones; hæ enim non faciunt jus. Garc. n. 77. citans quamplurimos, uti nec ex eo adhuc absolutè dici debet esse contra jus, quòd frequenter juxta dictas Rotæ decisiones sit judicatum, ita ut sit introductus stylus Rotæ. Garc. nu. 78. citans Pavinum in prælatud. Extravag. Mascard. de prob. concl. 485. & Rotam. Licet autem ex eo, quòd opiniones sint diversæ, & non sit jus expressum, consuetudo & observantia approbans & recipiens aliquam ex dictis opinionibus sit interpretativa, (quæ alias non requirit aliquam temporis præscriptionem, etsi sit contra communem, & veriorum opinionem, ut Abb. in c. vñm dilectus. de consuetud. n. 7. Roch. de consuetud. sect. 5. n. 5. Mantie. de consuet. l. 8. lit. 18. n. 34. &c. apud Garc. n. 80. vel quæ saltem non requirit ultra decennium, ut Gutt. præf. 99. l. 3. q. 62. n. 26. Molin. de primogen. l. 2. c. 6. num. 57. apud eundem Garc. n. 81.) quia tamen agitur de auferendo jure communi, quòd habet quis juxta communem & veriorum, & dando illud alteri, requiritur præscriptio

40. an-

40. annorum. Garc. n. 84. citans Socin. *conf.* 260. n. 19. l. 2. *Caſ. de Graſſi. deſiſio. n. 6. Put. deſiſ. 15. l. 3. &c.* Quòd ſi tamen jus ita eſt obſcurum, & dubium, ut non conſtet de jure alterius; cum tunc non agatur de auferendo jure uni, & dando alteri, non requiritur præſcriptio; ſed ſola conſuetudo & obſervantia abſq; præſcriptione temporis ſufficit. Garc. n. 85. De cætero quòd dicebatur paulò ante in illa parentheſi, quòd conſuetudinis interpretatio abſque præſcriptione temporis eſt neceſſaria, etiamſi de jure non ſubſiſtat, procedit in conſuetudine propria, quæ non inducit jus privatum, ſed publicum & promiſſum quòd omnes in communi, in qua, cum non agatur de auferendo jure, & dando alteri in particulari, non requiritur aliqua præſcriptio temporis. Garc. n. 86.

3. Reſpondeo tertio: cum in præſenti caſu non ſit materia conſuetudinis, ſed præſcriptionis, ſi Capitulum prætendens providere Dignitates & Præbendas allegaret conſuetudinem, ea deberet eſſe immemorialis, aut 40. annorum cum titulo. Garc. n. 99. juxta c. *cùm Eccleſ. Vultur.* & Abb. *ibi. n. 6.* & juxta c. *i. de præſcriptione, in 6.* ſicut etiam ad hoc, ut inferior acquirat jus conferendi contra Ordinarium habentem fundatam intentionem de jure communi, requiritur præſcriptio immemorialis, aut 40. annorum cum titulo & bona fide. Garc. *num. 91.* citans Prob. *ad Monach. in c. cùm in illis, de præb. in 6. n. 11.* Roſiniac. & Rotam.

4. Reſpondeo quarto: pari modo, dum Capitulum prætenderet in collatione Præbendarum, & Dignitatum non habere niſi unam vocem, ut habent ſinguli Canonici, & non tantam, quantum totum Capitulum, non obſtante ſtatuto talis Eccleſiæ de voto Epifcopi, & Capituli, & ad id allegaret conſuetudinem 40. annorum, Rota in *Placentin. Voti. Maji 1586.* reſpondit, quòd conſuetudo contraria 40. annorum ſine titulo non ſufficiat, eo quo ſtatutum, loquens de voto Epifcopi & Capituli, recipit à jure certam interpretationem, quòd votum Epifcopi ſit pro dimidia parte; ſed requiritur immemorialis. Garc. n. 96. citans plures in ſuper decif. Rotæ; quæ tamen deciſiones patiuntur difficultatem, ſi ſolum ſtatutum attendatur, etſi illud expreſſè diceret, quòd votum Epifcopi eſſet pro dimidia parte; cum in præſcriptione contra ſtatuta non videtur requiri titulus, ſeu tempus immemoriale, quòd ſolum requiritur, ubi jus commune, ſeu juris communis præſumptio eſt in contrarium. Garc. n. 101. juxta c. *i. de præſcript. in 6.* Proinde dicendum, quòd ſicut eſt contra jus, excludere Epifcopum à proviſione præbendarum, ita etiam ſit contra jus commune, non habere illum æquale ſuffragium cum toto Capitulo, & ideo non ſufficere conſuetudinem 40. annorum ſine titulo. Garc. n. 105.

Quæſtio 708. Quam poteſtatem habeat Capitulum, Sede vacante, in collatione beneficiorum?

1. Reſpondeo primò: quoad conferenda beneficia, quæ ſunt de collatione Epifcopi, Capitulum, Sede vacante, nullam habet poteſtatem, ſive non ſuccedit Epifcopo in collatione horum beneficiorum. Garc. p. 5. c. 7. n. 51. Caſtrop. *tr. 13. de benef. d. 2. p. 29. n. 8.* Fermofin. *tr. de Capit. Sede vac. q. 23. à n. 2.* Barboſ. *juris Eccl. l. 1. c. 32. à n. 109.* citans quamplur. cum communi, juxta c. *2. ne Sede vac. c. cùm olim, de major. & obed. & cap. 1. de inſtit.*

in 6. &c. Licet enim Capitulum ſuccedat in iis quæ Epifcopo jure ordinario competunt, juxta c. *cùm olim, de maj. & obed. & cap. unic. tit. eod. in 6.* attamen collatio beneficiorum caſus unus eſt, iſque præcipuus, ab iſta regula exceptus per c. *2. ne Sede vacant. & c. unic. tit. eod. in 6.* Caſtrop. Garc. *ll. cit. Abbas in cit. c. 2. & in c. cùm olim.* cum communi DD. *ibid.* Ratio verò hujus exceptionis, ſeu prohibitionis eſt, tum, quòd collatio ſit fructus Dignitatis Epifcopalis. Lott. *l. 2. q. 2. num. 16.* Caſtrop. Barboſ. *Abb. ll. cit. juxta Gl. in c. cùm olim;* fructus autem reſerventur ſucceſſori. AA. iidem, juxta *cap. quia ſepe, de Elect. in 6. cap. cùm vos, de off. Ordinari. c. ſin. eod. tit. in 6.* quos textus citat Barb. Quin & non ſit fructus tantum ſimplex, ſed fructus cum honorificentia, qui propterea avelli non poteſt à perſona. Lott. *loc. cit. num. 17.* Fermof. *loc. cit. n. 4.* ex Abb. *loc. cit. & Felin. in cit. c. cùm olim. n. 3.* Tum quia in ſuper collatio beneficiorum continet meram gratiam, in quo tranſcendit jus inſtituendi & confirmandi, quæ potius ſunt de mera juſtitia. Lott. *cit. nu. 16.* citans Bellamer. *conf. 20. n. 13.* & Abb. *in c. 2. ne Sede vacante, in 6.* ſeu quia eſt libera donatio juxta c. *ſin. de off. Vicar. in 6. c. ſi tibi abſenti, de præb. in 6.* Barb. *loc. cit. Caſtrop. cit. num. 8.* Donare autem prohibetur iſ, cui libera honorum adminiſtratio non conceditur, juxta *l. contra. ff. de pactis. & l. filius. ff. de donat.* Adeoque, cum Capitulum Sede vacante alienare aut donare nequeat, conferre non poterit illa beneficia. Barb. *loc. cit. Fermof. loc. cit. n. 18.* Atque ita, quemadmodum ratio neceſſitatis (inſtitutio namque & confirmatio non eſt tam donatio beneficiorum, quam donationis factæ confirmatio, & approbatio neceſſaria & obligatoria, etiam dum, quia plures præſentati æque idonei, locus eſt gratificationi; tamen tunc libera ſit quòd ad perſonam electam. Caſtrop. *loc. cit. citans Pavin. p. 2. q. 4. in fine. & q. 5. n. 2.* Garc. *p. 5. c. 7. num. 75.*) juncta cum ceſſatione præjudicii Epifcopi, ſuadet, ut confirmatio & inſtitutio Sede vacante tranſeat in Capitulum, Cardin. *in c. cùm olim. Abb. l. ult. cit. Pavin. de pot. Capit. Sede vac. p. 2. q. 5. n. 2. & 3.* apud Lott. *n. 21.* ita è contrario ratio liberæ donationis, & meræ gratiæ, quam continet collatio, & in qua gratia exercenda lex plus confidit Epifcopo, quam Capitulo, ſuadet illam non tranſire in Capitulum. Lott. *l. c. n. 22.* citans Butrio *in c. 2. ne Sede vac.* Unde jam etiam Lott. *n. 13. & 17.* quem ſequi videtur Fermof. *loc. cit. n. 4.* ſuis in hærens principiis, & juxta dicta à nobis ſupra hanc ultimam conficit rationem, quare hæc poteſtas conferendi impediatur tranſire in Capitulum Sede vac. quòd nimirum, etſi ea obveniat Epifcopo eodem tempore cum jurisdictionibus, non tamen ei competat jure Magiſtratus, ita ut ad jurisdictionem ſpectet, aut ſit illius fructus: Quemadmodum quia jus confirmandi & inſtituendi, ſeu facultates alix inferiores à poteſtate conferendi ei competunt jure Magiſtratus, & inter jurisdictionalia, ſeu fructus jurisdictionis reputantur, Bellam. *loc. cit. Gamb. de off. Leg. l. 3. n. 222.* non impediuntur tranſire in Capitulum.

2. Hoc tamen non placet, quòd addit Lott. *n. 14. & 15.* nimirum jus eligendi & præſentandi competens Epifcopo pari modo ſpectare ad jurisdictionalia, ac proinde pari modo ſicut confirmatio & inſtitutio non impediunt tranſire ad Capitulum. Contrarium namque tutius tenent Caſtrop. *cit. n. 8.* & quos citat, Pavin. *loc. cit. q. 5. n. 3. & 4.* Lamb. *de jurep.*

jure p. 1. 2. q. 2. d. 4. Azor. p. 2. l. 3. c. 38. q. 10. Garc. p. 5. c. 7. n. 52. idemque tenere videtur Fermos. loc. cit. n. 16. & expresse tenet, q. 24. n. 9. citans Dian. p. 8. n. 4. resol. 29. Meroll. tom. 2. d. 7. c. 7. d. 11. n. 135. Barb. cit. n. 109. nimirum ea, quæ de collatione constituuntur quoad hoc punctum, intelligenda quoque esse de præsentatione & electione competentibus Episcopo; eò quòd prohibitio generalis sit, & hæc non minus quàm collatio sint solum fructus Dignitatis episcopalis, etsi longè quid minus quàm collatio. Adde, quòd præsentare & eligere non tam jure communi sicut collatio, quàm frequentius jure speciali, & per accidens competant Episcopo.

3. Porro procedit responsio, esto beneficium, vivente Episcopo, in ipsius mense vacarit, neque ab illo fuerit provisum. Castrop. loc. cit. citans Molin. de just. tr. 5. d. 11. n. 11. Fermos. loc. cit. num. 18. citans Dian. p. 8. num. 4. resol. 25. &c. Item etiam si collatio spectaret ad Episcopum cum consensu vel consilio Capituli; cum enim ille consensus, & consilium non efficiant provisionem beneficii communem Capitulo cum Episcopo, provisio adhuc non poterit pertinere ad Capitulum Sede vacante. Barb. l. cit. n. 110. citans Pavin. p. 2. q. 1. Navar. conf. 20. n. ult. de præb. Molin. tr. 5. d. 11. num. 9. & 13. Argumento c. unic. ne Sede vac. in 6.

4. Quemadmodum alias, dum beneficia sunt simultaneæ collationis Episcopi cum Capitulo, eorum collatio, mortuo Episcopo, aut etiam omnino impedito, ratione hujus communionis tota transit ad Capitulum, & illud tunc utitur jure suo. Castrop. loc. cit. citans c. unic. ne Sede vac. in 6. Abb. in c. illa. rit. eod. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 13. Molin. cit. d. 11. n. 13. Corrad. l. 3. c. 6. num. 71. Fermos. loc. cit. q. 24. n. 5. citans Dian. p. 8. tr. 4. resol. 25. &c. Barbos. n. 110. Atque ita, dum in aliquibus Ecclesiis Canonici Magistrales & Doctorales per concursum providentur suffragiis Episcopi & Capituli, Capitulum Sede vacante confert illos, & similia beneficia. Barb. ibid. citans Navar. conf. 20. de præb. Molin. ubi ante. &c. Neque enim beneficia simultaneæ collationis, dum vacant, Sede Episcopali vacante, in mense ordinario, reservantur Papæ per reg. 2. cancell. loquitur enim illa de collatione libera, quæ à solo Episcopo ad illius præsentationem & totalem voluntatem fieri potest, satisque ostendit Papa per ea verba regulæ: *Non tamen ad collationem cum alio, vel aliis spectantia*: se nolle Capitulo præjudicare in sua collatione Sede Episcopali vacante. Corrad. loc. cit. n. 71. & 74.

Quæstio 709. An ergo beneficiorum, Sede Episcopali vacante, vacantium, & pertinentium alias ad liberam Episcopi collationem, collatio reservetur successoribus in Episcopatu?

Respondeo negativè, sed reservari ea omnia tunc vacantia, & ad episcoporum collationem vel etiam electionem, præsentationem, vel quamvis aliam dispositionem spectantia Pontifici, per constitut. Pii V. incipientem: *Sanctissimus in Christo Pater*. quæ constitutio etsi exspirale unà cum suo Conditor dicatur à Garc. p. 5. c. 1. n. 234. Idem tamen hodie disponitur per reg. 2. cancell. Barb. cit. n. 109. & ex illo Fermos. loc. cit. n. 16. & fusè Corrad. l. 3. c. 6. à n. 50. ubi etiam n. 51. recitat de super declarationem Sac. Congregat. & n. 55. ad beneficia parochialia, & n. 55. ad benefi-

cia, quorum collatio spectat ad Episcopum cum consensu Capituli: & ad ea, quæ jure devolutio spectant ad Episcopum, extendit. Verùm, ut dictum ad reg. 2. cancell. hæc responsio locum non habet in Germania, ubi Sede episcopali vacante vacantia in mensibus ordinariis non sunt reservata Pontifici, sed ab Episcopo successore conferuntur.

Quæstio 710. Num ex eo, quòd facultas instituendi & confirmandi, quia sunt jurisdictionis necessaria transeunt ad Capitulum, similiter etiam transeant ad Capitulum provisiones omnes necessariae; ac imprimis collatio beneficiorum, quæ fieri debet certi generis personis, v. g. graduatis, nominatis, primogenitis?

Respondeo ad primum negativè. Castrop. loc. cit. n. 13. loquens in genere de beneficiis patrimonialibus, debitis conferri certo generi personarum, & citans pro hoc Gonz. gl. 8. §. 1. nu. 9. & gl. 45. n. 20. Lott. cit. q. 2. num. 30. loquens in specie de beneficiis conferri debitis Graduatis, vel nominatis. Fermos. l. c. n. 14. loquens in specie de beneficiis debitis ex fundatione conferri consanguineis fundatoris, seu filijs familias, vel etiam uni ex personis de certo Collegio (etsi de cætero permittat transire ad Capitulum eas collationes, quæ necessariò ex fundatione faciendæ certæ & determinatæ personæ, puta primogenito, seniori familiæ: vel quando ratione optationis debetur beneficium antiquiori optanti) citans pro hoc Dian. p. 8. tr. 4. resol. 26. & Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. contra Rebuff. in pr. cit. de devol. nu. 85. & tr. de nominat. q. 8. n. 49. ubi: quòd ne diuturna vacatio contingat, posse Capitulum constituere administratorem, qui provideat de beneficiis, quorum collatio est necessaria; & contra Garc. p. 5. c. 7. num. 90. rationem responsionis hanc dat Castrop. n. 13. & 14. quòd beneficia esse debita certo generi personarum, vel etiam certæ & determinatæ in individuo personæ, & ea debita non est fieri per episcopum; sed is possit permittere elabi totum semestre datum ad providendum, & ita devolvi collationem ad alium. Secus ac contingit in beneficiis, quæ præmissâ electione & præsentatione conferuntur, utpote in quibus compelli potest Ordinarius, tam à Patrono, & electore, quàm ab electo & præsentato, ut electum confirmet, & præsentatum instituat: Neque is se defendere potest ex semestri concessio ad conferendum; cum pro institutione & confirmatione non sit hoc semestre concessum; Neque ob illius omissionem institutio & confirmatio ad Superiorem devolvitur, dum in his non datur devolutio; sed potius cogatur institutor & confirmator à Superiore facere institutionem, & confirmationem, Atque ita hæc ratio procedit etiam contra Fermos. Rationem aliam meliorem dat Lott. cit. num. 30. quòd talis collatio non pertineat adhuc ad legem jurisdictionis, utpote ad quam ex dicta necessitate faciendæ collationis non concluditur, & in materia provisionis, quòd minus facultas aliqua transeat in Capitulum Sede vacante, sufficiat, hunc ipsum casum non esse expressum in jure, juxta Præpos. in

c. presbyteri. n. 24. Coras. de benef. p. 2. c. 7. n. 4. Feder. de Sen. conf. 30. n. 3. & Rotam in Abulens. parochialis 1. Febr. 1593. tum etiam (quâ tamen ratione non eliditur, quod collatio debita fieri determinata in individuo personæ, non transeat in Capitulum) dum Episcopus, cui vult ex pluribus graduatis aut nominatis (quod secundum intelligendum de nominatione non habente rationem præsentationis, sed relinquente liberum, ut nominatus præteriri possit; aliâ enim illius provisio non erit collatio, sed institutio, vel confirmatio, ut bene monet Fermos. loc. cit. n. 20.) providet, exercet actum gratiæ, seu qui propriè est gratificationis. Quin etiam ad hoc electa à lege est personæ Episcopi industria, dum ejus judicio remittitur prælectio unius ex pluribus, juxta text. c. cum autem. in quibus autem electa est industria Episcopi, ea minimè transeunt in Capitulum. Lott. loc. cit. num. 31. & 32.

Questio 711. Quid sit circa collationem parochialium beneficiorum, seclusâ reservatione, quâ ea aliâs non minus, ut cætera beneficia reservata sunt Papæ, dum vacant Sede Episcopali vacante?

Respondeo: neque eorum collatio, dum ea competit Episcopo, transit ad Capitulum Sede vacante, tametsi conferenda sint per concursum, & aliis conferri nequeant, quàm magis dignis in concursu approbatis ex dispositione Trident. sess. 24. c. 18. & constit. Pii V. & iis debeantur, ita ut non solum dignior à mala electione appellare possit, sed etiam factâ declaratione majoris dignitatis ei sit jus quæsitum, adeoque à retardata collatione justè queri & appellare possit (quin etiam, ut Castrop. loc. cit. n. 11. Molin. de just. tr. 5. d. 11. n. 11. apud Barb. loc. cit. n. 94. Capitulum Sede vacante, Ecclesiâ parochiali, sive in mense papali, sive ordinario vacante, apponere potest edicta, ad concursum vocare, concurrentes examinare, & ex approbatis digniorem eligere, sive possit omnia à Trident. sess. 24. c. 18. præscripta peragere usque ad electionem dignioris inclusivè, non seclusâ ac illa perageret Episcopus) Fermos. loc. cit. n. 8. testans in Salmantina parochialis. 1. Decemb. 1578. quæ est 442. p. 1. divers. n. 4. decisum, quod parochialis vacantis in mense Ordinarii collatio jure reservetur futuro Episcopo. Castrop. loc. cit. n. 12. dicens esse omnino certum, & citans Gonz. gl. 9. §. 1. n. 76. Molin. tr. 5. d. 11. Garc. p. 5. c. 7. num. 86. & 90. Lott. cit. q. 2. n. 27. Barb. cit. n. 109. juxta expressam, quam citant, Rotæ decis. in Abulensi parochialis. 1. Febr. 1593. Rationi generali à se data inhæret Castrop. n. 14. & eandem assertit Garc. l. cit. n. 83. quod, esto, detur jus aliquod considerabile esse quæsitum tali aliquo declarato digniori, Ordinarius tamen non tenetur hoc jus exequi, neque ad id compelli potest, sed potest abstinere à collatione, & permittere, ut per lapsum temporis jus devolvatur ad Superiorem, quamvis jam factus sit concursus; item ex approbatis magis idoneus electus. De cætero electum ex approbatis magis idoneum non habere jus ad parochialem, nec esse ei debitam absolurè, ut vel sic collatio ejus dici possit necessaria, sed solum Episcopum, si velit conferre, debere conferre huic, atque ita collatio comparatione Ordinarii adhuc sit libera. Addit & alteram num. 12. quod omnis collatio beneficiorum prohibita sit Capitulo exceptis casibus à jure ex-

Leuren. Fori Benef. Tom. II.

ceptis, adeoque, cum sola institutio & confirmatio excipiat, provisio parochialium alia prohibita erit Capitulo.

2. Porrò posse tamen Capitulum Sede vacante, ne diutius vacent Ecclesiæ parochiales, easdem commendare, etiam ultra 6. menses, hoc est, constituere Vicarium, qui Ecclesiæ deserviat, & Sacramenta administret, donec fuerit provisum de Pastore, tradit Barb. loc. cit. num. 110. ex Azevedo conf. 9. à n. 15. Fermos. q. 25. n. 10. citans Azor. p. 2. l. 1. c. 33. q. 8. Rebuff. Abb. Innoc. & plures alios, ac dicens esse praxin communem omnium Episcopatum, & multò magis id procedere in beneficiis curatis, quàm simplicibus, contra quod sentire, ait Garciam p. 5. c. 7. nu. 2. Quin & generaliter posse Capitulum Sede vacante beneficia, etiam quæ conferre attinebat ad Episcopum, commendare & providendo de idoneo Vicario & œconomio, qui illa administret, dato ei congruo stipendio, donec beneficia ab eo conferantur, ad quem eorum collatio spectat; quia id ad rectam diœcesis administrationem pertinet, ex Molin. loc. cit. Azor. p. 2. l. 3. c. 38. q. 8. Rebuff. in pr. tit. de devolut. n. 77. & 80. ait Castrop. cit. p. 29. n. 21. Barb. loc. cit. n. 94. & tenet Laym. ad c. cum vos, de off. Ord. n. 3. citans Abb. in c. cum vos, num. 2. & fusè Fermos. q. 25. à n. 12.

3. Admittit hæc ipsa Lott. l. 2. q. 2. n. 40. & ait procedere cessantibus reservationibus, & in hoc supposito intelligendos citatos AA. & sub hac limitatione, quam ex Abbate assertit Lott. ibid. n. 25. modò urgeat necessitas; quia nimirum beneficium habet onus annexum, & patitur defectum ministrorum. Dum verò hodieam per reg. 2. cancell. omnia beneficia spectantia ad collationem Episcopi Sede Episcopali vacante vacantia reservantur Papæ, non posse Capitulum in parochialibus aliisve beneficiis apponere Oeconomum, aut ea temporaliter commendare; eò quod ex eo, quod Papa habeat providere, & collatio non pertineat ad successorem in Episcopatu, soli Papæ seu ministris ejus competat illud jus custodiæ, aut deputatio Oeconomi, aut temporaria commenda. Lott. ibid. nu. 36. ex Abb. in c. bone memoria, n. 12. & 13. de appellat. & in c. cum nobis, num. 6. de elect. & juxta cit. Rotæ decis. in Abulensi paroch. 1. Febr. 1593. De cætero dum sermo est de propria commendatione, etiam seclusâ reservatione, nequaquam Capitulum commendare potest beneficia, quia commendatio propriè talis seu perpetua æquivaleret collationi, quæ Capitulo est interdicta. Adde, quod omnis commendatio (intellige propriè talis) parochialium à Trid. Episcopis, & à fortiori Capitulo sit interdicta. sess. 24. c. 18. Castrop. loc. cit. n. 21.

Questio 712. Quid sit circa collationem devolutorum beneficiorum jure devoluto ob negligentiam vel culpam inferiorum collatorum non conferentium, vel male conferentium spectantium ad Episcopum?

Respondeo: collationem transire in Capitulum Sede vacante, tenent Jo. Andr. in cap. quanquam. de elect. in 6. Zechus de benef. & pens. c. 5. n. 5. Zerola in pr. Episcopali. p. 1. v. capitulum. §. 5. Lamb. de jure p. 1. 2. p. 3. q. 3. a. 8. n. 6. Molin. de justit. tr. 5. d. 11. n. 12. Zipæ. de jure pontif. l. 3. tit. ne Sede vac. n. 6. Vallens. l. 3. tit. 9. n. 4. & c. apud Barb. loc. cit. n. 110. & Fermos. q. 24. n. 3. & 4. eò quod, ut Mo-

D d

lina,

lina, providere beneficium sit actus jurisdictionis Episcopalis omnino necessarius ad rectam diocesis administrationem; in jurisdictione autem necessaria Episcopi succedat Capitulum Sede vac. juxta Gl. communiter receptam in *Clem. 1. de hereticis. §. 1. v. capituli*. Quorum sententiam probabilem reputat *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 27* Contrarium tamen probabilius tenent *Castrop. loc. cit. n. 10.* citans *Azor. p. 2. l. 3. c. 38. q. 6. & l. 6. c. 26. q. 9.* *Barbof. cit. n. 110.* *Garc. p. 5. c. 7. n. 53.* citans *Rebuff. Coraf. Felin. & c. Fermof. cit. q. 24. n. 4.* ed quod Episcopus non arctetur speciali aliquo titulo providere beneficia devoluta, quo non arctetur conferre ea, quorum collatio jure ordinario ad eum spectat. Item quod beneficia devoluta Episcopus conferat jure delegationis; Capitulum autem non succedat in iis, quæ competunt episcopo jure delegationis, etiam à jure communi inducta, juxta tradita & pluribus firmata per *Abb. in cit. c. cum olim. q. 5.* *Garc. loc. cit. n. 42.* *Sanch. l. 8. d. 2. num. 10.* apud *Castrop. Ac denique, quia Capitulum interdicta beneficiorum provisio, episcopo competens, exceptis casibus in jure expressis, inter quos non est beneficiorum devolutorum provisio. Castrop. loc. cit.*

2. Porro observandum hanc secundam sententiam non procedere, dum beneficia devoluta ad episcopum sunt collationis necessaria in sensu q. *præced. explicato*, nimirum si institutio & confirmatio spectans ad inferiores, ob eorum in instituendo, vel confirmando negligentiam devolveretur ad episcopum. *Fermof. loc. cit.* hac ratione conciliare volens utramque sententiam inter se, & dicens de hac collatione necessaria loqui AA. plures ex AA. sententia primæ. *Barb. loc. cit.*

Quæstio 713. Quid sit circa beneficia resignata permutationis gratiâ, dum ea aliâs spectant ad collationem solius Episcopi?

Respondeo: capitulum Sede vac. etsi auctoritatem præstare possit permutationibus, seu recipere resignationes beneficiorum factas permutationis gratiâ, dum ea aliâs spectant ad collationem Capituli, vel etiam ad collationem episcopi & Capituli simul; quia admissio permutationis est actus jurisdictionis episcopalis, ad rectam diocesis administrationem spectans, adeoque transit in Capitulum; cum non inveniatur in jure excepta. *Barb. loc. cit. n. 97.* citans *Gl. in Clem. 1. de rerum permutat. v. conferantur.* *Garc. p. 11. cap. 4. à num. 75.* *Bonac. de simon. q. 4. §. 12. n. 7.* *Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 4. & c.* cum communi. Quod etiam facit, quod permutantes compellere possint Superiorem admittentem permutationem, ut sibi beneficia permutata conferat; quia sub illa conditione permutatio facta est, adeoque sunt collationis merè necessaria, quam facere potest Capitulum Sede vac. Beneficiorum tamen permutatorum, dum ea aliâs spectant ad solius episcopi collationem, collationem facere non potest Capitulum Sede vac. *Castrop. cit. p. 29. n. 18.* citans *Garc. p. 11. c. 4. n. 75.* *Fermof. tr. de Capit. Sede vac. q. 25. n. 4.* citans *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 29. & c.* *Barb. cit. num. 97.* citans *Riccium in collect. collectaneo. 2487. p. 6.* Responsio hæc fundatur iterum in generali ratione, nimirum, quod Capitulum interdicta sit provisio beneficiorum spectantium aliâs ad liberam episcopi collationem, qualis est collatio beneficiorum resignatorum permutationis gratiâ.

Tametsi enim beneficia permutata necessariò conferenda sint permutantibus, ita ut hi compellere possint admittentem permutationem, ut eam perficiat, beneficia permutanda sibi conferendo; quia tamen hæc necessitas collationis non provenit aliunde, quàm ex libera permutationis acceptatione, quàmque propterea non alius (uri aliâs contingit in collatione beneficiorum, ad quod quis præsentatus est) sed Episcopus liberè acceptans permutationem sibi ipsi injicit, collatio dicenda est absolute libera, & non nisi necessitate consequente, nimirum ad liberum arbitrium, & necessaria; adeoque dum dicitur, Capitulum conferre posse, quæ sunt collationis necessaria, intelligendum id non est de conferendis necessariò hac necessitate consequente, sed de conferendis necessariò absolute, & necessitate ab aliis Episcopo imposta. *Castrop. loc. cit. n. 19.* Quod si tamen permutatio jam admissa esset à vivente Episcopo, & necdum ad effectum perducta, posse eam perfici, & sic beneficia permutata permutantibus conferri; docet *Garc. p. 11. c. 4. n. 81.* ed quod, suppositâ dictâ admissione, perfectio illius debeatur, spectetque ad jurisdictionem necessariam. Quod ipsum tamen non placet *Castrop. loc. cit. n. 20.* ed quod præterquam quod talis casus vix contingere possit; cum admittens permutationem eo ipso seu eodem contextu admittat resignationem, & conferri resignata) hæc perfectio permutationis seu collatio facienda ab Episcopo, si supervixerit, in sensu jam explicato foret libera, Adeoque dici non potest in ea succedere Capitulum. Atque ex his jam etiam alterum inferri *Castrop. num. 18.* nimirum, quod neque beneficiorum spectantium ad collationem episcopi, permutationem recipere possit Capitulum, ed quod, cum recipere nemo possit permutationem, qui non etiam possit permutata conferre (dum permutantium quilibet hac conditione, & non aliter resignat suum beneficium, ut loco illius beneficium alterius sibi conferatur) non possit permitti Capitulo facultas recipiendi permutationem, quin relinquatur eidem potestas permutata conferendi, & e contra, collatione hæc ei veritâ seu interdictâ, non possit non esse ei veritâ receptio permutationis, etsi hæc dicatur esse actus jurisdictionis episcopalis. Idem expressè sentit & comprobatur manifesto exemplo *Parif. l. 2. de resign. q. 16. n. 4.* relatis pluribus aliis, dum ait: Reservatio impedit permutationes coram Ordinariis: nam si possint admittere permutationes, deberent conferre permutantibus, juxta *c. 1. de rerum permut. in 6.* & *ibi* communiter AA. & quia conferre non possunt, prohibentur admittere permutationem. Quibus contrarium non dicit *Parif. dum ibid. num. 2.* tradit, posse resignari coram Ordinariis reservata, etsi ab iis conferri nequeant; Longè enim diversum est reservata resignare simpliciter & absolute, & resignare ea permutationis gratiâ; nam nil vetat, resignari simpliciter beneficium in manibus alicujus, qui id conferre nequit, ut patet, dum resignatio fit in manibus episcopi, & collatio sæpe ab inferiore collatore; quæ, quia confudisse hoc loco videtur *Castrop. mirum non est, quod is Parisium citet in contrarium & contra se.*

Quaestio 714. Quid sit circa beneficia resignata spectantia ad collationem solius Episcopi?

Respondeo: Capitulum Sede vac. tametsi horum beneficiorum resignationes recipere possit, cum succedat Episcopo in iis, quae spectant ad jurisdictionem Episcopalem, & rectam Episcopatus administrationem, exceptis casibus à jure expressis, inter quos non est dicta receptio. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 32. n. 96. citans Zerol. in pr. p. 2. v. Capitulum. §. 7. Riccium in pr. aurea resol. 243. Sbro. de off. Vic. l. 2. q. 7. n. 13. &c. Castrop. loc. cit. n. 15. citans Felin. & Abb. in c. cum olim. de maj. & obed. Azor. p. 2. l. 3. c. 36. q. 3. Garc. p. 11. c. 3. n. 235. Pavin. de potest. Cap. Sede vac. p. 2. q. 2. num. 11. & 12. Paris. de resign. l. 7. q. 23. n. 20. Non tamen potest beneficia resignata conferre. Barb. loc. cit. Castrop. loc. cit. citans Azor. Paris. loc. cit. n. 19. citans Jo. And. in Clem. ult. de rerum permutatione. gl. penult. Sunt enim haec duo diversa, conferre, & recipere resignationes, potestque ad unum spectare receptio, ad alium, etiam inferiorem, collatio. Paris. nu. 30. Castrop. n. 16. Estque interdictum Capitulo conferre beneficia spectantia ad liberam Episcopi collationem, qualia esse non desierunt, dum vacant per liberam resignationem non factam in manibus Papae. Neque magis necessaria est Episcopo talis beneficii provisio, quam si vacaret morte beneficiarii. Castrop. cit. n. 15.

Quaestio 715. Quid potestatis circa collationem beneficiorum habeat Vicarius Capituli Sede vacante?

Resp. primò generaliter, in hoc illum plus non posse quam ipsum Capitulum; quia quidquid habet jurisdictionis & potestatis, quae Vicarius Capituli, id totum habet vel à Capitulo, vel à Metropolitano, dum Capitulum negligenter designare Vicarium. Et in primo casu habet jurisdictionem à Capitulo, non autem à Concilio Tridentino, cum Concilium solum mandaret designationem Vicarii, & per hunc exerceri jurisdictionem Capituli. Castrop. p. 29. n. 5. citans Garc. p. 5. c. 7. n. 32. Barb. de potest. Episc. p. 3. alleg. 54. n. 180. Suar. tom. 5. in 3. p. d. 7. §. 3. n. 13. In secundo autem casu, etsi Metropolitanus independenter à Capitulo voluntate concedat Vicario potestatem & jurisdictionem, majorem tamen ei concedere nequit, quam communem & solitam concedi à Capitulo; quia Metropolitanus non aliam concedit jurisdictionem Vicario quam Capitulum. AA. paulo ante citati; uti etiam ex eo patet, quòd dum jus Capituli suspensum est ob censuram aliquam, ed ipso etiam suspensa & impedita sit jurisdictio hujus Vicarii, non secus ac contingit in Vicario Episcopi. Castrop. loc. cit. citans Barb. Quarant. Garc. loc. cit. nu. 32. & apud eum Suar. ubi ante. contra Ugolin. tab. 1. de cens. c. 10. §. 2. n. 4.

2. Respondeo secundò: à tempore, quo designatus est à Capitulo Vicarius, collatio necessaria, puta confirmatio electorum, & institutio praesentatorum, fieri potest, & debet per dictum Vicarium; quia in loco Capituli fungitur jurisdictione Episcopali transiente in Capitulum. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 32. num. 62. & 63. Mandat enim Trident. sess. 24. c. 16. Capitulo constituere Vicarium, qui totam jurisdictionem illius administret, seu statuit modum, quo Capitulum, transiente in se juris-

ditione episcopali uti debet, nempe per Vicarium à se designatum, & non per se ipsum. Garc. p. 5. c. 7. n. 6. & 28. Castrop. cit. n. 5. Dum aliàs de jure communi non tenebatur Capitulum, Sede vacante, deputare Vicarium, sed poterat per se exercere jurisdictionem. Barb. loc. cit. n. 28. citans Sbro. de Vicario Episcopi. l. 1. q. 16. num. 9. Quarant. v. Capitulum Sede vac. n. 1. uti & administratio jurisdictionis intra 8. illos dies, quos habet à vacatione Sedis Episcopalis ad designandum Vicarium, residet penes totum Capitulum. Barb. loc. cit. nu. 29. citans prater declarationem expressam S. Congregat. de 19. Sept. 1620. Zerolam in pr. Episc. p. 1. v. Capitulum. §. 3. Quarant. in summ. bullar. v. Capitulum Sede vac. Riccium in pr. for. Eccl. post resol. 505. in notab. de materia Vicarii Capit. &c. Sed neque posse modò post Trident. juxta declarat. S. Congreg. Capitulum Sede vacante se intromittere circa administrationem jurisdictionis reservando sibi aliquid; sed debere totam hanc administrationem liberè Vicario relinquere, ait Garc. loc. cit. n. 25. Quamvis addat, id non servari in aliquibus Capitulis, quae solent aliqua sibi reservare, & negare Vicario. Et n. 30. quòd si tamen de facto Capitulum der Vicario à se constituto limitatum mandatum, reservando sibi aliqua, non posse ea à Vicario exerceri.

3. Respondeo tertio: quoad collationes liberas, quae aliàs competunt Capitulo, etiam Sede plenà, non poterit se magis immiscere Vicarius ille, quàm Vicarius episcopi in collationes pertinentes ad eum; adeoque ad ea conferenda ad minimum egebit speciali mandato Capituli. Neque enim Vicarius Capituli ex sola designatione habet ulteriorem jurisdictionem, quàm Vicarius episcopi; adeoque non accipit ed ipso potestatem ad ea, quae in Vicario Episcopi requirunt speciale mandatum; cum etiam Concilium statuens eligendum Vicarium, non statuit, quòd is omnem Capituli jurisdictionem aut potestatem habere debeat, ut Castrop. loc. cit. citans Quarant. ubi ante, q. 2. Pavin. de potest. Cap. p. 2. q. 10. n. 17. Barb. cit. alleg. 54. n. 158. Garc. à num. 29. contra Anton. Genuen. & Gut. apud Garc. n. 28. Neque etiam dicta collatio beneficiorum libera competens Capitulo ullatenus spectat ad jurisdictionem, ut dictum supra. Plura de constitutione & potestate Vicarii Capituli alibi; vide tantisper Castrop. cit. p. 29. Garc. cit. c. 7. à n. 6. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 32. à n. 28.

Quaestio 716. An, & qualiter, dum provisio libera beneficiorum spectat ad Capitulum privative, sive Sed: plenà, sive Sede vacante, vocandi sint Capitulares etiam absentes ad faciendam collationem praebendarum, sive beneficiorum?

Respondeo primò: sunt vocandi, si id commode fieri potest, v. g. quia non sunt valde remoti, & commode accedere possunt; nisi fortè consuetudo habeat aliud, nimirum quòd ad talia vocandi non sint absentes. Pirh. ad cit. de praeb. n. 71. juxta c. cum in Ecclesia. cit. eod. in 6.

2. Respondeo secundò: ubi dicta consuetudo non est, si non vocentur absentes, etsi valida sit collatio, modò duae partes Capitularium ex iis, qui praesentes esse voluerunt, & potuerunt, actu interfuerint, & major pars praesentium consenserit. Pirh. loc. cit. n. 72. citans Franc. in cit. c. n. 2. Absentes tamen illi non vocati agere possunt de contemptu,

& ad illorum petitionem collatio sine illis facta irritanda est, quamvis etiam ii, si velint, collationem ratificare possint. Licet enim jus eligendi vel conferendi spectet ad canonicos tanquam ad collegium, & non ad illos ut singulos; cum jura Collegii seu universorum non sint singulorum, actus tamen ipse, scilicet eligere, conferre, sunt singulorum personarum, & exercentur à singulis jure suo singulari, ut sunt pars collegii. Secus est, si actus aliquis pertinet ad plures, ut ad Collegium, sive est communis, non ut singulis, sed universis; tunc enim non potest unus solus illum rescindere. Pirh. loc. cit. n. 72. citans Franc. Jo. And. Jo. Monach. & Anchar. in cit. c. cum in Ecclesia.

3. Respondeo tertio: quod si collatio beneficii non sit libera, sed necessaria, quia mandata est fieri certæ personæ à Superiore, etsi tunc Capitulares non vocati agere non possint de contemptu, possunt tamen agere contra rescriptum beneficiale impetratum, aut contra formam processûs, vel contra collatarium, ne per subreptionem vel indignus quis promoveatur ad beneficium; cum ex eadem ratione alios actus Capitulares, quod ipsis absentibus illegitimè facti sint, impugnare possint; quippe cum ipsorum tanquam membrorum Capituli interfit. Pirh. loc. cit. n. 73.

4. Respondeo denique: dum Superior mandat Capitulo aliquid, quod juris est, v. g. ut alicui Canoniatum conferat, fieri id debet à majori parte Capituli congregati, quia collegialiter perfici debet; si verò mandet, quod solum est facti, v. g. personam, cui contulit, installet seu mittat in possessionem, singuli Capitulares mandarum hoc seu gratiam jam factam, etiam aliis nolentibus, exequi possunt, etiam extra Capitulum. Pirh. cit. n. 73.

PARAGRAPHVS VI.

De collatoribus cæteris inferioribus, puta Collegiis, Monasteriis, Vniuersitatibus, Prælatibus, Regibus, aliisque Laicis; de existentibus in possessione conferendi, ubi de sequestro, conductore, excommunicato.

Questio 717. An, & qualiter competat Ecclesiis Collegiatis jus conferendi beneficia earundem?

Respondeo: de hoc actum sufficienter supra, ubi de potestate Episcopi conferendi beneficia in Collegiatis, vide Garc. p. 5. c. 4. à num. 58. Lott. l. 2. q. 21. n. 35. quid verò sit circa beneficia alia extranea eis unita seu incorporata, dicitur quæst. seq.

*****
*

Questio 718. An, & qualiter Ecclesiis Regularibus & Monasteriis (idem tamen etiam est quoad alia Collegia, seu corpora Ecclesiastica) competat jus conferendi beneficia, præsertim Ecclesiarum sibi unitarum?

1. Respondeo primo: præter ea, quæ dicta sunt supra, ubi de constituendis Vicariis in parochialibus, item ubi de potestate Episcopi conferendi beneficia in Ecclesiis regularibus exemptis, vel non exemptis, potest Monasterio non solum competere jusp. ad Ecclesias sacculares, seu beneficia secularia, nimirum vel ex donatione Laici patroni, vel ex proprio facto fundationis. Lott. l. 2. q. 12. n. 2. Laym. in c. sicut. de suppl. neg. Prælat. n. 7. in quo casu Monasterium nullos ex parochia reditus accipere potest, neque jus ullum sibi in presbyterum illius usurpare. Laym. ibid. juxta cit. c. sicut. & c. in Lateranensi, de præb. & c. unic. de Capellis, in 6. & c. sane 16. q. 2. Verum etiam, quamvis jus commune refragari videatur, ex jure aliquo speciali nancisci potest Monasterium jus liberè conferendi istiusmodi beneficia; cum hoc jus conferendi neque sit jurisdictionis, neque Ordinis Episcopalis. Lott. loc. cit. num. 5. juxta Clem. unic. de suppl. neg. Prælator.

2. Quinimo ex consensu ipsius Episcopi, vel Papa acquiri potest Monasterio institutio non solum illa, quæ dicitur collativa tituli, cujus subjectum est beneficium; sed & illa, quæ dicitur auctorizabilis, & est concessio auctoritatis exercendi curam animarum, cujus subjectum est cura animarum, tamen aliàs supra utraque Episcopus fundet intentionem suam de jure communi per regulam generalem. c. omnes Basilica. Lott. loc. cit. n. 6. 7. 8. citans Abb. in c. de Monach. de præb. nu. 7. Et dum conceditur Monasterio ecclesia secularis sine populo in usus proprios (subsistente causâ, v. g. ut subveniatur egestati Religiosorum, juxta c. Diac. ni. d. 93.) poterit Monasterium, nisi ecclesia concessa fuerit collegiata, inde extrudere omne servitium secularium. Lott. loc. cit. n. 9. citans Anchar. in cit. c. de Monach. dum verò ecclesia cum populo conceditur Monasterio in ejus usus; teneaturque tunc Monasterium habere Rectorem seu Vicarium perpetuum; quia tamen cura populi seu animarum semper radicatur in Episcopo, Monasterium habebit quidem jus conferendi ecclesiam illam, illiusque regimen; sed non regimen seu curam animarum, utpote inabdicabilem ab Episcopo. Lott. num. 10. citans Gemin. in c. 1. & 2. de Capell. Monach. ne tamen illa regimina ita quodammodo annexa per diversos ministros præstentur, indutum est, ut Rector præsentetur per Monasterium, & instituat per Episcopum, non quidem institutione collativâ (utpote quæ spectabat ad ipsum Monasterium, & per quam Lott. videtur intelligere ipsam collationem tituli seu beneficii) sed auctorizabili. Lott. n. 11. de qua institutione auctorizabili ejusque effectu vide eund. l. 1. q. 35. ex n. 12. & q. 33. ex num. 99. Idem videtur velle Laym. in c. sicut. de suppl. neg. Prælat. n. 7. dum ait, quod si ecclesia quod ad temporalia & spiritualia (quod ipse vocat pleno jure) concessa est ab Episcopo, ita nimirum, ut ratione populi non sit exempta à jurisdictione Episcopi præsentandum esse Vicarium ab Episcopo examinandum & instituendum, idque, sive de cætero monasterium ipsum sit exemptum secun-

secundum se, siue nondum per rō presentandum videretur intelligere providendum collativē, & per rō instituumdum tubintelligere, auctorizabiliter. Quōd si etiam huiusmodi concessio fiat per Episcopum pleno iure respectu spiritualium (quid sit respectu vistratiōis, & eorum, quz sunt ordinis, hęc enim non veniunt sub concessione facta, pleno iure. Lott. n. 14. ex Imol. & Butrio in c. de Monach.) institutio utraque & collativa & auctorizabilis erit penes monasterium; non quidem iure proprio, quasi ab Episcopo avulsā, & in monasterium translata, quod ut dictum est, impossibile; sed iure & vice illius, adeo ut monasterium in hoc dicatur Vicarius Episcopi. Lott. n. 13. ex Jo. And. in cit. c. de Monach. n. 10.

3. Au verò in hoc casu examen quōque ipsum faciendum sit à Monasterio, seu ejus Prælatō vice Episcopi, an adhuc ab ipso Episcopo, non dicit Lott. Quōd si tamen etiam Ecclesia parochialis ita quōad temporalia & spiritualia monasterio (idem est de alio collegio, etiam seculari) concessa foret, nimirum à Papā, ut ratione quoque populi exempta sit, seu subducta jurisdictioni spirituali (quod Layman vocat iure plenissimo concessam) adeoque Monasterium seu ejus Prælatō haberet jurisdictionem quasi Episcopalem, ita ut sine dependentia ab Episcopo diocesis instituere, & destituere posset; ut Rodriq. Tom. 1. reg. 99. q. 36. a. 1. examen indubitato non ab Episcopo, sed à Prælatō monasterii habendum, eidemque competeret institutio auctorizabilis etiam ut videretur non vice seu iure Episcopi, sed iure proprio à Papā ei concessio, quod videretur velle Lott. loc. cit. n. 32.

4. Idem etiam simpliciter, absque eo, quōd faciat mentionem exemptionis ratione populi, tradit Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 5. n. 12. his fere verbis: dum loquimur de unione facta pleno iure, verba illa habere possunt duplicem sensum. Primo quōad spiritualitatem & temporalitatem, non tamen quōad potestatem auctorizandi pro administratione curz animarum, & tunc debet à monasterio deputari Vicarius temporalis ad nutum amovibilis; sed quicūque Vicarius instituitur, debet approbari ab Episcopo, ut videat, num capax sit exercendi curam animarum, citat pro hoc declarat. S. Cong. apud Barb. Episcopus tamen hunc Vicarium amovere non posset, nisi ex causa, propter quam beneficio privandus esset, si esset perpetuus; sed ejus revocatio & destitutio ad nutum monasterii seu Abbatis spectat. Secundo dicta verba pleno iure intelligi possunt, quōd plenum jus consistat in potestate temporalia administrandi, nec non spiritualia, etiam quōad potestatem permittendi administrationem curz animarum non auctorizabilem ulterius ab Episcopo. Et in hoc casu ne quidem ad effectum, ut nominatus declaratur capax curam & sacramenta administrandi, ad Episcopum recurrendum est. Sed solum monasterium seu illius rector vel Abbas nominabit, removebit & declarabit aptum ad curam animarum Vicarium illum temporalem, citat pro hoc Riccio in 2. pr. aurea variat. resol. c. 293. concl. 6. subditidem Tond. n. 13. diligenter notandum, quōd ista omnia videntur correctā per Trid. sess. 7. c. 17. ita ut per illum permittit sit Episcopis apponere Vicarios in beneficiis unitis Monasterio, capitulo, dignitati; idque non obstante ullā consuetudine & exemptione, nisi tamen hęc concessa fuisset post Trid. etiam absque ejus derogatione, citat pro hoc Barb. in c.

R. Leuten. Fori Benef. Tom. 11.

exspiranda. de prab. §. qui vero. Garc. p. 11. c. 2. n. 5. ita tamen ut arbitrium illud Episcopi debeat esse regulatum, & cum iusta & rationabili causa, ex Garc. loc. cit. n. 8. & partibus citatis & auditis. Sed de hoc vide dicta ad initium prima part.

5. Quōd si etiam concessio facta ab Episcopo vel Papa pleno iure respectu temporalium tantum, seu conceditur Monasterio Ecclesia, ita ut inde possit percipere omnes redditus illius, eōsque in suos usus & utilitatem convertere, & sic beneficium effectum sit de mensa Monasterii, omne jus Episcopale præservatur Episcopo: proinde cum ibi statuendus sit Rector, qui præsit Ecclesiæ eodem modo, quo prius, quia Ecclesia debet conservari in pristino statu, in quo nimirum quōad hoc erat ante istam incorporationem seu unionem quōad temporalia tantum. Lott. n. 15. Tond. loc. cit. n. 6. potest quidem monasterium ibidem deputare rectorem, etiam amovibilem, modò consuetum servitium Ecclesiæ non fraudetur, ut Lott. cit. n. 15. citans Jo. And. in cit. c. de Monach. n. 9. (quod tamen negare videtur Tond. dum ait: Monasterium non posse in hoc casu deputare Vicarium; cum penes illud nullum jus spirituale remaneat, sed unio seu incorporatio tantum facta fuit de rebus temporalibus, pro quibus Monasterium non eget Vicario; nec quamvis eo maxime egeret, is curam animarum exercere posset) debet tamen persona rectoris presentari Episcopo, qui habet illam instituere. Lott. loc. cit. n. 16. citans Abb. in c. de Monach. n. 2. & 8. Et sic monasterium in hoc casu non habebit nisi præsentationem rectoris, Episcopus verò institutionem, ad quam tamen institutionem Episcopus non procedit, nisi prævia assignatione congrua. Lott. n. 19. de quo aliās. Quin etiam ex eo, quōd Ecclesia v. g. parochialis sit incorporata seu unita, vel potius donata quoad temporalia tantum, nimirum ut relicta congrua portione presbytero reliqui proventus cedant Monasterio, præsentationem presbyteri non spectare ad monasterium, nisi etiam simul donatum sit jus præsentandi rectorem, tradit Layman. loc. c.

Quæstio 719. An, & quid speciale sit hac in parte circa monasteria monialium?

Respondeo eadem, quæ dicta sunt quæst. præced. Procedere quōque respectu monasteriorum monialium, modò respectu exercitii ipsius curz accedat auctorizabilis institutio Episcopi. Lott. l. 2. q. 12. n. 33. citans Felin. in c. cum venerabilis, de excep. n. 36. & Rot. decis. 2. 4. n. 4. de prab. in antiquior. licet enim moniales non sint capaces curz, vel ejus exercitii actualis, sunt tamen capaces juris deputandi personam capace[m] ejus potestatis. Lot. loc. cit. n. 34.

Quæstio 720. Quid possint Abbates & Prælati inferiores circa beneficiorum provisiones?

1. Respondeo regulariter non habent jus conferendi beneficia, sed jus illud, ut dictum, propriè ad Episcopos spectat. Tond. qq. benef. p. 2. c. 3. §. 9. n. 1. citans Gonz. ad reg. 8. §. 1. pro am. n. 21. Possunt tamen jus instituendi & conferendi beneficia acquirere ex privilegio, consuetudine vel præscriptione immemoriali. Tond. ibid. n. 3. citans Lamb. de jure p. 1. 2. p. 3. q. 1. a. 10. cum communi. Et si enim ea, quæ sunt ordinis Episcopalis, præscribi nequeant, ea tamen, quæ sunt jurisdictionis vel simplicis dignitatis Episcopalis, præscribi possunt

Dd 3

sunt

sunt per Abbatem aliumque Prælatum inferiorem, Tond. *ibid.* n. 9. citans *c. accedentibus*. & *Abb. ibid.* Sed & per simplicem clericum, utpote qui est persona habilis, seu potens acquirere ejusmodi jura particularia. Tond. *ibid.* n. 10. ex *Lamb. l. 1. p. 1. q. 9. d. 3. n. 18. & seq.* Hinc jam etiam Abbas seu Prælatus regularis præscribere potest adversus Episcopum non solum jus conferendi beneficia, sed etiam instituendi in illis per institutionem auctorizabilem. Tond. n. 11. Et sicut Abbas præscribere potest adversus Episcopum jus conferendi & approbandi ad curam animarum, ita etiam acquirere sibi potest præscriptione, privilegio, consuetudine, jus habendi territorium separatum cum jurisdictione Episcopi. Tond. *loc. cit.* n. 12. & *fusus l. 1. c. 60.* & in hoc casu acquisiti juris territorii separati, habet jus conferendi beneficia etiam curata istius districtus, & curatos approbadi. Tond. n. 13. *Barb. juris Eccl. l. 1. c. 17. n. 96. & 102.* citans *Reginald. in p. 2. s. v. s. v. p. n. 182.* *Tamb. to. 2. d. 10. q. 11. Paris. l. 4. q. 35. n. 8. & 9.* Item instituendi concursum, modò tamen habeat jus congregandi synodum, & eligendi Examinatores, Tond. *loc. cit.* n. 14. *Barb. loc. cit.* n. 103. citans *Riccium in pr. s. v. Eccl. resol. 361.* *Maslob. in pr. habendi concurs. requisito l. du. 8. n. 21.* Vide *Garc. p. 9. c. 2. n. 131.* quia in isto casu est Ordinarius, & potestatem quasi Episcopalem habet, adeò que quoad hæc & similia jurisdictionalia potest omnia regulariter, quæ Episcopus in sua diocesi. Tond. *loc. cit.* n. 23. *Barb. n. 94.* juxta *gl. in clem. 1. de reb. Eccl. non alien. v. proprii.* & *Sanch. de matrim. l. 8. d. 2. n. 12.* & in *decalog. Tom. 1. l. 2. c. 13. n. 4.* *Sigism. de Bonon. de elect. du. 51. n. 30.* *Tamb. to. 1. d. 1. q. 3. c. 6.* quos citat. Poterit autem congregare & celebrare synodum, & synodales constitutiones facere, si habuerit provinciam. *Barb. loc. cit.* n. 104. citans *Balb. in tr. de præscrip. p. 5. principali. part. 1. q. 11.* *Bortzum. de Synod. p. 2. d. n. 40.* & *declar. S. Congreg. de 17. Aug. 1616.* de cæterò dum Prælatus inferior Episcopo, qui legitime præscripsit jus conferendi, non habet jurisdictionem & territorium separatum, verum ac proprium cum clero & populo, ita ut taliter sit in eo, tanquam in propria diocesi à quacunq; alia independente, & stante de per se, tanquam Ordinarius & quasi Episcopus; sed solum est Prælatus inferior intra diocesim, & sub Episcopo seu diocesano, implicat dari omnimodam præscriptionem juris conferendi privativè ad Episcopum seu Ordinarium tam in jure actuali quàm habituali; quia esset dari monstrum duorum capitum in uno corpore, ideòque necessariò in tali inferiore Prælato datur solum jus actuale, & in solo exercitio, tanquam sub Episcopo, ejus quodammodò vicarias partes agendi cum jure devolutionis ad Ordinarium, seu potiùs reassumptionis ejus primavæ potestatis. *Card. de Luca de benef. d. 1. n. 10. & 11.* citans *Abb. in c. cum contingat. de foro compet. n. 16.* *Fagn. in c. cum te. d. n. 3. ad 7. de atar. & qual. Lott. l. 2. q. 12. n. 13.* ubi dicit, quòd inferior conferat jure vicario Episcopi, qui tamen ibi solum loquitur, non de collatione seu institutione collativa tituli, sed de institutione auctorizabili, quam dicit fieri à monasterio seu ejus Prælato vice Episcopi, & jure Vicario.

2. Respondeo secundò in Cathedralibus, etiam regularibus, non competit Abbati jus conferendi canonicatus aut dignitates; hinc etiam Episcopus in tali Ecclesia Cathedrali regulari sit simul Abbas, vel loco Abbatis, conferendo tamen illius

beneficia, non confert illa tanquam Abbas, sed tanquam Episcopus; adeòque dum exercet actum collationis, non exercet illum tanquam in obedientiarum suum. *Corrad. in pr. benef. l. 2. c. 9. n. 18. Lott. l. 1. q. 33. d. n. 116.*

3. Respondeo tertio: dum agitur de beneficiis unitis, monasteriis, & domibus regularibus, & ab illis dependentibus, collatio spectat ad Abbatem & simul ad conventum; vel fieri debet per Abbatem cum conventus consensu, Tond. *loc. cit.* n. 27. citans *Francisc. Marc. q. 1235. n. 2.* juxta *c. ea noscitur. de his qua fiunt à Prælato;* intelligendo hoc, non solum de beneficiis electivis, in quibus nullum est dubium, quin electio debeat fieri congregato Capitulo; sed etiam de iis, quæ sine electione conferri consueverunt. Tond. *loc. cit.* n. 26. citans *Sanch. in decalog. l. 7. c. 9. n. 108.* Sic etiam eodem cap. cavetur, ne clerici in Ecclesiis, in quibus jus præferentur per Abbates sine consensu capituli. *Barb. loc. cit.* n. 87. Limitanda tamen hæc responsio; nisi adit consuetudo vel privilegium in contrarium. Tond. n. 27. citans *Abb. in cit. c. ea noscitur.* & *Lezana in sum. regular. l. 2. c. 18. n. 7.* Limitare quoque videtur Tond. n. 28. responsionem ad beneficia conventualia monasteriorum exemptorum; dicens, non conventualium collationem spectare ad Abbates, Priores, aliòve Prælatos regulares, qui hoc jus acquisiverunt contra Episcopum, citat *Selv. p. 2. q. 22. n. 45.* *Gonz. ad reg. 8. gl. 23. n. 20. & 21.*

4. De cæterò simultanea Abbatis cum conventu collatio excluditur, si constet de ultima collatione per possessionem subsequenter effectuaræ, facta per solum Abbatem cum expressa narrativa; quòd omnimodo dispositio dicti beneficii ad Abbatem ipsum pleno jure spectat; per quæ verba excluditur simultanea conventus collatio. Tond. *loc. cit.* n. 31. citans *gl. in c. cum in illis. v. cum alio. de preb. in 6. & in clem. 1. v. omnimodam. de foro competente.* & *Rotam. decis. 370. n. 4. n. 3. recent.* Subdit quoque Tond. n. 33. multò magis excludi simultaneam, si agatur de beneficiis inferioribus, quæ conferri possunt per Prælatum sine consilio & consensu capituli. Ac denique si beneficium sit membrum seu grangia Abbatia, institutionem pertinere ad Abbatem per *Tex. c. Lateranensi. de preb. ait Tond. n. 33.*

5. Porro observandum, quòd tradit idem Tond. *loc. cit.* n. 17. citans pro hoc *Marschot. l. 1. var. resol. c. 11. n. 44.* *Ludovisi. decis. 370.* dandam esse Abbati adversus Episcopum manutentionem in quasi possessione deputandi capellanum amovibilem in Ecclesia monasterio unita, licet præsumptio juris sit Ecclesias esse liberas. Item quòd tradit n. 13. probatà quasi possessione, libere conferendi per concursum, nullà expectatà nominatione, Vicariam perpetuam capitulo unitam cum facultate nominandi Vicarium, manutentionem non esse Episcopum ob constitutionem Pii V. 47. in qua §. 4. volumus, mandatur Vicarios eligi & deputari perpetuo ad electionem & nominationem illorum, quorum Ecclesiis factæ sunt uniones, cum approbatione tamen Ordinarii, & prævio examine. Observandum etiam ex eodem, quòd tradit n. 19. quòd dum Ecclesia pleno jure unita est monasterio, censetur eo ipso jure concessum Abbati seu Prælato istius monasterii, conferendi ipsam & rectorem instituendi statim quòd auctorizabilem institutionem ad curam animarum exercendam, ita tamen, ut hæc faciant tanquam vicem Episcopi gerentes, juxta dicta supra ex Lott.

Quaestio 721. Quid possint Abbatisse & Priorissae?

Respondeo: sunt capaces conferendi beneficia Ecclesiastica, etiam curata, potestque illis ex privilegio competere jus conferendi, Tond. cit. c. 3. §. 9. n. 41. citans Marc. Anton. l. 1. res. 63. Ricc. collect. an. 2678. Corrad. l. 1. c. 4. n. 96. citans Rebuff. super concord. rubric. de collatione. §. praesertimque Gonz. gl. 22. n. 13. & seq. (uti etiam quod Abbatisse habere possit curam animarum, licet eam exercere debeat per Vicarium) Boerium decif. 32. n. 10. juxta c. dilecto. de restibus. c. fin. de concess. praeb. c. dilecta. de praeb. c. cum. de praeb. in 6. & ibi passim AA. Potest enim in genere femina ex privilegio apostolico nancisci hoc jus conferendi, idque ei competere ratione dignitatis, quam ipsam habere contingit, ut est textus expressus in c. dilecta. de maj. & obed. Ubi etiam Honorius III. Abbatisse mandat, ut canonicas suas & clericos suae jurisdictioni subiectos propter inobedientiam officio beneficii que suspendat. Corrad. in pr. benef. loc. cit. citans Selv. p. 2. q. 5. n. 1. & c. & patet id manifeste ex reg. 8. cancellariae seu reservatoria mensium, in qua reservat sibi Papa beneficia spectantia ad collationem, provisionem, praesentationem &c. quorumvis collatorum ac collatricum, saecularium & regularium spectantia; ergo femina potest esse collatrix. Corrad. l. c. n. 98. Gonz. loc. cit. n. 8. Atque ita Abbatisse potest habere jurisdictionem in clericos & Laicos certi territorii, & beneficia illius conferre. Corrad. n. 99. ex Lamb. de jure p. 2. l. 2. c. 4. q. 1. n. 3. Et licet Abbatisse, Priorissae &c. forte sint incapaces jurisdictionis spiritualis, ejus saltem ac praecipue, quae est clavis Ecclesiastica ad solvendum & ligandum; quam ob rem nullam proprie censuram ferre possunt, habent tamen ex commissione Praetorum usum quemdam seu exercitium spiritualis jurisdictionis; adeo ut clericos ad parochias, aliisque beneficia pleno jure sibi subiecta instituant, & alia praestent. Laym. in c. dilecta. de maj. & obed. n. 2. citans se ipsum Th. mor. l. 1. tr. 5. p. 1. a. 3. n. 3. & 4. Sylvest. v. Abbatisse. Azor. p. 1. l. 13. c. 10. q. 6.

Quaestio 722. Quid sit hac in parte circa canonicas, hoc est, Virgines, quae sub nomine Canonicarum in quibusdam Ecclesiis saecularibus constitunt collegium seu capitulum, & religiose non sunt, sed omnino saeculares, retinentes proprium, exire possunt, & contrahere matrimonium, licet interim degant sub regimine Abbatisse, cui tenentur obedire; de quibus exstant in jure textus in c. cum dilecta. de maj. & obed. c. indemnitate. de elect. in 6. Tond. loc. cit. n. 45. & 48. Lott. l. 1. q. 19. n. 15. cit. Azor. p. 1. l. 13. c. 9. q. 5. Gregor. Tholof. Synt. juris l. 15. c. 19. n. 9. & alii apud Rotam in Tullenf. jurisdictionis. 27. Nov. 1624.

Respondeo: posse similes canonicas habere collationem beneficiorum & officiorum in simul cum Abbatisse. Tond. loc. cit. n. 45. citans Buratt. decif. 321. n. 6. sequitur ex respons. ad quest. praec.

2. Illud hic incidenter observandum, ipsas praebendas dictarum canonicarum nullatenus venire nomine beneficiorum; cum usque adeo sint mere temporales, nihil spiritualitatis habentes, adeoque ut supra talibus praebendis non possit committi si-

monia juxta Tond. loc. cit. idem tradit Corrad. in pr. benef. l. 1. c. 5. n. 143. ubi, quod tales Canonicae habeant quandoque tres praebendas temporales, quae cum anneantur in saeculari, saeculares etiam praebendae dicuntur, illarumque fructus tanquam commoditas tantum considerantur, quae ex ipsis praebendis percipiuntur, citans pro hoc Caputaquens. decif. 336. p. 2. per totum, ubi etiam, quod si istae praebendae vendantur, non committitur simonia, ac proinde praedictae Canonicae de illis ad suum libitum disponunt, easque vendunt absque dispensatione & voluntate Superioris, sine vicio simoniae. Lott. l. 1. q. 19. n. 15. citans Buratt. decif. 356. n. 6. p. 2. Ita hi AA. Quamvis de hoc dubitari merito possit, num subsistat, ubi dictae praebendae primitus ortum habuerunt ex foundationibus religiosis, seu factis pro monialibus seu cenobiis religiosorum, quae dein successu temporis conversa in istiusmodi canonicarum seu domicellarum capitula, absque eo, quod saecularizatio autoritate aut praescriptione legitimam inducitur intercesserit.

3. Quibus addo, quae habet Thomasin. de veteri & nova Eccl. disciplina. p. 1. l. 3. c. 63. n. 10. ex Jacob. de Virriaco, scribente ad annum Christi 1220. Histor. occid. c. 31. ubi is quod floruerint illo tempore in Germania, Brabantia & Hannoveria canonicae saeculares, quae domicellae nuncupabantur, & moniales appellari volebant, & non nisi nobilium filias in suo collegio recipi volebant, quae solitae resignare praebendas suas cum nupturiabant, &c. Ex quibus tria deducit Thomas. loc. cit. primum; quod si in Ecclesia minores clerici beneficia obtinuerunt & conjugii libertate frustrati non sunt, mirandum non sit, canonicas illas saeculares tamdiu cum nubere possent, praebendis suis potitas, Alterum; posse verissimo aliquo sensu praebendas harum canonicarum beneficiis annumerari, cum praebendae sint & potuerint resignari, & hinc existeret obligatio diurni pensu horarum canonicarum; quamvis alii magis esse voluerint praestimonia, cum beneficia magis propria sint clericorum, quae est controversia magis de nomine quam de re: nec has praebendas in iuste reponi in censu beneficiorum Ecclesiasticorum; cum proventuum Ecclesiasticorum portio ea sit, qua qui gaudet, officii vicissim & ministerii tenetur Ecclesiasticis. Concilium insuper Colon. ad annum 1549. declarat, non posse uni Abbatisse subesse duo collegia canonicarum; eod quod verent Ecclesiae canones plura ab eodem retineri beneficia, Tertium non minus has canonicas quam canonicos teneri lege officii divini recitandi vel decantandi; cum foundationis seu praebendarum, seu distributionum, quibus praebendae successerunt, ea fuerit conditio, ea statim natura, id onus indeclinabile, ut divina officia rite persolverentur. Ac denique non otiosis dispenseretur patrimonium Christi, sed actuosis, & divinas laudes jugiter persolventibus.

4. Porro harum canonicarum patrimonii sui comportum, nullamque edentium professionem, & aliam non ducentium vitam, quam canonici saeculares in cathedralibus & collegiatis, mentionem facit Bonifac. VIII. c. indemnitate. de elect. in 6. Ubi etiam jubet, ut earum Abbatisse sit annorum saltem 30. & eligatur eodem more, quo Abbatisse regulares. Quamvis addat idem Pontifex, se per hoc earum statum seu ordinem nolle, nec intendere approbare. Uti nec Clem. V. dum eas Ordinarii vocationi subicit, si exempla non sint, & Legati A. poss.

post. si sint exempta, testatur Clem. attendentes, de statu canonicorum regul. 2. se hoc ipso earum institutum non approbare. Thomas. loc. cit. n. 3. qui tamen addit, verisimile esse hæc pontificum decreta habuisse se instar approbationis tacite, & tolerantia publicæ. De cetero dum Honorius III. in c. cum dilecta. de majorit. & obed. mandat Abbati cuidam, ut compellat canonicas & clericos Abbatissa jurisdictioni obnoxios eidem obedire, etsi ea eos non excommunicare, sed solum ab officio & beneficio suspendere posset, ex eo inquam non satis constat, num loquatur de canonicarum regularium, an vero secularium collegio. Thomas. loc. cit. n. 3.

Questio 723. Quid potestatis habeat Archidiaconus circa conferenda beneficia?

1. **R**espondeo primò: etsi jure communi seu regulariter Archidiacono qua tali non competat jus conferendi beneficia, potest tamen ei jure quodam speciali competere, sicut dictum paulò ante de aliis Prælati inferioribus.

2. Respondeo secundò: in beneficiis, etiam curam animarum habentibus de auctoritate tantum & mandato Episcopi. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 24. n. 30. citans c. ad hac. de off. ordina. & c. si in plebibus, 63. dist. 6. nullus 16. q. 7. vel sine tali mandato, nomine tamen & vice Episcopi, si hoc habeat ex præscriptione, seu consuetudine legitime præscripta, solumque per tex. c. cum satis. de off. ordinar. prohibetur consuetudo seu magis præscriptio, per quam Archidiaconus intendit instituire in beneficiis nomine proprio. Barb. ibid. citans seipsum de off. & pot. Episcop. p. 3. alleg. 72. n. 185.

3. Respondeo tertio: sed neque vi sui muneris potest Archidiaconus committere curam animarum per tex. cit. c. cum satis. Barb. loc. cit. n. 31. citans Azor. p. 2. l. 3. c. 14. q. 2. neque ullà consuetudine instituire seu providere potest curatos sine consensu & approbatione Episcopi: consuetudo enim ut pote Ecclesiis summè perniciosa, prævalere nequit, ut ministri curati in Ecclesiis Episcopo subjectis instituantur absque supremi in diocesi Pastoris, nimirum Episcopi, cognitione & consensu; Etsi de ceterò inferiores Prælati per consuetudinem acquirere possint jus instituendi, etiam ad curata, non tamen sine examine & approbatione Episcopi, ut constat ex cit. c. ad hac. de off. Archid. Pirh. ad tit. de off. Archid. n. 13. Laym. ad c. cum satis. de off. Archid. citans Azor. p. 1. l. 5. c. 19. juxta Trid. sess. 7. c. 13. Nec denique Archidiaconus habens jus conferendi curata potest facere examen per concursum, aut etiam proponere edicta. Paris. de resig. l. 8. q. 9. n. 99. juxta declar. S. Congreg. Porro quid possit Archidiaconus circa dandam possessionem dicitur infra. Vide Barb. loc. cit. n. 32. Paris. loc. cit. n. 57.

Questio 724. Qualiter jus conferendi, competens corpori universali, aliis impeditis, seu gerentibus se invalide, exerceri possit per non impeditos?

Respondeo: cum jus conferendi sicut jus præsentandi, seu simile dicatur individuum, habitualiter competens omnibus & singulis, inter quos solum divisum est exercitium, hinc impeditis v. g. per censuras, captivitatem, aliæ impedimenta aliquibus, totum jus tanquam per non jus decrescendi devolvitur ad superflites, seu verius in iis consolidatur, aded ut totum Capitulum

vel aliud corpus politicum seu intellectuale, constitutum ex multis personis sit præsentabile per paucos, imò, etiam per unum; sic si constitueretur v. g. ex 30. Canonicis, & casu 20. ex illis deficerent v. g. ob mortem civilem, vel impeditur per censuras, adhuc idem est corpus politicum, & censetur non infectum infectione & abscissione aliquorum membrorum, quorum infectio non præjudicat integritati & unitati corporis; secus tamen foret, ubi totum corpus infectum foret, v. g. totum Capitulum in concreto subiectum interdictioni; tunc enim talis infectio influit in omnia membra, quæ licet comparativè ad alia membra non patiantur illam infectionem, quam patiuntur alia, non tamen per hoc apta sunt constituere vel repræsentare corpus validum, seu non infectum, si illud in suo genere infectum est: unde propterea & ipsa membra ita comparativè, & ad alios effectus valida; adhuc infecta dicuntur, non obstante innocentia. Ita ferè Card. de Luca. de benef. d. 23. n. 10. & 11.

Questio 725. An, & qualiter Prælati privati, seu reputati à populo pro vero, qui tamen verus non est, habeat potestatem beneficia conferendi?

1. **R**espondeo affirmativè: hæc enim potestas non est à jure divino, sed ex jure positivo ortum habet; ergo potest jus inhabilitatem conferentis supplere, concedendo in casu erroris communis ob utilitatem publicam hæc ei potestatem, qui verè à parte rei illam non habet, & ita collationem ab eo factam reddere firmam, ne gravissima aliàs sequantur incommoda. Garc. p. 5. l. 4. n. 277. citans Malcand. de prob. conclus. 649. n. 23. Selva. p. 2. q. 12. n. 2. Abb. in c. nihil. de Elect. n. 12. Castrop. 13. de benef. d. 2. p. 27. n. 6. citans Sanch. de matrim. l. 3. d. 22. n. 1. Lessi. de just. l. 2. c. 29. du. 8. à n. 65. Basil. Pont. de matrim. l. 5. c. 19. n. 3. qui auctores omnes docent non solum in genere, nimirum in casu erroris communis populi à jure concedi jurisdictionem seu potestatem juxta l. Barbarius. ff. de off. prætor. & l. 2. de sententiis & interlocutionibus. & c. insanis. 3. q. 7. Sed specialiter etiam de collatione loquuntur. Castrop. loc. cit.

2. Limitanda autem hæc responsio primò, ut non procedat, dum est error privatus, nimirum solius conferentis, aut cujusvis alterius singularis: talis enim error insufficientis est, ut jurisdictioni similis potestas à jure concedatur non habenti; cessat namque tunc ratio, ob quam ea conceditur, nimirum utilitas publica, nempe, ne populus errans patiatur damna ex annullatis & invalide gestis à suo prælato; unde bene addebatur in ipsa questione, reputatus à populo. Castrop. loc. cit. citans Sanch. ubi ante. n. 6. & 7. Pontium n. 4. ac dicens sic colligi ex textibus citatis.

3. Secundò limitanda est juxta Garc. loc. cit. n. 314. qui pro hoc citat Innoc. in c. dilectus. de consuetudin. & in c. consultationibus. de jurep. Abb. ibid. n. 6. Felin. in c. Rodolphus. Baysum in directorio Electionum. c. 9. p. 1. n. 4. Covar. in c. alma mater. 1. p. 57. n. 9. Mascard. & plures alios, ut non procedat in collatione, electione & aliis, quæ geruntur jure privato, seu ratione privati officii, v. g. dum collatio spectaret ad privatum canonicum, vel etiam ad Capitulum (licet enim id ipsum ad Capitulum spectet ratione publici officii, pertinet tamen ad singulos canonicos ratione canonicatus & officii privati) eò quòd cesset ratio utilitatis publicæ, quæ est in

his, quibus ratione officii competit conferre beneficia; verum hanc limitationem improbat Castrop. *loc. cit. n. 7.* citans pro hoc Sanch. *ubi ante, n. 16.* Pontium de *matrim. d. 5. c. 11. n. 1.* loquentes generaliter, eò quòd licet conferens sit persona privata, ut ex speciali delegatione conferat, conferat tamen nomine Ecclesie, & in favorem publicum (publicus namque favor cernitur in eo, quòd beneficii collatio firma persistat) adeòque conferat non ut privatus, sed gerat se ut publicus ecclesie minister.

4. Tertiò, ut non procedat, sive ut non valeat collatio, aliàque gesta per eum, qui se gerit pro Prelato, seu est, in possessione, & communi existimatione alicujus officii, nisi accedat auctoritas legitimi Superioris, sive nisi sit ei collatus titulus à legitimo Superiore, hoc est, habente alias potestatem titulum conferendi (nihil namque hic facit bona fides habeatis titulum à non legitimo Superiore, quia non agitur de acquisitione fructuum. *Garc. n. 285.* contra Pacian. de *probat. l. 2. c. 31. à n. 81.*) esto titulus invalidus sit ob occultum impedimentum; sic enim hunc titulum necessarium esse indicant textus citati. *l. Barbarius. c. infamis & c.* Ita contra Morla. in *Emporio juris. tit. 11. q. 2.* Basil. pontium de *matrim. l. 5. c. 20. n. 2.* & alios apud Tiraque. *post leges connubiales. gl. 8. n. 153.* & Sanch. *Garc. loc. cit. n. 281.* citans præter quamplurimos alios *Suar. ro. 5. de cens. d. 2. f. 4. n. 2. & d. 13. f. 1. n. 31.* Azor. *l. 5. c. 8. q. 2.* Ugol. de *cens. tab. 1. c. 2. §. 22.* Nav. in *cap. Placuit. de penit. d. 6. n. 177.* Sanch. de *matrim. l. 3. d. 22. q. 5. n. 49.* Less. de *just. l. 2. c. 29. dub. 8. n. 65.* apud Castrop. *loc. cit. n. 10.* qui tamen ipse sub distinctione respondet, admittendo limitationem de conferente beneficia ratione officii publici jurisdictionem habentis, vel de conferente beneficia ob aliquod speciale officium sibi competens; cum de similibus loquantur citati textus, & de his, paucis exceptis, consentiant ferè Authores, reprobando verò limitationem de conferente ob aliquam specialem prærogativam fundationis, privilegii, præscriptionis, aut consuetudinis, utpote qui ad hanc potestatem non eget titulo, sed ex ea sola quasi possessione obtinetur. De ceterò non facit contra hanc limitationem Primò, quòd præscriptione & consuetudine absque titulo, utpote quæ non semper requirunt, acquiri possit jurisdictio. Nam ipsa consuetudo & præscriptio legitima est titulus à jure approbatus; adeòque in hoc casu jurisdictio adhuc non acquiritur sine titulo. *Castrop. cit. n. 10.* Nec secundò, quòd eadem ferè inconvenientia sequantur ex hoc, quòd quis carens titulo accepto à legitimo Superiore, jurisdictionem non habeat, stante communi errore, quæ sequuntur ex eo, si habens talem titulum, aliunde tamen patiens defectum occultum non habeat jurisdictionem stante communi errore; nimirum quòd eodem modo decipiatur populus. Nam in jure non invenitur fundamentum ad concedendam in casu erroris communis jurisdictionem carenti titulo, ac invenitur ad concedendam illam habenti titulum, etsi invalidum; quin & non sequuntur eadem inconvenientia, dum in habente titulum facilius possit populus decipi, quàm in carente illo. *Castrop. loc. cit.* Nec tertiò, quòd in Notario, sicut & in teste, sufficiat quasi possessio absque titulo: cum Notarius sit restitutus à jure approbatus, ideòque in eo titulus alius non requiritur: unde ab eo argumentandum non est, ad alios judices & officiales habentes jurisdictionem. *Castrop. loc. cit.*

5. Quartò limitanda responsio juxta *Garc. loc. cit. n. 278.* qui pro hac citat *Æn. de Falcon. de reserv. q. 4. effect. 6.* Simonet. *eodem tract. q. 44.* & ibi *Gran. & Rot. decis. 20. de prob. in antiquis.* ut non procedat in collatore intruso in dignitate vel beneficio, hoc est, habente dignitatem vel beneficium reservatum, ratione cujus competit ei potestas conferendi beneficia; eò quòd, quia ob decretum irritans contentum in reservatione, utpote inficiens titulum & possessionem beneficii, & consequenter omnia, quæ ex iis consequuntur, caret titulo, facta ab eo collatio nulla est, etiam in tali errore communi. Hanc tamen limitationem non probat *Castrop.* & credit, tali, licet à jure privatus per se sit titulo, adeòque collatione beneficiorum; concedi tamen ex æquitate ob utilitatem publicam in casu dicti erroris hanc potestatem, sicut conceditur ad omnes alios actus tam justitiæ quàm gratiæ, ut sine distinctione tradere, ait, reliquos auctores; & licet taliter intruso negentur omnes fructus beneficii cedentes in utilitatem beneficiati, negari tamen non debeant fructus beneficii cedentes in utilitatem publicam, quales sunt collatio, electio, præsentatio ad beneficia.

6. Quintò limitanda est, ut non procedat in eo, qui jure ipso privatus est potestate conferendi, qualis est hæreticus & excommunicatus, aut suspensus quod tamen intelligendum, quando sic declaratus est per sententiam, ante quam sententiam valent gesta per eum. *Castrop. loc. cit. n. 12.* contra *Garc. loc. cit. n. 324.* ubi tradit, collationem factam ab excommunicato occulto nullam esse, verum de hoc paulò post.

7. Sexto limitanda est juxta *Sanch. cit. d. 22. n. 53.* & plures alios apud *Garc. loc. cit. n. 286.* ut non procedat in eo collatore, in cujus electione seu provisione substantialis error formæ commissus est; eò quòd tunc communis error nihil operetur, nec valeant gesta per talem; quia defectus est in radice, & deficiente formà, quæ dat esse rei, deficit titulus; quod tamen *Sanch.* intelligit, ubi electioni seu provisioni, in qua est vitium formæ, non accedit legitimi Superioris confirmatio; ea enim alias titulum coloratum tribuit, dum electionis vitium communiter later. Hac tamen limitatio non probatur *Garc. à n. 290.* & *Castrop. loc. cit. n. 13.* affirmantibus, sufficere solum titulum coloratum, etsi de ceterò in collatione vel electione substantialis error commissus sit contra formam electionis, aut erroris ob vitium personæ; eò quòd de ceterò durum videatur, quòd non valeant gesta, v. g. ab eo, qui auctoritate Superioris est in possessione parochialis, & pro paroco communiter reputatur, dum in ejus provisione v. g. non fuit servata forma præscripta à *Trid. & Pio V.* etsi vel hoc ipso, quòd ad ipsum provisum non præbeatur ei titulus, ne quidem coloratus, ut in ipsa constitutione *Pii V.* vel etiam (quod ipsum expresse negant *Suar. ro. 4. de penit. d. 26. f. 6. n. 7.* *Enriquez. Innoc. apud Garc. n. 292.*) si non valerent gesta per provisum à Papa per subreptionem, vel per eum, qui simoniacè obtinuit beneficium; in quibus duobus est quasi defectus formæ. Ac denique, ut *Garc. n. 291.* quia non attinet ad subditos scire, an servata sit forma, vel non: imò in dubio præsumere debent pro Superiore; unde in hoc casu militat eadem ratio æquitatis, ac quando est defectus in persona. Vide *Garc.* de his per plures numeros, à *n. 293.* ubi etiam ex *Baldo in margarita. V. Episcopus seu unudo;* quòd valeant gesta ab Episcopo

confirmato, etsi non sit canonicè confirmatus. Quod ipsum post Bertachin. approbat Lamb. de jurep. p. 3. l. 2. q. 2. a. 13. n. 4. cum hac tamen limitatione, si confirmatio vel institutio facta esset ex errore ex persona confirmantis vel instituentis, vel aliter non canonicè, & error communis est pro legitima confirmatione; secus si error de hoc non est communis. Et n. 298. & 299. declarat hanc limitationem, quòd ea non procedat, ubi se quis per decennium gerit pro habili, eò quòd tunc (quia ex decennali possessione præsumitur titulus, ut Felin. in c. 1. de fide instrum. nu. 18. Bald. in l. 1. c. de fideicommiss. n. 14. Mascard. &c. quos citat) non requiritur alius titulus; quod tamen num. 302. intelligendum ait, quando non constat de defectu tituli, nec jus resistit, & error est circa factum.

8. Denique limitanda est responsio juxta Garc. num. 310. ut non valeat collatio, nec alia gesta in favorem scientium impedimentum; citat pro hoc Felin. in c. Rodulphus. de rescript. n. 40. Paris. de rescript. l. 7. q. 24. n. 48. Azor. Tiraq. &c. contra Sanch. cit. d. 22. q. 4. Abb. Butrio &c. in c. ad probandum. de re judicata. docentes, quòd valeat mero jure, retractanda tamen in odium illorum scientium impedimentum. Nihilominus & ipse Garcias n. 312. cum Sanch. loc. cit. n. 45. hanc suam limitationem intelligendam ait: dum scienti impedimentum imputari potest culpa in adeundo judicem seu prælatum, quem scit non esse verè talem; secus dum non imputatur illi hoc pro culpa, v. g. quia aliàs fortè non posset consequi justitiam, vel id, ad quod habet jus; cum tunc cesset odium illius.

Questio 726. An, & qualiter laicis (intellige merè talibus, quales non sunt persona, etiam citra primam tonsuram religionem professæ, ac proinde de his non quaritur; cum de iis constet contrarium. Laym. l. paulò post citando) competere possit jus conferendi beneficia?

1. **R**espondeo primò: laici de se incapaces sunt juris conferendi beneficia Ecclesiastica, c. si quis deinceps. c. per laicos. c. laicis. 16. q. 7. Lott. loc. cit. n. 37. Laym. ad c. quanto. de consuetud. n. 2. Corrad. in pr. benef. l. 1. c. 4. n. 78. Garc. p. 1. c. 2. n. 36. cum communi. Hinc sicut laicis non potest ex pacto, fundatione, aut quavis donatione seu concessione (si factum à Papa excipias) competere potest jus eligendi Prælatum Ecclesiasticum; quia laici jura ecclesiastica tractare non possunt, c. 3. de judiciis. ita multò minùs eis competere potest jus conferendi beneficia, vel etiam instituendi in iis, utpote quod majus & potentius est, magisque spirituale, quàm jus eligendi, ut notant DD. in c. si tibi absent. de præb. in 6. & singulariter Selva. Laym. in c. nullus. de elect. n. 14. & 15. & 18. ubi etiam ex hoc ipso ait, desumi differentiam, quòd Ecclesia, etiam per Episcopos, passim concedat laicis ex fundatione vel dotatione jus patronatùs, seu præsentandi (dum præsentatio ad Superiorem dirigitur, à quo præsentatus omne jus spirituale per institutionem consequitur) & non concedat jus eligendi, & multò minùs conferendi.

2. Sed neque competere potest laico ullà consuetudine immemoriali, aut præscriptione, Corrad. l. 1. c. 4. n. 80. Garc. p. 1. c. 2. n. 36. & 37. Lott. l. 1. q. 4. n. 39. citans Seraph. decis. 1382. per tot. & Surd. conf. 301. n. 79. citantem plures alios, Laym.

loc. cit. citans Jo. And. in c. 2. de præb. in 6. Abb. in c. quisquis. de elect. n. 4. & in c. novit. de judic. num. 22. Felin. in c. dilecto. de testibus num. 1. Selv. p. 2. q. 23. n. 10. & 22. Sequitur ex antecedente; qui enim, ut dicitur reg. 3. de reg. juris in 6. incapax est possessionis rei, vel juris alicujus, incapax quoque est illud præscribere. Laym. loc. cit. Falsum etiam est, quòd, quæ possideri possunt ex privilegio, acquiri quoque possint per consuetudinem immemorialem; cum tunc potentius sit privilegium, quàm consuetudo immemorialis. Laym. loc. cit. citans Abb. in cit. c. novit. n. 22. & in c. quisquis. de elect. n. 4. Garc. p. 1. c. 2. n. 37. vide etiam Laym. in c. quanto. de consuetud. n. 2. ubi pro hoc citat Suar. de l. l. d. cap. 7. & seipsum in c. Ecclesia. de constitut. & Theol. mor. l. 3. tr. 1. c. 8. n. 6.

3. Hoc verum, quòd si unà cum tempore immemoriali concurrat constans fama accepti privilegii à Sede Apostolica, laicus ob difficultatem exhibendi privilegii relinquendus est in exercitio juris eligendi aut conferendi propter præsumptionem, quæ in tali casu pro ipso est; (Idem etiam videtur, ut dictum alibi, etsi desit dicta fama, modò tempus fluxerit immemoriale, eò quòd tunc titulum optimum, adeoque privilegium concessum suis antecessoribus allegare possit) non tamen ideo præscripsit, aut titulo præscriptionis jus illud possideri, aut se tueri potest; si enim etià post elapsum immemoriale tempus comperiat revera, nullum tale privilegium concessum, auferendum est laico jus tale præsentium conferendi, & is illud dimittere tenetur, nec est ampliùs in conscientia tutus. Laym. loc. cit. citans Selv. ubi ante, n. 24. Felin. in c. causam. de rescript. n. 7. vide hac de re fufius dicta, ubi actum de acquirendo jure patronatùs, & potissimum decimandi per præscriptionem. Atq; ita semper requiritur privilegium (intellige, si ve revera concessum, si ve præsumptum, aut legitime allegatum) etiam dum Reges aliquando beneficia conferunt, nullà ad hoc sufficiente consuetudine, etiam si esset cum perpetua Papæ tolerantia. Lott. cit. q. 6. n. 391. dum enim versamur in his, quæ non sunt quælibet sine Principis concessione, tolerantia de nihilo inservit; cum non sit tolerantia, sed simplex conniventia, seu patientia, quæ nusquam inducit dispensationem in his, quæ sunt contra juris dispositionem, juxta text. in c. cum jam dudum. ubi Gl. in v. patientia. de præb. ea enim conniventia est ad evitanda scandala, quæ possent committi auferendo hujusmodi abusum, ut DD. in c. 2. de præb. in 6. crimen quippe publicum dissimulare dupliciter contingit. Primò ipsum actum criminis non prohibendo, cum potest prohiberi, & hoc Ecclesia non sustinet, nec dissimulat, sed gravissimè prohibet in cit. textibus collationem fieri à laicis. Secundò, transgressorem talis prohibitionis non puniendo, & hoc modo Ecclesia dissimulat aliqua ob difficultatem correctionis, & sic multa tolerantur, quæ si in judicium deducerentur, exigente justitià, non tolerarentur, ut dicitur in cit. c. jam dudum. de præb. ita ferè Lott. loc. cit. n. 40. citans Nav. de Ecclesia redivitibus, monit. 54. n. 2. Sanch. de matrim. l. 3. d. 38. n. 12. & sic in præsentibus casu collationis beneficiorum factæ à laicis nullam prætendi posse excusationem ex tolerantia Papæ, docent apud Lott. n. 41. Jo. And. Anchar. Jo. Mouach. in cit. c. 2. de præb. in 6. Card. conf. 56. n. 3. Selva. p. 2. q. 2. nu. 23. refertur plures alios. Neque his advertiatur jus regalium, quo Reges Gal-

lia (quos etiam Corrad. l. i. c. 4. n. 85. dici ait in regno suo collatores ordinarios) Sede episcopali vacante in multis Ecclesiis conferunt beneficia, dum illud jus non fundatur in mero patronatu (cùm virtute solius patronatus nequeat oriri jus eligendi aut conferendi, sed solum presentandi, seu nominandi, ut DD. communiter in cit. c. 21. de preb. in 6. cum Joanne Monach. sub num. 4.) sed in virtute consensus Papæ, ita ut ex toto pendeat à privilegio Sedis Apostolicæ, ut latè demonstrat Selv. cit. q. 23. n. 1. Lott. à num. 42.

4. Procedunt hæc ipsa quoque de jure conferendi beneficia manualia; cùm & hæc sint vera beneficia ecclesiastica in jure spirituali, quod laici dare non possunt, consentientia. Laym. loc. cit. n. 16. nihil tamen vetat, quòd minus laico jus competat citra omne privilegium simpliciter deputandi Clericum seu Sacerdotem, qui altari deserviat, dum ex hac deputatione nullum spiritualitatis jus resultat, nec talis deputatus dicatur nancisci titulum aut beneficium ecclesiasticum. Lott. l. i. q. 5. num. 38.

5. Porro, qui beneficia à laicis jus collationis, electionis, vel institutionis citra concessionis privilegium præcedentibus obtinent, sunt excommunicati. cap. si quis Clericus. 16. q. 7. c. generali. de elect. in 6. Laym. cit. n. 16. Insuper talis provisio auctoritate laici facta pro irrita haberi debet. cap. quòd autem. de jure patronatus; ubi etiam ratio exprimitur: quia pro non dato habetur, quod ab eo datur, qui non potest de jure donare. Et hinc provisus removeri debet ab Episcopo tanquam intrusus: & si intra semestre vel quadrimestre patronus (si quis est) Episcopo alterive Ordinario collatori Ecclesiastico neminem canonicè instituendum præsentarit, collator seu is, ad quem pertinet, liberè conferre potest. c. 2. de concess. preb. & si intrusus in beneficio persistere voluerit, à ministerio Ecclesiastico & Ordine deponendus est, ut habetur c. præterea. de jure patronatus. Et quæ hic dicta de laicis sibi arrogantibus jus instituendi & conferendi, idem dicendum de arrogantibus sibi jus destituendi, juxta cit. c. præterea; non minus enim, sed forte magis juxta dicenda responsione sequente destitutio, quàm institutio potestatis, & juris est Ecclesiastici, non cadentis in laicos.

6. Respondeo secundò: potest nihilominus à Papa (& quidem solo, cùm nemo præter illum possit laicum capacem reddere juris spiritualis. Corrad. l. i. c. 4. n. 2. citans c. 2. de judice. Rot. apud Farinac. decis. 193. n. 8. p. 3. & Garc. in addit. p. 1. c. 2. n. 37.) ex plenitudine potestatis hoc jus spirituale eligendi & conferendi beneficia merè laicis & secularibus concedi seu committi. Laym. in c. nullus. de elect. c. 14. & 15. citans Gl. communiter receptam in c. 2. de preb. in 6. v. Ecclesias. & Jo. And. ibidem in fine. Quo privilegio interveniente etiam femina (intellige etiam non professa religionem, & sic merè laica) potest conferre. Corrad. loc. cit. n. 81. citans Selv. p. 1. c. 5. n. 1. Innoc. in c. quòd sicut. & ibi Gl. de elect. Jo. Andr. in speculator. cit. de Legato. & alios relatos per Felin. in c. si quis. de major. & obed. Garc. loc. cit. n. 33. admodum autem rarè istiusmodi privilegium concedi laico ex eo liquet, quòd ait Laym. in cit. c. nullus. n. 15. quòd cùm in Germania nequidem Imperator, aut supremi Romani Imperii Principes talem beneficia conferendi potestatem ex Apostolicæ Sedis concessione sibi vindicent (etiam contrarium ex Achilli. de Grassis de

cit. 9. de restitut. spol. dicat Corrad. loc. cit. num. 86. de Imperatore) multò minus credibile sit, inferioribus Dominis, Comitibus, Baronibus, Nobilibus talem unquam factam fuisse concessionem, cujus proinde nec ullum vestigium apparet, vel allegari potest: videri etiam potest Trid. sess. 25. c. 20. Quin & Papa, concedendo Imperatori preces primarias, non concedit privilegium conferendi ista beneficia, ad quæ dantur preces, sed tantum faciendi recipi: neque enim oritur recepto titulus ex facto Imperatoris, sed ex facto Capituli aut Prælati ecclesiastici recipientis mandato Papæ, Lott. l. i. q. 6. num. 47. citans pro hoc Jo. And. ad speculat. cit. de preb. num. 7. & Præpol. in c. imperium. d. 10.

7. In casu autem obtenti istiusmodi privilegii conferendi non tam laicum ipsum dici conferre quàm Papam ministerio laici, ita ut collatio non tam reputetur regia aut alterius Principis, quàm merè Apostolica, ait Lott. loc. cit. num. 46. citans Rot. decis. 15. de preb. in antiquior. Card. de Luc. de benef. d. 9. n. 12. ubi, quòd propterea in collatione vel provisione beneficii, quam facit laicus ex concessione Papæ, laicus consideretur tanquam organum & instrumentum Papæ. Nihilominus laicus habens hanc à Papa potestatem rectè simpliciter in collatione à se facta utitur his verbis: remore presentium conferimus cum omnibus juribus, redditibus, emolumentis &c. & acquiritur per talè collationem beneficium absque eo, quòd requiratur alia aliqua institutio, aut confirmatio episcopi, aut alterius Clerici. Corrad. in pr. benef. loc. cit. n. 89. & 90. citans Garc. p. 1. c. 3. n. 34. ubi: quòd aliter non dicitur laicus habere privilegium.

8. Illud etiam hic observandum, quòd tamen si ex speciali privilegio institutio seu collatio laico (vel alteri personæ ecclesiasticæ) concessa esset, non debeat tamen ea extendi ad destituendum seu depositionem & remotionem. Laym. in c. nullus. de elect. nu. 17. citans Abb. in c. cum ex juncto. de heret. n. 3. & seq. Card. de Luca de benef. d. 65. n. 5. cùm enim longè aliud, & quid plus sit potestas destituendi quàm potestas instituendi, seu conferendi, ab una ad aliam inferri non potest. Card. de Luca loc. cit. citans Paris. de resign. l. 7. q. 23. n. 1. & seq. n. 30. Gabriel. conf. 187. l. 1. cum communi DD. in c. si de renunc.

Quæstio 727. An, Sequester & Conductor habeant potestatem conferendi?

Respondeo ad utramque affirmativè; verum de hoc satis actum in quæst. num. jus presentandi sit penes Sequestrem & conductorem?

Quæstio 728. An, & qualiter excommunicatus possit conferre?

1. Respondeo primò: excommunicatus excommunicatione majore denunciatus, seu per sententiam declaratus, adeoque non toleratus, nullatenus conferre potest beneficia. Castrop. loc. cit. p. 27. n. 12. Lott. l. 2. q. 4. 1. n. 15. & 22. juxta c. unicum. ne Sede vac. in 6. & DD. ibidem communiter. Destituit enim hoc ipso omni potestate & jure conferendi, sicut & omni alià potestate & auctoritate in cæteris spiritualibus. Lott. cit. n. 22. citans præter S. Anton. Tabien. Ugolin. Henriq. Sayrum tom. 2. de cens. l. 1. c. 6. nu. 2. ubi latè hanc materiam exornans citat quamplurim. & parificatur

Præ

Prælatu naturaliter mortuus, & taliter suspensus five excommunicatus, Lott. *loc. cit.* n. 16. & Francus in *cit. cap. unicum* n. 2. vide dicta de electione in *quest.* num excommunicato non tolerato competat jus suffragii.

2. Respondeo secundò: si tamen denunciatus non est, adeoque toleratus, potest conferre (tamen si propter taliter etiam excommunicatum collatarium vel electum collatio & electio passiva sit irrita. Laym. *paulò post citand.* citans Suar. *de cens. d. 13. s. 1. n. 26.* vide dicta de eligendis) quia per talem facta valent; cum non sit privatus nec potestate hac, nec ejus exercitio, proutquam sit declaratus, idque propter *Extrav. Martini. v. ad evitanda. Paris. de resign. l. 1. q. 7. nu. 17.* Laym. *in c. dilectus. de consuetud. Castrop. loc. cit.* Passerin. *de elect. c. 10. nu. 640.* juxta quamplurimas Rota *decis.* ab ipso citatas. Proceditque idipsum etiam respectu illorum collatariorum, quibus nota est excommunicatio collatoris, modò ea de ceterò non sit denunciata seu notoria. Garc. *Garc. p. 5. c. 4. n. 313.* Item procedit, etiam si collator talis non denunciatus & notorius, de ceterò sit excommunicatus publicus. Suar. *tom. 5. de cens. d. 14. s. 2. n. 3.* Sayr. *de cens. l. 1. c. 6. n. 3.* Gomef. *de expect. n. 60.* Ugolin. *Covar. &c. apud Garc. loc. cit. nu. 323.* contra eundem Garc. hoc nixum fundamento; quòd licet acta à judice excommunicato publico, non tamen denunciato aut notorio aut publico percussore Clerici ad instantiam seu petitionem partis sint valida, etiam si pars sciat esse excommunicatum; cum vi *Extrav. ad evitanda.* non teneamur vitare hujusmodi excommunicatum; facta tamen ex officio à tali excommunicato publico non valeant stante jure antiquo, in quò, quòd ad hoc nihil innovat dicta *Extrav.* jam verò collatio sit quædam donatio, & conferens procedat ex officio, & non ad instantiam partis, ac proinde nulla ei gratia aut favor competat; quòd fundamentum tamen falsum est; cum licet procedat ex officio, sit tamen obligatus ad hoc officium exercendum, dum persistit in possessione conferendi beneficia; & collatio non tam est favor conferentis, quàm illorum, quibus beneficia conferuntur: quibus proinde, dum excommunicati sunt vi *Extrav. ad evitanda.* nullus competat favor, adeoque facta excommunicatis collatio, non secus ac facta de his electio, est invalida.

3. Respondeo tertio: idem, & multò magis dicendum de excommunicato occulto; nimirum ejus acta, sustinenda. Zoësius *ad lit. de elect. n. 11.* citans plures. Castrop. *cit. n. 12.* Idem cum Castrop. (etsi excommunicatum toleratum cum occulto confundat) tradit Lott. *loc. cit. n. 18.* ubi ex Abb. *in c. si vere. de sent. excomm. n. 9.* & Socino *in c. sacris. tit. eodem. n. 88.* excommunicatum toleratum dicit, qui occultus est (qualiter tamen in ordine ad validam collationem occultus non censetur ex ignorantia solius collatarii, ut *ibidem n. 19.* Lott. ex Socino *loc. cit.*) & num. 24. ubi ex Bonacin. *tr. de cens. d. 2. q. 4. p. 5. propof. 2. n. 6.* & aliis excommunicatum toleratum seu occultum validè conferre, & hinc cavendum à Rota *decis. 534. n. 2. p. 1. in recent.* supponeat collationem non valere, etsi excommunicatio collatoris esset occulta, nisi forrè intelligenda de occulta soli collatario; subdit tamen Lott. *n. 25.* si loquamur de collatione beneficii, quæ jure aliquo singulari spectat ad aliquem privatum, atque ita ratione publici officii, hoc ca-

su nulla est differentia inter occultum & manifestum excommunicatum, vel inter ea, quæ tendunt ad ejus favorem, & ea, quæ ab ipso procedunt in favorem alterius. citat pro hoc Abb. *in c. postularis. de Clerico excommunicato.* Jo. And. Innoc. *Cassad. &c.* consentit quòd ad hoc cum Lotterio *Garc. p. 5. c. 4. n. 314.* Et de tali excommunicato occulto intelligendus videtur Paris. *l. 1. q. 1. n. 16.* ubi: collatio facta ab excommunicato occulto non valet; citans pro hoc *c. cum inter. de elect.* Archid. *in c. nullat. dist. 60. & n. 17.* ubi: idque etiam, si collator ignoraret se excommunicatum. Gl. *in c. penult. de Clerico excommunicato.* Abb. *in c. postularis. de appell. &c.* Verùm hæc Lotterii doctrina non subsistit cum dictis *q. ante hanc tertiam, limitatione tertiam.* ex Castrop. Quin etiam, quòd idem dicendum sit, nimirum valere gesta per talem, adeoque & factam ab eo collationem, sic exigente necessitate & utilitate publica, qui est excommunicatus denunciatus & notorius quidem alibi, in loco tamen exercitii, & actus habendi habetur pro non excommunicato, ex Abbate & Zoësius dictum fuit alibi, ubi actum, qualiter excommunicatus possit eligere, quæ revivenda; quia pleraque pari modo procedunt de collatore ex collatione; ubi etiam, qualiter suspensus aut interdictus eligere possit, quæ facile ad collatores quoque applicari poterunt; vide etiam Card. de Luca *de benef. d. 23.* ubi: qualiter excommunicato toto aliquo Capitulo, vel aliquibus Capitularibus tantum, competat conferre.

Quæstio 729. An, & qualiter possit conferendi sit penes possessorem carentem proprietate juris conferendi, isque validè conferat?

1. Respondeo: præter dicta superius de eo, qui abique proprietate est in possessione præsentandi, posse illum, qui re ipsa non habet proprietatem juris conferendi, est tamen in possessione bonæ fidei conferendi, licitè & validè conferre. *cap. cum Ecclesia Sarrina. c. cum olim. de causa possess. & propriet.* & Gl. *ibi cum commun. DD. Castrop. de benef. d. 2. p. 28. n. 1.* Garc. *p. 5. c. 5. à n. 1.* Tond. *in qq. benef. p. 3. c. 116. n. 11.* Lott. *l. 2. q. 45. n. 2.* ubi citans pro hoc plures, quòd dicta quasi possessio factis suffragetur provisò, etiam si non doceatur de proprietate, eò quòd, ut ait num. 6. is, qui possidet, inspecto præsentè statu, plenius jus habet, quàm considerari possit in quocunque alio, qui non possidet, præterdique proprietatem. Et quando agitur de hac quasi possessione conferendi, & inde causato ultimo statu, non attenditur quivis anterior status contrarius, quòd sit, ut manuteneri debeat, qui postremo loco possidet, etiam si constaret non tantum de anteriore possessione, si-ve quòd alius ante fuit in possessione conferendi, sed & de proprietate pertinente ad alium, satis sit, non detegi dolum seu malam fidem, ita ut in hoc casu sola opinio pertinentiæ præbeat titulum; unde etiam in reservacionibus & mandatis Apostolicis, in quibus reservantur, vel mandantur provideri beneficia spectantia ad collationem, præsentationem, electionem aliorum, non habetur in consideratione proprietatis illorum jurium, sed simplex & nudum exercitium, atque ita simplex & nuda possessio. Lott. *l. 2. q. 34. n. 26. & 27.* citans Cassad. Simonet. Gregor. &c. limitat tamen hoc ipsum Lott. *cit. q. 45. nu. 13.* ubi: quòd existimet, hanc

hanc possessionem non prodesse, si lis esset inter ipsos collatores, & illico ostenderetur clandestina & precario habita collatio. Et si secus sit, & neutra harum exceptionum admittatur, si lis est inter solos provisos, ita ut in hoc casu ex parte hujus possessionis probanda non sit scientia alterius.

2. Ampliatur autem responsio primò, ut procedat, dum quis tantum est possessor bonæ fidei in consequentiam, & non principaliter, v.g. dum est in possessione bonæ fidei, etiam citra proprietatem, castri, villæ, majoratus, dignitatis, beneficii, quibus annexum est (aut bonæ fidei annexum esse creditur, nimirum probabilibus rationibus, & possessione nititur hæc annexitas) jus conferendi, eligendi, præsentandi, etiam si nunquam adhuc conulerit, præsentarit &c. Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. nu. 9. 15. 20. citans Bellam. conf. 700. Lamb. de jurep. p. 2. l. 1. q. 9. n. 2. Navar. conf. 2. de jurep. &c. modo tamen talis dignitas vel beneficium non sit reservata; tunc enim, quantumcumque bonæ fidei possideantur dignitas vel beneficium, præsentatio, collatio erit nulla propter decretum irritans, quod inficit & annullat titulum & possessionem, & sic caret omni effectu & juris adminiculo. Garc. n. 20. & 21. citans Simonet. de reserv. q. 44. Gigas de intrusio. n. 97. Gonz. gl. 15. nu. 95. &c. idque etiam si possessor beneficii esset bonæ fidei, quia & ipse, & is, à quo illud accepit, reservationem ignorarunt: decretum siquidem irritans afficit etiam ignorantes, & acquisitionem fructuum impedit. Garc. nu. 22. & 23. contra Ru. de Falcon. de reserv. q. 4. effectu 26. Agid. decis. 66. Navar. loc. cit. & alios. Et contra intrusum in beneficio reservato, nisi titulum habeat à Papa, sit condemnatio fructuum à die intrusionis. Garc. num. 24. citans Pontan. de spolio. l. 4. n. 24. Mandos. conf. 34. num. 10. Bellam. in c. gravis. de restit. spoliat. Papanzon. Caputaq. &c. quamvis aliàs non fiat condemnatio fructuum, nisi à die motæ litis, id est, à tempore citationis legitime executæ, etiam in spolio, nisi constet de mala fide. Garc. n. 25. citans Mandos. Bellam. &c. vide de his fusè Garciam à n. 27.

3. Ampliatur secundò, ut procedat, dum quis est hæres, vel etiam Successor defuncti, quem constat fuisse in possessione juris conferendi, ita ut quasi possessio defuncti seu antecessoris sufficiat. Castrop. loc. cit. Garc. nu. 37. & 37. citans Lamb. p. 1. l. 2. q. 3. n. 22. Gutt. conf. 3. n. 2. &c. contra Gabriel. & alios, volentes quasi possessionem juris seu conferendi sine actu à successore in successorem non transire, nec acquiri à successore; jura enim & possessio jurium incorporalium defuncti transeunt in heredem seu successorem, & continuatur possessio in successore sine nova apprehensione aut novo exercitio. Castrop. Garc. l. cit. juxta doctrinam Baldi in l. in suis. ff. de liberis & posthumis. oppositio 4. & Rotæ in una Benevent. census 13. Junii 1594. quam refert Garc. n. 44. & Tiraquell. quem citat Garc. nu. 39. adde, quòd possessio talis juris præsentandi vel conferendi retinetur per Ecclesiam seu dignitatem, etiam mortuo Prælato. Garc. n. 38. citans Felin. in c. constitut. de rescript. num. 19. Lamb. p. 3. l. 2. q. 11. n. 9. Cassad. decis. 7. n. 13. de causa poss. & propriet. & Rotam.

4. Ampliatur tertio, ut procedat, etiam si ante præsentationem, electionem, collationem lis mota sit super proprietate juris præsentandi vel conferendi; quia possessor ob litem motam de proprietate non debet carere fructibus possessionis, jux-

ta c. 1. ut lite penden. in 6. Castrop. loc. cit. num. 3. Garc. ab eo citatus p. 5. c. 6. nu. 22. cum aliis ab eo relatis. Secus tamen est, ubi lis moveretur super possessione; tunc enim, cum utriusque litigantium sit æquale jus dubium, & uterque in solidum providere nequeat, expectandus erit litis eventus. Auctores iidem.

5. Atque ex his jam sequitur, quòd provisos à possessore tali præferendus est proviso à proprietario, juxta cit. c. cum Ecclesia Sutrina. & c. cum olim. de causa poss. & prop. Tond. p. 3. c. 166. n. 11. Garc. loc. cit. n. 4. citans Abb. in c. consultationibus. de jurep. Staph. de lit. gratia. tit. de modo & forma impet. § 4. n. 7. Covar. qq. pract. c. 18. n. 2. Paris. de resign. l. 7. q. 23. n. 40. qui dicat sic apud omnes esse receptum. Gutt. conf. 4. nu. 34. & plures alios præter plures Rotæ decis. & hujus ratio data sub initium quaestionis ex Lotterio.

6. Verùm hæc illatio limitanda primò; ut non procedat, dum ante factam præsentationem, collationem &c. constitisset de proprietate, seu declaratum fuisset, proprietatem spectare ad alterum; jam enim sicut is, qui eousque fuerat possessor bonæ fidei, præsentare vel conferre non potest, ita etiam, si facta hac declaratione proprietatis post præsentationem vel electionem jam factam ante institutionem, tamen vel confirmationem ab eo præsentati vel electi, procedi non potest; quia proprietas absorbet possessionem. Castrop. loc. cit. n. 2. citans Lamb. p. 1. l. 2. q. 2. n. 6. Covar. qq. pract. c. 14. n. 2. Garc. n. 45. citans insuper Ienoch. Decium. Gutt. & plurimos alios, cum plura us Rotæ decis. Si verò prius post factam à tali possessore collationem manifestetur seu declaretur proprietas spectare ad alium, collatarius, etiam si nondum consecutus est possessionem, nequaquam removeri debet; sicut nec institutus aut confirmatus ante dictam declarationem; cum per collationem, non secus ac per confirmationem, & institutionem, etiam ante possessionem, acquiratur jus perpetuum in beneficio. Nec obstat, quòd proprietas absorbeat possessionem; quia id intelligitur respectu futurorum eventuum, nimirum collationum, institutionum, confirmationum deinceps faciendarum, non autem respectu præteritorum, ut patet ex cap. cum Ecclesia Sutrina. Garc. n. 57. & 58. Lott. l. 1. q. 34. n. 32. Castrop. cit. n. 2. contra Gabriel.

Questio 730. Quid si ergo proviso à tali possessore objiciatur resistentia juris, per quam ille redditus sit inhabilis istius possessionis conferendi?

1. **R**espondeo primò; hac resistentiâ suppositâ, dubium non est, exigi titulum, ita ut non sufficiat sola possessionis probatio. Lott. cit. q. 45. nu. 17. citans c. si diligenti. de prescript. c. 1. cod. tit. in 6. c. 2. de restit. spoliat. in 6. Beroum in c. 1. de restit. spoliat. & Verall. decis. 296. n. 4. p. 1. Observandum autem est, aliud esse jus resistere; aliud jus non assistere; tunc enim jus dicitur resistere, quando actus expressè improbatum à lege, vel à ratione in lege expressè, utpote quæ legi ipsi æquiparatur, ut Gl. in c. ut litigantes. v. statumimus. de off. Ordinari. in 6. Et hujus resistentiæ juris tota vis & effectus illuc vergit, ut reddat personam incapacem possessionis, ut Lott. loc. cit. n. 27. & l. 2. q. 13. num. 38. ex Covar. var. resol. l. 1. c. 17. n. 7. non assistere autem tunc dicitur jus non solum, quando nihil di-

sponit, sed etiam quando disponit, assistendo alteri, in quo casu quidem inducit juris presumptionem pro eo, cui assistit, non tamen hinc resistit alteri, ac proinde actus ille, qui geritur, habet quidem presumptionem juris contra se, non tamen resistantiam juris. Lott. cit. q. 45. à num. 19. citans Menoch. de retinend. remed. c. 5. n. 49. & Covar. ubi ante, unde jam, ut evitetur objectus hic resistantiæ juris, sufficit, negare, existere legem, quæ actum expressè prohibeat. Lott. loc. cit. num. 22. citans Rotam apud Put. decis. 240. in novis, dicensque ita receptum ex communi Doctorum interpretatione. Tunc verò in præsentì probata censetur provisio resistantiæ juris in excipiente de quasi possessione providendi, si v. g. collator fuit laicus: secus si in persona collatoris supponatur adhuc capacitas jurium spiritualium. Lott. n. 27.

Quaestio 731. Qualiter dicta possessio legitima conferendi acquiratur?

Respondeo acquiratur etiam per unicum actum, sive in ordine ad effectum acquisitæ possessionis attenditur ultimus actus immediatus collationis, electionis, præsentationis. Lott. loc. cit. nu. 15. Castrop. loc. cit. Garc. nu. 59. & 63. citans Paris. de resign. q. 23. n. 41. Gutt. conf. 3. num. 1. Covar. qq. pract. c. 14. n. 2. Zech. de benef. & pens. c. 12. n. 18. & plurimos alios cum pluribus Rotæ decis. Provisio tamen Apostolica non mutat statum, seu quasi possessionem juris patronatus seu conferendi. Garc. nu. 118. citans Egid. decis. 107. Achil. decis. 326. & plures Rotæ decis. licet autem collatio Apostolica non mutet statum beneficii de patronato in liberum, nec privet patronum possessione præsentandi; non tamen etiam patronus præscribit jus præsentandi durante illà possessione provisè Apostolici; sed ea præscriptio toto illo tempore dormit. Garc. n. 119. ex Guidobono.

Quaestio 732. Quid requiratur, ut per talem unicum actum acquiratur ista possessio in ordine ad effectum validæ collationis, præsentationis, &c.

1. Respondeo: requiruntur tria: nimirum bona fides (etiam si hæc aliàs non requiratur ad effectum acquisitionis possessionis absolute, & possessorii retinendi aut recuperandi. Garc. num. 69. citans Innoc. Abb. in c. cum Ecclesia Sutrina. Coraf. Mohed. &c. Scientia & patientia illius, in cujus præjudicium talis possessio acquiratur. Effectuatio illius actus, sive ut hic ad effectum perductus, nempe ut vi illius electus fuerit confirmatus, præsentatus, institutus, is, cui collatum beneficium, possessionem illius acceperit, & fructus percipiat. Garc. n. 66. & 67. citans pro hoc Lamb. p. 1. l. 2. q. 3. a. 10. Coraf. de benef. p. 2. c. 5. à nu. 3. Covar. Gutt. Zech. ubi ante. Roch. Rebuff. &c.

2. Observandum tamen circa primum requisitum: Primum, quòd tamen si bona fides sit omnino necessaria; cum possessor mala fidei non faciat fructus suos. Garc. n. 71. citans Abb. Bellam. Berro, in cap. gravis. de restit. spol. Menoch. Joannem Garc. &c. Et hinc facta collatio, præsentatio mala fide non valeat, sitque propterea etiam institutus, & is, cui facta collatio, removendus (si non ad petitionem veri patroni seu proprietarii, dum nimirum is non appellavit à tali institutione vel collatione, aut non comparuit posito edicto publico,

utpote in quo casu removendum non esse præsentatum, idem est de collatorio, à possessore mala fidei, postquam constat de mala fide, eò quòd tunc institutio transeat in rem judicatam, & habeat vim definitivam, quæ retractari non potest, censent Roch. Lamb. Menoch. &c. apud Garc. n. 79. (saltem citra eam petitionem ab ipso Superiore, utpote respectu cujus non valet, nec transit in rem judicatam, etsi valere dicatur, & transire in rem judicatam respectu adversarii non appellantis contra illam. Garc. num. 80.) ubi constitit de mala fide, Garc. n. 73. citans Navar. conf. 2. n. 1. de jure patronatus, & in c. Cumana. de elect. Collatio tamen etiam seu præsentatio & electio facta à proprietario, qui non est in possessione, non valebit, quia non licet propriam auctoritate resumere possessionem, & spoliare etiam invasorem. Garc. n. 75. ex sententia aliorum, quos citat, nempe Roch. de jure patronatus. v. competens. n. 46. Cuch. l. 4. tit. 1. n. 96. Duaren. de benef. l. 3. c. 9. Bertachin. in repertor. v. præsentatus à patrono. Abb. & Innoc. in cap. cum Ecclesia Sutrina. &c. contra Lamb. p. 1. l. 2. q. 3. a. 7. & 19. Covar. qq. pract. c. 36. n. 6. Innoc. in c. Cumana. n. 6. Gabriel. conf. 185. l. 2. quamvis Garcias ipse num. 78. id ita distinguat, ut procedat in præsentatione, nimirum quòd ea facta à proprietario non valeat; quia in ea iudex adiri debet, qui non debet esse auctor spoli; non verò procedat in collatione & electione similibusque actibus, in quibus necesse non est adiri iudicem, nec ejus auctoritas requiritur; sed valeat collatio & electio facta à proprietario non possidente, donec à Superiore infirmetur ad instantiam possessoris, petentis se defendi, seu redintegrari in sua possessione, & sic infirmari illum actum collationis.

3. Observandum circa idem requisitum primum, secundò, quòd licet bona fides regulariter præsumatur, etiam sine titulo; cum quilibet possessor esse præsumatur in bona fide, quamdiu non probatur esse in mala, ut Garc. n. 84. citatis plurimis; ubi tamen jus resistit, non præsumitur bona fides, sed mala. Garc. num. 85. citatis etiam plurimis; nisi sumus in jure dubio & obscuro, cujus error est probabilis & justus, & æquiparatur errori facti. Garc. num. 88. citatis plurimis; aut nisi possessio fortè sit longi temporis, aut justo titulo, aut probabilibus rationibus acquisita. Garc. n. 87. citans Innoc. Abb. Lamb.

4. Circa tertium requisitum observandum est primum, quòd per actum effectuatum non acquiratur dicta possessio, dum effectuatio præsentationis, collationis non fuit absoluta, sed conditionata, & sine præjudicio partium, v. g. per institutionem factam cum protestatione Ordinarii, se nolle præjudicare præsentantibus aliis cum clausula præservativa, utpote quæ præservat jus, tam in petitorio, quam possessorio. Garc. loc. cit. n. 65. juxta decis. Rotæ in Majoricensi juris patronatus. 4. Octobris 1585. Neque secundò per collationem, præsentationem effectuatam, sed factas contra decretum irritans positum in reservatione, vel alia dispositione seu indulto. Garc. num. 102. licet de ceterò ad acquirendam quasi possessionem sufficiat præsentationem fuisse admissam, & præsentatum institutum cum effectu, sive bene sive malè. Garc. n. 104. juxta Rotam in Braccarensi, parochialis. Terriò neque per effectuationem, dum institutus vel collatarius mansit in possessione beneficii tantum ex causa concordie subsequetur inter ipsum & adversarium, qui præsentabat,

debat presentantem non esse patronum, aut conferentem non esse collatorem; nam cum non constet de acquiescentia, imò de contrario ex illa provisione, non potest resultare contrarius usus. *Garc. num. 108. citans decis. Rotæ 301. p. 2. diversar.* Quartò, circa idem requisitum observandum, quòd effectuatío collationum, presentationum probetur per subsequentes collationes seu presentationes factas per vacationem ex persona illorum. *Garc. n. 105. citans Oldrad. conf. 229. n. 3. Lamb. p. 2. l. 2. q. 10. a. 7. n. 11. & aliquot Rotæ decis.* Etiam dum illi resignarunt. *Garc. n. 107.*

5. Circa secundum requisitum, nimirum de scientia & patientia illius, contra quem acquiritur possessio, observandum primò, vel potius inferendum, ad hoc, ut contra Episcopum acquiratur possessio conferendi vel presentandi, requiri ejus scientiam & patientiam; cum eo ipso, quòd est in possessione Episcopatus, sit in possessione juris liberè conferendi competentis ei tanquam Ordinario. *Garc. n. 123. & 124. quem vide.* Secundò ad effectum, ut possit dici quasi possessio liberæ collationis acquisita contra patronum, requiri, ut constet, collatorem seu eum, qui pretendit jus liberæ collationis, contulisse beneficium ut liberum, sciente & patiente patrono. De cætero namque per collationem factam de beneficio juris patronatus, absque illius (nimirum quòd liberè conferatur) mentione, non præjudicatur juri & possessioni patronorum; quia dum simpliciter absque dicta mentione confertur beneficium patronatum, videtur collatio facta sub hac tacita conditione; si patrono placuerit. *Garc. num. 111. & 112. citans præter decis. Rotæ 10. de jure patronatus in antiq. Calder. conf. 15. de jure patronatus. Caputaq. decis. 134. p. 1. Decium &c.* Nisi fortè Ordinarius ignoraret beneficium illud esse juris patronatus; tunc enim censetur illud conferre, ut liberum. *Garc. num. 114.* Tertio, quòd si quis beneficium habitum ad presentationem patroni, dein in manibus Ordinarii clam patrono renunciasset, & accepta denuò ab eo collatione liberæ illud detineret, non ponit ordinarius in quasi possessione juris liberè conferendi, nisi id faciat cum scientia & patientia patroni. *Garc. num. 110. ex Nav. conf. 5. de jure patronatus. n. 5. & Decio conf. 126.* Atque ita ultima resignatio sine consensu patroni non facit statum libertatis; quia possessio presentandi non amittitur ex negligentia patroni non presentantis unà vice; sed requiritur, quòd non presentet, quia non credit ad se pertinere jus presentandi, vel quòd voluerit presentare, & non sit admissa presentatio. *Garc. n. 113. ex Chisanensis decis. 72. & Roch. v. competens. q. 20.* Quartò, quòd dicta scientia & patientia adhuc requiratur, etiam si is, qui est in possessione presentandi vel conferendi, nunquam adhuc presentasset aut contulisset. *Garc. n. 127.* Quòd si tamen ille, in cujus præjudicium dicta quasi possessio acquiritur, non est in possessione istorum jurium presentandi, conferendi &c. non est necessaria illius scientia & patientia in acquisitione quasi possessionis illorum. *Garc. num. 121. citans Innoc. & Abb. in c. in literis. de restit. spoliat. Roch. v. competens. num. 38. Lamb. & Rotam decis. 229. p. 1. diversar.* Quintò, quòd ad dictum effectum acquirenda possessionis sufficiat scientiam hanc præsumptam esse, eò quòd agatur solum de acquirenda possessione, non verò de amittendo jure presentandi, conferendi &c. de quo intelligendi *Moheda decis. 4. de probat. Lancell. de*

attent. p. 2. c. 4. in pres. n. 68. ubi, quòd dum agitur de amissione & privatione juris quasi, non sufficit scientia præsumpta per conjecturas & famam. ita *Garc. n. 134. & 135.* Utrum autem præsumatur scientia illius, de cujus præjudicio agitur, ad iudicem spectat arbitrari ex multiplicatione actuum, & qualitate ipsorum, aliisque circumstantiis. *Garc. n. 129. citans Innoc. & Abb. in c. cum Ecclesia Sutrina. n. 25. Roch. ubi ante. n. 37. &c.* quamvis tamen etiam ea scientia præsumatur ex publicitate actus. *Garc. num. 131. citans Mascard. de prob. conclus. 1293. nu. 15. & Rotam in Abulensi parochia. & præsertim respectu Episcopi præsumitur illa scientia; cum is quolibet anno per se, vel per alium teneatur visitare diocesim. Garc. n. 132. Sextò, quòd sufficiat scientia officialium. *Garc. n. 136. citans Tiraquel. de nobilitate. c. 14. num. 3. Covar. in reg. possessor. p. 2. n. 8. Bald. de præscript. p. 5. q. 3. n. 8. &c.**

Questio 733. An dicta possessio acquisita per unicum actum respectu unius beneficii suffragetur etiam respectu cæterorum beneficiorum?

Respondeo affirmativè; cum magis attendatur universalis causa actus, quam ipse actus. *Lott. l. 2. q. 45. num. 16. citans Felin. in c. auditis. de præscript. n. 19. & Rotam in Abulensi parochia 28. Junii 1593. apud Garc. p. 5. c. 5. n. 61. vide Lott. l. 20. q. 21. num. 77.*

Questio 734. Num valide conferre possit (idem est de presentare & eligere) proprietarius juris conferendi, qui non est in possessione, dum nemo alius est in possessione?

Respondeo affirmativè *Garc. loc. cit. n. 81. citans Abb. in c. Cumana. in c. cum Ecclesia Sutrina. in c. consultation. Roch. v. competens. q. 20. n. 47. Lamb. Cuch. &c. contra decis. Rot. in Salmantina capellania. 3. Junii 1595. quam citat num. 83. & ait clarè eam convinci. & num. 82. ubi ex Baldo in l. fin. c. de edicto D. Adriani non tollendo. num. 148. & Roch. v. ipse, vel is. q. 11. n. 24. Gregor. Lopez. &c. quòd hæres possit presentare, etiam ante possessionem hæreditatis acquisitam.*

Questio 735. Qualiter probetur pertinentia juris conferendi?

1. Respondeo primò: pertinentia collationis, seu collationem pertinere ad inferiorem Episcopo, ad quem ea aliàs de jure comuni non spectat, probari per famam & communem reputationem. *Lott. l. 2. q. 45. n. 41. Garc. loc. cit. n. 144. citans Rotam decis. 3. de prob. in novis. Mascard. de prob. conclus. 173. & 173. n. 12. Paris. de resign. l. 7. q. 23. n. 42. qui dicat, esse communiorum. Et satis est per litteras vel instrumenta docere, beneficium consuevisse per talem conferri, & ad talem solere pertinere collationem & institutionem. *Garc. ibid. citans Rotam decis. 7. de prob. in novis. & Mascard. cir. conclus. 313. nu. 23. & sic dicitur in una Tullensi parochialis. 22. Junii 1558. apud Garc. n. 147. collationis pertinentiam ad inferiorem probari per testes deponentes de publica voce & fama; cum agitur contra provisionem Legati factam auctoritate Apostolicâ; maximè, si is Legatus esset aliàs Ordinarius, & non contulit jure ordinario. Et licet testes fuerint repetiti, parte non citatâ. Quæ tamen in-**

telliguntur, quando super pertinentia collationis directè non agitur, & cum Ordinarius non est in causa, vel provisus ab eo, sed alius habens à Papa vel Legato, vel aliunde provisionem, ut etiam patet ex cit. *Rota decis.* Garc. n. 145. citans Gabriel. & Rotam; nam contra Ordinarium non sufficeret talis probatio, nisi cum fama esset conjuncta alia species probationis. Garc. n. 146. juxta *decis. Rota. in una Parmensi. parochialis. de anno 1520.* in qua agebatur inter provisum ab uno canonico, & provisum ab administratore Ecclesie seu Episcopatûs Parmensis. & Cassad. *decis.* 1. de prob. Licet etiam, cum agitur contra Ordinarium vel provisum ab eo, non probetur pertinentia juris conferendi ad inferiorem sine quasi possessione; sed tunc solum, si cum fama concurrat longissima possessio conferendi, & conferatur de jure conferendi antiquo. Garc. num. 151. De cætero nihilominus sufficere viderit dicta fama & communis reputatio, etiam sine possessione, nisi ex adverso constaret de statu & possessione contraria. Garc. n. 152.

2. Probatur etiam jus conferendi ex statuto, seu concessione Episcopi confirmato auctoritate apostolica, etiam si non constet de quasi possessione & usu statuti, cujus observantia præsumitur ex ipsius publicatione. Garc. num. 153. & 154. Ut verò, dum alius est in possessione juris conferendi, doceatur de mala fide illius, vel etiam illa super inducatur ex manifestatione veritatis, antequam actus consumantur, v. g. præsentatio per institutionem, ac ita maneat elisa possessio, & absorpta per proprietatem, debe: de proprietate constare notoriè, id est, vel per confessionem, vel per rem judicatam. Lott. l. 1. q. 34. n. 28. citans Seraph. *decis.* 555. n. 8. vel per publicum instrumentum (nam & hoc quoque dicitur evidens probatio, & facere rem notoriam, juxta c. cum dilecti. de donat. ubi Abb. & Barth. in l. 1. de novi operis nunciat. Decium *conf.* 423. n. 9. & c. & non secus ac judicatum habet vim definitionis causæ, juxta Bald. *conf.* 333. num. 1. volum. 1.) Lott. nu. 29. & 30. citans Rotam in *Lucana jurispar.* 23. Januarii 1612. & in *Papiensi jurispar.* 8. Maji 1613. & c. quod tamen intelligendum, ait Lott. num. 31. modò non solum instrumentum sit in authentica forma, verum etiam si contra illud nihil (saltem coloratè) relevans opponatur; citat pro hoc Socin. *sen. conf.* 266. n. 4. Bursat. *conf.* 305. n. 3.

Questio 736. An, & qualiter collatori præservetur jus conferendi, dum beneficium spectans ad ejus collationem applicatur erectioni, seu in dotationem alterius beneficii?

1. Respondeo: in actu erectionis seu applicationis hujusmodi, quemadmodum præservatur patrono jus patronatus, ut Abb. in c. suggestum. de jure patronatus. n. 3. Roch. de jurepat. v. honorificum. n. 8. ita collatori præservatur jus conferendi pristinum, non solum in proprietate; sed etiam in possessione. Lott. l. 2. q. 21. n. 96. & seq. citans Rot. *decis.* 17. n. 5. p. 2. divers. & maxime, in *Calliensis juris conferendi.* 14. Maji 1621. ratio est non præjudicandi, quam non subvertit mutatio tituli, veluti facta per modum subrogationis; uti id probat Lott. n. 98. exemplo militis habentis castrum, quod custodire tenebantur quidam rustici, qui si castrum illud per bellum totaliter destructum reedificet, quamvis non eodem loco, sed ibi propè, censetur tamen illud reedificasse cum retentione ejusdem

juris circa custodiam sibi exhibendam per eosdem rusticos.

2. Potrò procedit responsio, etiam si Episcopus adhibuisset consensum collatoris, & is eum præstitisset. Lott. n. 99. cum enim hic consensus sit necessarius in unione seu applicatione talis beneficii pro dote alterius, actus ille adhibitionis & dationis consensûs referendus est ad hujusmodi causam necessariam, non ad quamcunque aliam voluntariam, inde capienda non est conjectura, ut voluerit Episcopus per hujusmodi actum requisitionis consensûs remitti à collatore, aut etiam is per præstationem illius consensûs remittere jus conferendi, sed potius illud promoverè, prout sibi magis erat utile. Lott. à num. 100.

PARAGRAPHVS VII.

De collatoribus, ad quos jure devoluto spectat collatio, sive de devolutione beneficiorum.

Questio 737. Quid sit devolutio?

Respondeo: est juris conferendi in alium transfertus, seu translatio ob culpam & negligentiam primi collatoris in providendo. Castrop. *rr.* 13. de benef. d. 2. p. 34. nu. 1. Tond. in *qq. benef.* p. 2. c. 3. §. 4. n. 1. Ballæ. *tom. 2. v. beneficium.* §. 4. n. 10. Lott. l. 2. q. 24. n. 5. unde patet per devolutionem conferendi potestatem pro illa vice revera removeri ac uno, nimirum à collatore ordinario negligente (quais revera pro illa vice privatus existit) & conferri alteri, nempe Superiori. Castrop. *loc. cit.* n. 4. citans Gl. in c. 2. de concess. præb. & Azor. p. 2. l. 6. c. 27. q. 16.

Questio 738. Cur inducitur devolutio?

Respondeo: ob utilitatem publicam, nimirum ne Ecclesia diu maneret in suspensio; cum enim huic in finem collatoribus omnibus præfixum sit tempus, intra quod de beneficiis providere debeant, ipsique in executione hujus decreti negligentes forent, Pontifex volens huic malo occurrere, statuit, ut elapso dicto termino potestas conferendi devolvatur ad Superiorem, qui negligentiam inferioris suppleret. cap. 2. de concess. præb. c. licet. de suppl. negl. præb. Castrop. *loc. cit.* Lott. l. 2. q. 24. n. 2. ac proinde licet aliàs regulariter cuilibet à jure concessum, moram purgare. cap. potuit. de locato. & l. si quis post tres. ff. si quis cautionibus, hæc tamen mora purgatio, in præsentem impeditur per ipsam legem, privantem eo ipso negligentem collatorem potestate conferendi. Castrop. *cit.* n. 4. citans Azor. ubi ante. q. 16. Barb. de potest. Episc. p. 3. alleg. 73. num. 169.

Questio 739. Ob quid contingat devolutio?

Respondeo primò: ob negligentiam seu omissionem provisionis intra tempus concessum ad providendum. cit. c. 2. de concess. præb. ubi Auctores. Garc. p. 10. c. 3. n. 1. Coraf. de benef. p. 1. c. 7. n. 8. Secundò ob provisum scienter indignum, seu inhabilem; cum idem sit (quia & gravius delictum) inhabilem promoverè, & neminem providere,

dere. Laym. in cap. cum in cunctis, de elect. §. Clerici sane, num. 9. Castrop. loc. cit. num. 5. Garc. loc. cit. num. 2. citans Zech. de benef. c. 5. n. 5. Coraf. & Rotam in Toletana portionis. 9. Decembr. 1591. Tertio: quod & qualiter ob appellationem fiat devolutio, dictum est supra, ubi de devolutione institutionis.

Quaestio 740. An, & qualiter dicta negligentia sit probanda?

Respondeo: haec negligentia omnino probanda est, iustificando nimirum, collatorem illum potuisse, & nihilominus noluisse conferre. Lott. l. 2. q. 24. a. num. 6. citans Mascard. de prob. conclus. 1093. n. 5. quamvis autem ex suppositione potestatis facile sit inferre nolitionem conferendi, illud ipsum tamen suppositum potestatis est difficultis probationis; cum haec supponat vacationem & scientiam vacationis in collatore. Lott. a. n. 9. ac proinde ante omnia probanda est non tantum vacatio de jure, sed de jure simul & de facto; quamdiu enim beneficium plenum est, regulariter non currit tempus collatori. Lott. n. 11. qualiter autem probetur vacatio per obitum, vide Lott. l. 3. q. 10. per tot. Insuper probanda hujus vacationis scientia in collatore, c. 3. de suppl. negl. pral. ca quia diversitatem, de concess. prab. Tond. loc. cit. n. 9. Lott. num. 12. & quidem certa, non autem interpretativa. Lott. num. 13. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 12. n. 166. Tond. loc. cit. n. 10. quod tamen ita intelligendum censet Lott. n. 14. ut certitudo illa referenda sit ad factum, ex quo scientia deducitur; cum scientia regulariter conjecturis & praesumptionibus iustificetur. Lott. n. 14. citans pro hoc Menoch. conf. 89. n. 17. Paris. conf. 100. n. 88. volum. 1. Surdum decis. 221. n. 10. & etiam ad effectum incurrendi poenam, non tamen corporale. Lott. n. 15. ex Beroio. conf. 183. n. 10. vol. 3. & aliis relatis à Surdo loc. cit. subditque Lott. n. 16. hinc tenere Rotam, in hac materia sufficere scientiam verisimilem, & tempus currere non tantum ex die, quo probatur, collatorem verè & certo scivisse, sed etiam ex die, quo potuit id verisimiliter scire; citat pro hoc Bisignet. decis. 7. num. 3. & 4. de prab. Adeoque semper expendendum, an collator habuerit justam causam ignorandi vel dubitandi; dum enim pender illa probabilis haeratio, ut in casu famae minus constantis, non potest de negligentia notari. Lott. n. 17. citans Verall. decis. 241. p. 2. Papazon. Ait nihilominus Tond. loc. cit. n. 10. placere sibi magis sententia, qua tenet, quod scientia debet probari certa, & per probationes concludentes; eò quod agatur de auferendo jure collatoribus ordinariis competente; per quod tamen ait, se nolle excludere probationes praesumptivas, quae tales esse possunt, ut vim concludentis probationis haberent, & pro talibus apud iudicem, apud quem probationes sunt arbitrariae, illas habendas esse, pro sua religione judicaret: v. g. si ageretur de beneficio vacante per obitum alicujus personae notabilis, cujus ignorantia in collatore ordinario probabilis non esset. Datà jam scientià vix erit, ut excusari possit à negligentia ob impedimentum aliquod incidens. Lott. num. 18. Sed de hoc paulò post.

2. Quòd autem attinet ad alterum, nempe defectum voluntatis, seu omissionis providendi probandum, cum non agatur de negligentia facti, nimirum factae collationis purè & simpliciter, sed de circumscripta ex tempore dato ad conferendum,

P. Leuren, Fori Benef. Tom. II.

haec negligentia probanda est per ipsum impetrantem: neque sufficere simplex ejus deductio per Gl. communiter receptam in c. bona memoria. extra. de elect. ita ut, quando alia desunt, recurrendum sit ad diligentiam in regestis, in quibus consueverunt registrari hujusmodi collationes factae. Lott. num. 28. & 29. qui tamen subdit n. 30. videri sibi hoc intelligendum, dum nullus exstaret possessor tempore impetrationis; eò quod putet, in hoc casu impetrantem, etiamsi superveniret ex post contraditor aliquis, habere intentionem fundatam in negativa factae collationis propter concursum praesumptionis; cum non sit verisimile, quòd, si beneficium collatum fuisset, non etiam fuisset ejus possessio apprehensa, vel saltem titulus ostensus: eò quòd in concursu praesumptionis relevetur quis ab onere probandi negativam, ubi alias ea probari deberet, dixisse Rotam decis. 15. de prob. in novis.

Quaestio 741. Qualiter impediatur devolutio, stante scientià vacationis, & impedimentum probandum?

Respondeo primò: impedimentum, sive facti sive juris, etiam causatum ex propria culpa, excusat à negligentia, ut in terminis devolutionis est textus in cap. quia diversitatem, de concess. prab. & tradit Rebuff. Et in specie de impedimento proveniente ab excommunicatione, lite, aut aliunde. Guet. qq. can. l. 1. c. 28. n. 1. & 13. apud Lott. cit. q. 24. num. 18. & 19. quod tamen sic limitandum: nisi vel culpa sit ordinata ad ipsum impedimentum; vel nisi impedimentum sit procuratum, vel nisi sit impedimentum, quòd facile tolli potuisset. Lott. num. 20. & 21. Unde qui ad excusandam negligentiam, & evitandam poenam devolutionis praetendit impedimentum, debet illud probare; cum alias non praesumatur. Lott. num. 22. citans Aymon. conf. 270. n. 2. debet item iustificare, quòd impedimentum non fuerit de facili removibile ex quantacunque sua diligentia. Dato enim, esse ex natura rei removibile, tenetur probare se adhibuisse omnem diligentiam, faciendo, quod in se fuit pro illo removendo, nec id assequi potuisse. Lott. n. 23. citans Gloss. in cap. quia diversitatem, v. suspensionis, Surdum conf. 369. n. 42. Seraph. & c. nisi forte notorium esset omnem diligentiam fuisse inanem & frustra. Lott. num. 24. citans Felin. in c. ex transmissa. n. 6. de praescript. Hinc pro cautela protestabitur talis impeditus, quòd tamen non semper ad solam cautelam & simplex consilium, sed ad necessitatem multoties est referendum. Lott. n. 26. ex Felin. ubi ante. n. 6. & 7.

Quaestio 742. A quo tempore fiat devolutio?

Respondeo: evoluto Semestri dato ad conferendum, vel ad praesentandum patrono Ecclesiastico, vel quadrimestri dato ad praesentandum patrono laico. Bassa: rom. 2. v. beneficium. §. 4. n. 10. computando, non à die vacationis, sed à die scientiæ; cum nulla ei imputari possit negligentia, antequam scivit, beneficium esse vacans. Tond. loc. cit. n. 9. citans Mantica. decis. 260. n. 2. & 3. Burata decis. 18. n. 12. juxta c. 3. de suppl. negl. pral. ubi id expressè dicitur. Qualis autem sufficiat scientia, verisimilis, an verè certa requiratur, dictum paulò ante & aliàs. Tradit tamen etiam Paris. de resign. l. 11. q. 2. n. 6. quòd hi, in quorum manibus extra Curiam resignantur beneficia, debeant admittitè

Et;

vel

vel rejicere resignationes infra mensem, & intra eundem mensem illa conferre, quod nisi fecerint, privati sint illa vice facultate disponendi de iis, eorum provisione devoluta ad Papam ob contemptum Constitutionis Gregor. XIII. 87. id precipientis.

Questio 743. An devolutio immutet naturam, seu statum beneficii?

Respondeo negativè; fit enim cum onere & qualitatibus beneficii annexis in ejus institutione, & cum quibus conferendum in prima provisione; quia est prioris provisionis omnia surrogatio, & consequenter illius conditionem subire debet: neque censetur mutata prima, sed ea semper durat, perque ipsam devolutionem conservatur, ut Rota *decis. 774. p. 3. divers.* Lott. *cit. q. 24. n. 63.* Castrop. *loc. cit. num. 3.* citans Azor. *p. 2. l. 6. c. 27. q. 8.* Gonz. *gl. 46. n. 33.* Barb. *p. 3. de pot. Ep. alleg. 58. n. 11.* Gutt. *conf. 1. num. 42.* Lamb. *p. 3. l. 2. q. 7.* Selv. *p. 3. q. 49. &c.* Hinc sequitur, Superiorem, ad quem fit devolutio, teneri illud conferre eisdem personis, quibus ex fundationis lege vel alio jure speciali tenebatur conferre is, à quo facta devolutio. Lott. *n. 62.* Pirh. *ad rit. de concess. prab. n. 39.* citans Clem. *1. de suppl. neg. Pral. & Gl. ibi. v. monasterium.* & Abb. *in c. ne pro defectu. de elect. nu. 3.* proceditque id ipsum in provisionibus Apostolicis, quæ sunt tanquam de devolutis; eo ipso enim, quod Papa confert jure devoluto, censetur restringere provisionem suam ad ejus normam, nec velle uti plenitudine potestatis. Lott. *nu. 64.* citans Archid. & Jo. And. *in c. cum in tua. de consuetud. in 6.* Corrad. *pr. benef. l. 2. c. 12. n. 39. & 43.* adeo ut subintret in hoc casu provisus à Papa in locum providendi ab inferiore, ita ut quemadmodum providendus de beneficio resignato in manibus Ordinarii tenetur intra 6. menses publicare, juxta Constitut. Gregor. XIII. ita etiam tenetur provisus ex ea vacatione ad Papam devoluta. Lott. *n. 65.* Et hinc jam in impetratione beneficiorum ad Papam devolutorum qualitates in institutione & fundatione beneficii appositæ Pontifici sunt exprimendæ, ut is, si ita sibi visum, valeat iis derogare; nam aliàs, tamen non exprimitur in supplicatione conditio ac qualitas in beneficii fundatione ei adjecta, Papa nihilominus intendat providere juxta dictas beneficii qualitates, licet illæ in precibus non fuerint expressæ. Corrad. *loc. cit. n. 46. & n. 47.* subdens id non solum intelligendum de qualitatibus in fundatione seu testamento, sed etiam quovis alio jure speciali adjectis. Quin etsi fundatio continet plures qualitates, omnes sunt Papæ aperiendæ. Corrad. *n. 48.* neque etiam in hujusmodi casu admitti solet à Papa generalis petitio derogationis plurium qualitatum in genere narratarum, v. g. si ipsa derogatio peteretur, quoad omnes partes non expressas, aut in literis exprimendas; cum nunquam visum fuerit in Dataria Apostolica, hanc genericam derogationem admitti; eò quod tales esse possint qualitates in fundatione adjectæ, quæ non immeritò Pontificis animum ab hujusmodi derogatione retraherent. Corrad. *n. 50.* ex Rebuff. *in pr. rit. de devolut. n. 44.* quamvis aliàs, ut testatur idem Rebuffus, Curia Rom. in his devolutis soleat derogare fundationibus continentibus plura, v. g. ut beneficium obtinens resideat, intra annum fiat Sacerdos, non possit cum illo beneficio obtinere aliud. &c.

hæc tamen omnia speciatim in supplicatione narranda sunt, & nisi fiat, nihil proficit. Vide de his pluribus Corrad. Hinc etiam, licet in his, quæ spectant ad Prælatum jure devoluto non teneatur requirere consilium Capituli sui, ut Abb. per text. & gl. *in c. ne pro defectu. de elect. num. 6.* & Imol. *lib. n. 2.* si tamen beneficium, v. g. ex mente fundatoris erat ab inferiore conferendum cum consilio talis Capituli, tenebitur is, ad quem devoluta collatio, non aliter illud conferre.

Questio 744. Quis sit effectus devolutionis?

Respondeo: esse triplicem, primus (de quo jam immediate dictum) quod præservet naturam & qualitates beneficii immutatas. Lott. *l. 2. q. 24.* Secundus effectus illius consistit in eo, quod secum trahat executionem legis auctoritate, nimirum ipsam ablationem juris conferendi à collatore negligente, ita ut nulla admittatur mora purgatio. Lott. *nu. 53. & 54.* citans Abb. *in c. cum in cunctis. de elect. n. 6.* & *in c. literis. de suppl. negl. Rebuff. in pr. de devolut. n. 27.* Azor. *p. 2. l. 6. c. 26. q. 15. &c.* adeo ut ipso jure fit irrita provisio facta à collatore negligente, cœptâ jam devolutione, nisi de patientia toleretur. Lott. *n. 55.* sed de hoc infra, ubi de tempore, juxta quod facienda collatio. Tertius effectus devolutionis est, quod ea non solum inferiores collatores negligentes afficiat, sed omnes, etiam alios, ad quos ea gradatim fit, excepto Papâ, cui nunquam negligentia imputatur. Lott. *nu. 66.*

Questio 745. Ad quos, & qualiter fiat devolutio?

Respondeo primò: devolutio fieri nequit ad parem aut inferiorem; sed semper fit ab inferiore ad Superiorem, ut inferioris negligentiam suppleat. Castrop. *loc. cit. n. 2.* Lott. *cit. q. 24. n. 33.* unde si ad Papam propter affectionem & reservationem aliquam spectet provisio, impossibile est, ut ex quacumque procrastinatione ad alium fiat devolutio. Lott. *num. 34.* citans Cassad. *decis. 8. de prab. n. 3.* & Rotam in *Aquensi Archiepiscop. 11. Martii 1602.* Hinc ab Episcopo negligente conferre aut delinquente in collatione non fit devolutio propria ad Capitulum, Et licet jure antiquo, nimirum juxta *c. 2. de concess. prab. & c. cum in cunctis. de elect.* propter magnam communicationem Episcopi cum Capitulo, ab Episcopo ad Capitulum, & e contra à Capitulo ad Episcopum fiebat devolutio; jam tamen consuetudine inductum, ut à Capitulo fiat devolutio ad Episcopum, & non e contra. Castrop. *l. cit.* contrarium tamen tradit Pirh. *de concess. prab. n. 34.* citans pro hoc Rebuff. Azor. Abbat. &c. nimirum quod ab Episcopo vice versâ fiat devolutio ad Capitulum, jure sic specialiter disponente propter dictam communicationem, quæ est inter Episcopum & Capitulum, tanquam inter caput & membra, ut merito unius defectus ab altero suppleatur. Intelligendum autem id de beneficiis spectantibus ad solam Episcopi collationem, & quidem jure proprio, quatenus est illius Ecclesiæ Episcopus, in quo jure etiam Capitulum aliquo modo communicat: non autem spectantibus ad illum jure devoluto; eò quod quod ad beneficia devoluta non fit tanta communicatio inter Episcopum & Capitulum, dum ea non confert tanquam Episcopus Ecclesiæ suæ, sed merè per accidens, quæ.

quatenus nimirum est Superior ordinarii collatoris negligentis conferre. Proceditque idipsum, ubi Episcopus scienter indigno contulit, confirmavit, instituit, ut Pirh. n. 35. Laym. in c. cum in cunctis, de elect. §. Clerici sanè. n. 7. Lott. num. 40. dicens, hunc esse casum specialem ratione dictæ communionis; uti hanc hujus mutæ devolutionis causam agnoscunt omnes in cit. c. 2. de concess. prab. & subdit n. 42. tunc Capitulum auctoritate canonis in ea parte effici superius ipso Episcopo, & quocunque alio, juxta c. sanè. 2. de offic. Deleg. & c. ult. 93. distinct. ac ita non recedi à regula data; quod devolutio nunquam fiat ad inferiorem. Restringi verò hanc devolutionem ad beneficia, quæ Episcopus confert jure proprio, & non extendi ad ea, quæ confert jure devoluto, ait Lott. n. 4. citans Abb. post Innoc. in c. cum in cunctis, n. 7. Bellam. & Compostellan. ibid. Hinc, etiam si Episcopus & Capitulum inter se provisionem beneficiorum, quæ ad ipsos etiam simul pertinebant per turnos dividerent, & Capitulum negligens fuit in provisione, vel scienter indignum providerit in suo turno, devolutio nequaquam fit ad Episcopum, sed ad Episcopi & Capituli Superiorem. Idem est, dum absque divisione in turnos simultanè conferunt Episcopus & Capitulum, & propter æqualitatem vocum neutra collatio concludit, Card. de Luca de benef. d. 1. n. 31. ubi is, quod tunc devolutio fiat ad Papam. Item dum aliàs Capitulum & Episcopus simultanè habent conferre, & absque eo, quod divisio facta sit per turnos, neglexerunt conferre, devolutio neque fit ad Episcopum, neque ad Capitulum, sed ad Superiorem illorum. c. 2. de concess. prab. quia cum tam Episcopus, quam Capitulum sit in culpa seu negligentia, ut supponitur, neutra pars inde commodum referre debet; & si in tali casu devolutio fieret ad Episcopum tanquam caput, videretur fieri devolutio ab eodem ad eundem, & ipsemet supplere negligentiam propriam. Idem est, si tunc devolutio fieret ad Capitulum. Pirh. loc. cit. n. 39. Ratio horum est, quod in tali provisione Episcopus non est Capitulo Superior, sed æqualis, & devolutio, ut dictum, nunquam fit ad parem, sed ad Superiorem. Castrop. loc. cit. n. 2. Garc. p. 10. r. 3. n. 37. Idem est, quando per canonicum, cui in turno Capituli ex commissione seu Ordine ipsius competit, non providetur intra tempus. Garc. n. 36. Quod si tamen Episcopus ex consuetudine vel concessione speciali simul etiam sit Canonicus capitularis suæ Ecclesiæ Cathedralis, & sic valens duplicem representare personam, interessendo actibus capitularibus veluti Episcopus seu Prælati, vel ut Canonicus interfuerit collationi beneficij, devolutio ob negligentiam fit ad eundem ut Episcopum, sive ut caput Capituli; quia tunc non supplet negligentiam propriam, sed Capituli; cum interessendo collationi beneficij non ut prælati; sed ut Canonicus, ut prælati non fuerit negligens, sed ut singularis canonicus unà cum cæteris Capitularibus, quemadmodum, ut habetur in c. penult. de appell. in 6. si contingat appellari à provisione Capituli, potest appellari ad Episcopum, si ipse interfuerit ut Canonicus; secus si ut Episcopus. ita ferè Pirh. de concess. prab. n. 39. juxta c. 2. tit. eod. Card. de Luca de benef. d. 1. n. 31. & d. 30. n. 19. nisi tamen ipse in hoc casu dolose impedierit, ne collatio fieret intra tempus datum ad conferendum; tunc enim devolutio non fiet ad ipsum, etiam si collationi in Capitulo interfuerit non tanquam Episcopus, sed

ut Canonicus: sed ad Metropolitanum (nisi dolus ille Episcopi probabiliter excuset Capitulum à negligentia, in quo casu Capitulum restitueretur in integrum) quia dolus non debet patrocinari. Pirh. loc. cit.

2. Respondeo secundò: hæc devolutio fit gradatim, & non per saltus; ita ut, si alius inferior Episcopo collator negligat conferre, non illico devolutio fiat ad Papam (excepto tamen illo casu, de quo paulò antè ex Parisio de negligente conferre resignata in manibus suis, ubi devolutio fit immediatè ab illo ad Papam) sed ad immediatum Superiorem, nempe Episcopum. Lott. cit. q. 24. n. 42. citans Abb. in c. 2. de concess. prab. n. 7. Caslad. decis. 8. n. 1. de prab. Rebuff. in pr. tit. de devolut. num. 17. &c. Hinc est, quod, qui impetrat beneficium tanquam devolutum ad Papam, necesse habeat justificare, omnium inferiorum, seu intermediorum scientiam; in infimo seu primo collatore de vacatione, in cæteris de devolutione ad eos factà. Lott. nu. 45. citans plures Rot. decis. intelligenda tamen hæc omnia, nisi versetur in exemptis, qui sunt immediatè subjeti Sedi Apostolicæ; tunc enim ad ipsam Sedem rectà, cum alium non habeat Superiorem, fit devolutio. c. cum singula. & c. licet. de suppl. negl. Pral. Lott. num. 47. Abb. Caslad. Rebuff. ubi ante. Idem est, dum ageretur de implicita devolutione per viam appellationis ad ipsam Sedem emissæ, Lott. l. 3. q. 17. n. 104.

3. Respondeo tertio: fit igitur devolutio ab inferiore collatore ad Episcopum, seu Ordinarium loci, in quo sita sunt beneficia, ab Episcopo ad Archiepiscopum seu Metropolitanum, ab hoc ad Primatem, vel etiam Patriarcham, si illi subiectus est Metropolitanus. Castrop. cit. n. 2. Lott. cit. n. 43. qui tamen n. 44. ex Rebuff. in pr. tit. de devol. n. 23. ait, illud de Patriarcha minus receptum esse) Pirh. de concess. prab. num. 34. Eadem intelligenda, dum neglecta presentatio, electio, nisi quod dictum illud: devolvi provisionem ad proximum Superiorem in electione in Cathedralibus, intelligendum sit de eo Superiore proximo, ad quem spectat potestas confirmandi electum; ita ut is tunc unico actu exercere possit electionem jure devoluto, & simul confirmationem jure proprio tanquam Metropolitanus; adeòq; talis provisio habeat vim electionis & confirmationis. Pirh. loc. cit. n. 38. citans Abb. in c. dilectus. de concess. prab. n. 3. unde cum jam hoc tempore promotio seu confirmatio Episcoporum, non ad Metropolitanum, sed ad Papam spectet, dum Capitulares neglexerunt eligere Episcopum, devolutio fit ad Papam, non ad Metropolitanum, etiam in Germania vi concordatorum. Pirh. loc. cit. de elect. Pralar. n. 98.

Questio 746. An igitur, si is, ad quem facta devolutio, hoc jure devoluto conferat indigno seu inhabili, devolvatur collatio ad ejus Superiorem; an verò revertatur ad primum collatorem?

Respondeo: si talis scienter conferat indigno, ita ut collatio ipso jure sit nulla, provisio devolvetur ad ejus Superiorem: si verò ignoranter contulit indigno, nulla fiet ab illo devolutio: si denique scienter contulit indigno, qui tamen ipso jure non erat indignus, sed postmodum per sententiam factus inhabilis, & ejus provisio irritatur, provisio revertitur ad primum collatorem; quia facta provisio validà, cessavit devolutio, & si postea

ob vitium electi irriteretur, denuò vacat beneficium, & tanquam denuò vacans provideri debet. *Castrop. loc. cit. n. 7.*

Questio 747. Quo jure Ordinarius conferat beneficia ex negligentia inferioris collatoris ad eum devoluta?

Respondeo primò: jure proprio & veluti reassumptionis, quod declaratur, dum Prælatus inferior constitutus intra diocesim, & sub Episcopo seu diocesano de consuetudine legitime præscriptione, aut jure alio speciali beneficia quadam conferre habet, ita ut solum collationis exercitium vel jus actuale penes illum resideat, ipso jure habituali conferendi, quâcunque possessione vel consuetudine non obstante inabdicabiliter & impræscriptibiliter penes Ordinarium seu Episcopum continuante, adeoque collator inferior non nisi tanquam sub Ordinario ejus veluti partes vicarias gerendo conferat, Ordinarius vi hujus juris sui habitualis, quoties inferior jus suum actuale exercere negligit, aut male exercet, hinc conferendo ea Episcopus agit jure proprio & nativo, seu primavo semper retento in omnia diocesis suæ beneficia, solumque accidentaliter impedito ejus exercitio, quod ex consuetudine aliòve jure speciali translatum est in inferiorem collatorem, sub implicita tamen conditione illud rectè & diligenter exercendi. Et sic, dum contingit casus negligentia vel mali exercitii inferioris, Episcopus non confert jure novo ac dativo, tanquam mittens falcem in alienam messem, ita ut proprii messoris partes suppleat; sed jure suo, ac potius in ratione reassumptionis ac reversionis ad suam causam, tanquam ex cessante causa concessionis dicti exercitii seu juris actualis, quod remanet resolutum, Cujus contrarium est in Metropolitano, aut Patriarcha, dum negligente, aut indigno conferente Episcopo, ad eum devolvitur collatio; hic enim jus nullum habet proprium & ordinarium conferendi beneficia alienæ diocesis, sed illud ita accidentaliter acquirit potius jure dativo, & quodam jure auxiliario, suppleto partes proprii pastoris negligentis, ut ita consultum sit Ecclesiis, ne diuturnam patiantur vacationem; cum Papa, qui est Ordinarius Ordinariorum, ob locorum distantiam & negotiorum multipliciter commode non possit has partes, quas juxta limites ab eo præscriptos Metropolitanis vel Patriarchis commisit, ita ferè Card. de Luca de benef. d. 1. n. 7. 9. 16. citans pro hoc Abb. in c. cum contingat. de foro comper. n. 18. Barb. de Episc. alleg. 127. n. 19. & Rot. decis. 514. n. 1. p. 1. divers. Atque ita propter dictum jus illud habituale perseverans apud Episcopum, beneficium dicitur spectare ad dispositionem Ordinarii, quod is potest conferre tantum in casu devolutionis. Card. de Luca loc. cit. num. 12.

2. Respondeo secundò: nihilominus in beneficiis exemptis Ordinarius non jure proprio & diocesano; sed ex delegatione Sedis Apostolicæ supplet negligentiam collatoris. C. de Luc. de benef. d. 27. n. 10. citans Rotam decis. 635. n. 2. p. 3. & decis. 891. n. 3.

Questio 748. Num is, ad quem facta devolutio, possit etiam mittere in possessionem?

Respondeo affirmativè, vel saltem potest præcipere, ut provisus à se mittatur in possessionem

ab iis, quibus ex cujusvis Ecclesiæ consuetudine id competit; inductio enim in possessionem accessione sequitur ad jus per legitimam collationem obtentum. Laym. in c. ex parte. de concess. præb. num. 1. Pirh. loc. cit. n. 42.

Questio 749. In particulari, an si Cardinalis Episcopus collator ordinarius non contulit intra 6. menses beneficium, quod vacavit in mense aliâ Apostolico, ad quem fiat devolutio?

Respondeo ad Archi-Episcopum seu Metropolitanum, juxta terminos c. 2. de concess. præb. Garc. p. 5. c. 1. n. 631. Gonz. gl. 24. q. 4. ex n. 78. quia tale beneficium nunquam fuit reservatum; cum regula 8. Cardinales ordinarios collatores non comprehendat, sed eos excipiat; nec beneficium per devolutionem vacat de novo, sed semper durat prima vacatio, & sic, cum à principio non fuerit reservatum, remanet tale, seu non reservatum in perpetuum. Sed neque Cardinalis Episcopus potest dici exemptus ab Archi-Episcopo ad istum casum devolutionis, maxime, cum beneficia ipsa nullo modo possint dici exempta ab Archi Episcopo. De cætero dum Cardinalis negligit vigore indulti conferre beneficium reservatum, devolvitur collatio ad solum Papam; quod longè quid diversum est à præcedente puncto; cum agatur de beneficio reservato conferendo vi indulti, quod semper remanet, & à principio fuit reservatum. Garc. n. 632. Gonz. gl. 53. à num. 37. contra Chok. ad reg. 8. gl. 10. n. 6. ubi, dum dicit beneficia, quæ vi indulti conferre potest, & negligit conferre, devolvi ad Archi Episcopum, & non ad Papam, videtur confundere beneficia, quæ vigore indulti confert Cardinalis cum iis, quæ confert vi exceptionis factæ in regula 8. Idem cum Chok. tenet Tond. in qq. benef. p. 2. c. 3. §. 5. n. 20. dicens devolvi in eo casu collationem ad immediatum Superiorem, etiam si vacatio contigisset in mense Apostolico, cujus rei ratio fundetur in ea generali regula, quod indultum Cardinalis tantum removet obstacula & impedimenta regularum Cancellariæ; & provisus in consequentiam indultorum non dicitur provisus Apostolici quò ad ea, quæ ipsi Cardinales tanquam Episcopi conferre possunt; imò censentur semper provisus auctoritate ordinariæ; quin etiam, si Cardinalis diceret, se providere vigore indulti, tamen provisus ab eo diceretur provisus ab Ordinario quò ad ea, quæ à potestate ordinaria dependent. Et hinc locus est dispositioni c. 2. de præb. ita ille; quamvis in sequentibus idem ferè iisdem verbis dicat, quod nos in anteriore parte responsionis.

Questio 750. Ad quem fiat devolutio à Legato de latere?

Respondeo: ab eo non fieri devolutionem, nisi ad solum Papam; cum nulli alii subdit. Garc. p. 5. c. 3. n. 22. Porrò cum Legatus conferre possit beneficia devoluta, etiam ex propria culpa seu negligentia ad Papam (ut tenet Garc. n. 26. secutus Gamb. de pot. Leg. l. 3. num. 14. & 622. Selv. p. 2. q. 3. n. 42. Imol. Card. & alios, quos citat contra Lapum in Clem. si de benefic. de præb. dicentem, non posse Legatum, postquam negligens fuit in conferendo, ex post conferre illud, dum collatio devoluta ad Papam) non currit illi, sicut aliis Ordinariis.

riis, tempus sex mensium. *Garc. n. 26. ex Gamb. ubi ante*, adeoque minus proprie dicitur devolvi ab eo collationem ad Papam; vide dicta de potestate Legati conferendi devoluta.

Quaestio 751. Ad quem fiat devolutio, dum Capitulum & Episcopus circa simultanea collationis exercitium sunt discordes, & intra semestre non concordarunt?

Respondeo: quia tunc neutra provisio concludit, dum utraque dicitur facta à medietate, ad instar praesentatorum à parronis cum medietate vocum, locus est devolutioni ad Superiorem (intellige immediatum) *C. de Luc. de benef. d. 28. n. 16. & 18. Garc. p. 5. c. 4. n. 35.* quod intelligendum, dum uterque, nimirum Capitulum & Episcopus, valide & legitime suum jus exercet; nam ubi unus eorum negligit vel inutiliter agit, tunc totum jus devolvitur ad consortem, seu per jus non decrefcenti in eo consolidatur, *Card. de Luc. cit. n. 18.*

Quaestio 752. Ad quem fiat devolutio, dum Episcopus conferre non potest ob suspensionem ab officio, vel excommunicationem?

Respondeo: non fieri ad Capitulum, neque ad Metropolitanum, sed ad Papam, ad quem pertinet interim providere Ecclesiis, etiam si in conferendo non fuerit negligens inferior collator. Argumento *c. quia diversitatem, de concess. praeb.* ubi dicitur, non ad Capitulum, nec ad Metropolitanum, sed ad illum tempore durantis suspensionis praebendarum donatio pertinebit, qui etiam non existente desidia & negligentia poterat praebendas donare seu conferre &c. nempe Papa. *Pirh. de concess. praeb. n. 36.* Quod tamen limitandum ad beneficia, quorum collatio spectat ad solum Episcopum; secus si simul ad Capitulum & Episcopum; tum enim suspensio vel excommunicatio Episcopo, ad Capitulum spectat collatio, *c. unico. ne Sede vacante. in 6. & c. 1. de suppl. negl. pral. in 6. Pirh. l. c.* quod si tam Episcopus suspensus vel excommunicatus esset negligens in petenda absolutione, devolutio fiet ad immediatum Superiorem, cui sex illi menses incipiunt currere à tempore negligentiae. *Gl. in c. 1. de suppl. negl. Pirh. loc. cit.* alioqui verò, si Papa durante excommunicatione vel suspensione Episcopi, non provideat, Metropolitanus debet expectare, donec Episcopus à censura absolvatur, & postquam absolutus, debet absolutus adhuc habere integrum semestre ad conferendum, ita ut antequam illud sit elapsum, non fiat devolutio ad Capitulum vel Metropolitanum, *Pirh. loc. cit.* Porro ad quem, censurato Capitulo, devolvatur collatio vide apud *Card. de Luc. de benef. d. 23. n. 24.*

Quaestio 753. An, si Vicarius Episcopi beneficium contulit indigno, ideoque pro ea vice privatur potestate conferendi, & non potest Vicarius rescissa priore collatione illud alteri conferre, juxta c. cum in cunctis. de Elect. fiat devolutio ad Metropolitanum?

Respondeo negativè, nisi forte Episcopus mandavit tali conferre, aut collationem tali factam ratam habuit. De cetero enim cum Episcopus committens Vicario facultatem confe-

rendi, censetur mandasse, ut idonea persona conferatur, adeoque Vicarius conferens indigno, transfusus est limites mandati, id Episcopo nocere non debet, quò minus ad eum redeat potestas conferendi, seu is digno conferre possit; neque enim culpa officialis aut Vicarii Domino nocere debet, *Laym. in c. Romana. de off. Vic. in 6. n. 9.* citans *Rebuff. in pr. tit. de Vicariis. num. 41. & tit. de forma Vicariar. num. 140.* Et licet Vicarius consideratus quò iudex, & jurisdictionem ex eodem cum Episcopo tribunali exercens, censetur eadem cum illa persona, non secus ac ipse Episcopus Metropolitanò subjecta, qui perinde Vicarium ratione officii male administrati, aut injustè lata sententia punire potest (secus si deliquerit ut persona privata) *Laym. ibid. n. 8.* citans *Pavin. de potest. cap. Sed. vac. p. 2. q. 10. num. 27.* *Sbroz. de off. Vic. q. 57. n. 6.* potest tamen Episcopus de delicto aut negligentia Vicarii in suo officio commissa cognoscere, eumque punire, si ipse sit extra culpam. *Laym. cit. num. 9.* citans *Sbroz. ubi ante, n. 11.* & *Speculatorem l. 2. p. 1. tit. de competentis jud. aditione. n. 3.* Siquidem Vicarius etiam ratione officii, quodammodo subjectus & subordinatus est Episcopo suo, Et licet ejus potestas & jurisdictione sit eadem cum jurisdictione Episcopi, alio tamen modo in Vicario residet, & aliter in Episcopo: in illo videlicet cum dependentia à voluntate & imperio Episcopi; quamobrem Episcopus invigilare debet Vicario, & quae male ab eo acta sunt, rescindere. *Laym. cit. n. 9.* Adde, quòd potestas conferendi beneficia neque sit potestas jurisdictionis, neque competat Vicario, quà tali, nisi specialiter illi committatur.

Quaestio 754. In quibus beneficiis locum habeat devolutio?

1. **R**espondeo primò: in beneficiis propter affectionem vel reservationem spectantibus ad Papam, quantumcunque is differat ea conferre, locum non habet devolutio, ut dictum supra.

2. Secundò: in beneficiis vacantibus in mensibus spectantibus ad Ordinarium vi alternativae, dum is conferre differat, locum non habet devolutio illa, quae fit ad immediatum Superiorem, *Lott. l. 2. q. 24. n. 36.* contra *Gonz. gl. 53. ex n. 27.* cujus fundamentum est, quòd dicta gratia alternativae perimat reservationem, propter quam aliàs devolvitur collatio immediatè ad Papam.

3. Tertio: devolutio locum habet in manualibus; cum sua tamen causa, hoc est, cum dicta qualitate manualitatis. Argumento *cl. unic. de suppl. negl. Lott. loc. cit. n. 5.* *Garc. p. 10. c. 3. n. 46.* & *seq.* citans pro hoc *Gl. Card. & Bonifac. in cit. Clem.* Addit tamen *Garc. n. 47.* quòd collator inferior, qui intra semestre neglexit conferre, eo elapso, re adhuc integra, possit purgare moram, & providere in beneficiis manualibus ex eo, quòd ad illius nutum sint amovibilia, quamvis in aliis beneficiis non sit locus purgationis morae, nec valeat collatio post devolutionem, etiam re integra.

4. Quarto: locum habet in beneficiis regularium, hoc est, spectantibus ad collatores regulares; horum enim potestas conferendi ob negligentiam in conferendo devolvitur ad Episcopum seu Ordinarium loci, in quo sita beneficia, ita ut illa conferre possit tanquam Ordinarius, si illi collatores regulares sint Praelati non exempti, aliàs enim conferet

feret tanquam Delegatus Apostolicæ Sedis, si illi sint Prælati exempti, & Papæ immediatè subjecti. Pirh. ad tit. de concess. præb. n. 34. citans Clem. unic. de suppl. negl. Barb. jur. Eccles. l. 3. c. 13. n. 109. Rebuff. in pr. tit. de devol. n. 37. & 39.

5. Quintò: locum habet in beneficiis regularibus, hoc est, Conventualibus. Lott. cit. q. 24. n. 3. juxta cit. Clem. unicam: quòd si tamen regulares essent exempti, seu immediatè subjecti Pontifici, devolutio non fit ad Episcopum, sed immediatè ad Papam, v. g. si Capitulum negligeret eligere Abbatem vel Priorem claustralem, vel etiam in totum deficeret, mortuis omnibus, ea potestas conferendi Abbatiam vel Prioratum spectabit ad solum Papam, Lott. n. 47. & seq. quamvis enim Episcopus fundet intentionem suam de jure communi, etiam in provisionibus regularium, respectu institutionis & confirmationis, ut Abb. in c. venerabilis. de except. n. 45. & Gl. in c. 1. 18. q. 2. id tamen intelligitur solum de non exemptis Lott. num. 50. citans Erasim. Chok. tr. de jurisd. Ordin. in Exempt. p. 4. c. 30. n. 11. Et licet jus supplendi ipsis quoque diocesani permittitur sit vi Clem. cit. id tamen vi delegationis habent, & eatenus Ordinarii suppleant negligentiam regularium, quatenus id iis in spe indultum est. Lott. n. 51. & 52. citans Card. in cit. Clem. unic. n. 15.

6. Sextò: in beneficiis jurispatronatùs, etiam laicalis, dum nimirum patronus intra terminum sibi concessum ad præsentandum neglexit præsentare. Garc. p. 10. c. 3. n. 4. & seq. Idem est de beneficiis electivis, dum habentes eligere intra terminum sibi datum ad eligendum negligunt eligere. Pirh. ad tit. de concess. præb. n. 37. Addit tamen Lott. cit. q. 24. n. 4. citans pro hoc antiq. Glossat. in reg. 40. Cancell. in principio, quod in beneficiis jurispatronatùs & electivis propriè loquendo non cadat devolutio, nisi priùs peremptà atque existenti facultate præsentandi vel eligendi, atque inde creato novo jure liberè conferendi in eo, qui alioqui non habebat, nisi jus instituendi vel confirmandi, qui si intra 6. menses illud non conferat, fit devolutio (intellige jam propriè talis) ad Superiorem. Idem habet Lott. l. 2. q. 13. n. 60.

7. Septimò: locum non habet devolutio illa ad immediatum Superiorem in Episcopatibus & Archi-Episcopatibus, ita ut si Episcopatus non conferatur, vel ad eum non eligatur ab iis, ad quos id pertinet, intra statutum tempus, ejus collatio fiat ad Archi-Episcopum seu Metropolitanum, sed solum in dignitatibus personalibus aliisque beneficiis inferioribus. c. dilectus. de concess. præb. Pirh. loc. cit. qui etiam hanc hujus rei assignat rationem, quòd in materia odiosa sub generali nomine dignitatis non comprehendatur Episcopatus; cum non sit simplex dignitas, sed dignitatum culmen. citat Abb.

8. Denique devolutio etsi, ut dictum num. 1. nullatenus locum habet in beneficiis reservatis; cum in iis non detur negligentia Ordinarii. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 1. n. 64. Garc. p. 10. c. 3. n. 18. citans Mand. tit. de prov. vers. in beneficiis reservat. Cassador. decis. 8. de præb. & c. in tantum tamen etiam devolutio locum habet in reservatis, quòd si collator vigore indulti, quod fortè habet, valens conferre reservata, ea non conferat intra statutum tempus; ea amplius conferre nequeat, sed ad Papam devolvatur collatio. Garc. loc. cit. num. 20.

Quæstio 755. Quando is, ad quem facta devolutio, conferre debeat?

Respondeo primò: collatio facta à secundo collatore, sive ab eo, ad quem devolvenda erat, v. g. ab Archi-Episcopo, ante factam devolutionem non valet; cum is tunc necdum habeat facultatem conferendi, neque convalescat, etiam si primus collator non conferat intra tempus ei datum ad conferendum (adeoque, ut Pirh. loco paulò post citando, necesse est, ut postquam ad ipsum jus conferendi beneficium devolutum est, illud denuo conferat; cum pro non dato habeatur, quòd datur ab illo, qui dare non potest) Garc. p. 10. c. 3. n. 31. citans Felin. in c. cum ex officio. de præscript. n. 37. Rebuff. in pr. tit. de devol. num. 32. Pirh. ad tit. de concess. præb. n. 34. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 27. q. 6. Proceditque responsio, etiam si collatio facta sit simpliciter non dicendo: jure devolutio; non obstante, quòd de cetero collatio facta ab Ordinario jure ordinario de beneficio jurispatronatùs valeat spreto patrono, hoc est, non præsentante nec contradicente patrono infra tempus datum ad præsentandum; eò quòd Ordinarius tunc conferat jure & potestate originali, & collatio ab eo facta spreto patrono solum sit nulla in favorem patroni; atque adeò eo volente seu reclamante, & non aliàs juxta dicta supra. Garc. loc. cit. n. 32. Item procedit, etiam si is, qui jure devolutio contulit, v. g. Episcopus, antequam ad eum jus illud devolveretur, haberet potestatem conferendi illud jure ordinario; quòd enim is poterit, scilicet conferre jure ordinario, noluit; quia autem voluit, scilicet conferre jure devolutionis, id adimplere nequivit. Pirh. loc. cit. citans c. cum super. de off. Deleg. Rebuff. in pr. tit. de devol. n. 52. quamvis alii teneant contrarium apud Azor. loc. cit. q. 15.

2. Respondeo secundò: quilibet Superior, ad quem gradatim fit devolutio, habet semelcitra aliud ad conferendum. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 1. nu. 61. Garc. loc. cit. n. 9. Pirh. ad tit. de concess. præb. num. 35. Azor. ubi ante. q. 10. proceditque id ipsum, etiam si devolutio facta à patrono laico, qui tantum habet quadrimestre. Garc. loc. cit. citans plures. Porrò computatur semelcitra singulorum, non à die, quo ad illos hoc ipsum jus conferendi devolutum est; sed à die, quo scivit illud ad se devolutum. Garc. Corrad. Pirh. Azor. loc. cit. atque ita contingere potest, ut Ecclesia vel beneficium vacet etiam ad duos annos. Pirh. loc. cit.

Quæstio 756. Num is, ad quem facta devolutio, possit inferiori collatori concedere facultatem conferendi illud beneficium, etiam post sex menses elapsos?

Respondeo affirmativè Pirh. loc. cit. citans Azor. cit. q. 12. & Rebuff. ubi ante. n. 30. atque ita facta in vim dictæ concessionis post elapsum semelcitra ab iis collatio, qui aliàs jure privati erant hâc potestate, non est invalida nec rescindenda. Pirh. ad tit. de suppl. negl. n. 5. quia in hoc casu tales, non tam jure proprio, utpote quo ob negligentiam privati, quam jure ad Superiorem devolutio conferant. Pirh. ibid. & de concess. præb. citans Azor. & Rebuff. Sic etiam, ramentis electio vel collatio facta post elapsum tempus statutum ad eligendum vel conferendum ab iis, ad quos aliàs pertinebat, sit nulla, & ipso jure invalida; quia tales electores vel collatores ob negligentiam intra tempus illis da-

tum electionem vel collationem ipso jure pro ea vice privati erant potestate eligendi vel conferendi, eaque ad Superiorem devoluta erat; valebit tamen, si per patientiam, vel ex misericordia toleretur. Argumento *c. literas, de suppl. negl.* vel potius de novo convalescit; quia expressa tolerantia approbationis jus dat in beneficiis, praesertim si à Papa fiat, juxta *Gl. in c. literas, v. patientiam*, dicentem, quod instituti à collatoribus, habeant jus in beneficiis, non ex tunc, i. e. non ex priore collatione, utpote quae invalida fuit, adeoque ratificari non poterit; sed ex nunc, id est, ob tolerantiam Papae, ejusve Legati (vel etiam alterius Superioris, ad quem devoluta collatio) quippe quae tolerantia vim novae collationis habet. *Pirh. tit. de suppl. negl. n. 4. & 5.* ubi etiam ex Laym. ad *c. literas, not. 2.* quod, si tales ob negligentiam privati conferant nihilominus post elapsum tempus, nemine se opponente, id à iudice tolerari posse, modò provisus ab eis sit idoneus, & provisio facta de cetero absque Ecclesiae boni vel publici detrimento: si verò provisus inidoneus, aut provisio facta in dictum detrimentum, provisum non debere tolerari, sed ex officio à iudice, etiam nemine petente, rescindendam, seu potius irritam declarandam, & provisum à beneficio removendum. Unde etiam cum Laym. *loc. cit. not. 1.* ait probabile esse, quòd talis à talibus provisus interim, dum nemo se opponit, aut collatio à iudice non declaratur irrita, possit tunc conscientiam retinere beneficium, eò quòd talis electio vel collatio jure naturali sit valida ante sententiam declaratoriam iudicis. Plura de prolongatione temporis faciendae inferiori à Superiore, ad quem alias faciendae devolutio, vide, ubi actum de tempore faciendae praesentationis.

Quaestio 757. An, dum Praelatus confert jure devoluta, necesse sit intervenire consensum vel Consilium Capituli?

Respondeo negativè; in iis enim, quae Praelatus vel Episcopus, vel Archi-Episcopus agit jure ac potestate ad se devoluta, non tenetur habere consensum Capituli, imò nec consilium ejus requirere ex necessitate; sed ad summum ex aliqua honestate aut aequitate. Laym. in *c. cum in cunctis, de elect. 8. Clerici sanè, n. 7.* idem habet in *c. ne pro defectu, de elect. n. 7.*

Quaestio 758. Qualiter beneficium devolutum impetretur, & provideatur à Papa?

Respondeo primò: potest impetrari duobus modis, nimirum vel tanquam devolutum ad Papam: Et tunc, si devolutio facta gradatim, probanda est juxta dicta supra; vel tanquam devolutum ad inferiores ob negligentiam primi collatoris vel patroni; quia Papa potest concurrere cum Episcopo, Archi-Episcopo vel Capitulo, ad quos facta devolutio; cum in his devolutionibus non ligaverit sibi manus, quòd minus ipse conferre possit: tum etiam, quia is est Ordinarius omnium, *c. cuncta per mundum, 9. q. 3.* & sic concurrere po-

test cum omni Praelato in potestate & jurisdictione. *c. si eo tempore, de Elect. in 6.* & tunc sufficit probari negligentiam, intellige, primi collatoris. *Garc. p. 10. c. 3. num. 30. Corrad. l. 5. c. 1. n. 62.*

2. Respondeo secundò: dum impetratur tanquam devolutum, debet orator seu impetrans devolutionem in supplicatione principaliter narratam, & sic in executione literarum principaliter exprimendam & expressam, probare, adeoque scientiam collatoris, praesertim, quia ponitur in calce supplicationis clausula: *Dispositivè detur devolutio*: ex inolito stylo, ut ait *Lott. l. 2. q. 24. num. 37.* apponi solita in supplicatione, post alias generales clausulas, ubi impetratur beneficium, ut devolutum, ne sub fucato devolutionis colore extorqueatur gratia de affecto vel reservato (dispositivè autem dicitur aliquid exprimi & probari, quòd expressè, limitatè, purè, verè, ac certò; non autem dubitativè vel conditionaliter affirmatur vel verificatur, ut *Mandof. in pr. signat. gratia. tit. certo modo, vers. in calce supplicationis.* apud *Corrad. l. 5. c. 1. n. 64.*) non enim tunc intelligitur Papa intendisse aliàs seu alio modo conferre, quam per devolutionem; dicta enim particula limitativa *dispositivè* restringit omnes alios modos vacationis antea expressos, & arctat impetrandem ad probandam devolutionem, ita ut si de ea doctum non fuerit, nullus alius modus veniret, quia limitata est provisio, adeoque limitatus debet esse effectus; atque ita, etiam si probaretur beneficium esse reservatum, impetratio foret nulla. *Corrad. cit. num. 64. & 65. Garc. loc. cit. à num. 16.* Proceduntque haec, etiam si in supplicatione, in qua principaliter narratur devolutio, apponantur & aliæ clausulae de stylo apponi consuetæ, nempe: *sive praemisso, sive alio quovis modo*: & alia subiinde subsequatur clausula, nempe: *etiam si affectum vel reservatum &c.* cum litera expediatur absolute per devolutionem & per clausulam: quòd derogat devolutio *dispositivè*, omnes alii modi sublatis censentur & stent accessorie. *Lott. loc. cit. Corrad. loc. cit. citans Mandof. ubi ante, vers. amplio etiam &c. Garc. loc. cit. qui tamen addit nu. 30.* clausulam illam generalem apponi solitam: *etiam si reservatum.* ne frustratorie apposita videatur, operari, dum Ordinarius vigore indulti reservata conferre possit; tunc enim post negligentiam temporis à jure statuti ad conferendum amplius conferre nequit, & ad Sedem Apostolicam fit devolutio, ut *Callad. decis. 8. de praeb.* Quapropter jam executor istiusmodi literarum Apostolicarum debet omnino & exactè investigare in devolutionem; & si ea executioni mandentur absque eo, quòd procedatur ad probandam devolutionem, malè procedit, & contra formam istarum literarum; cum semper in illis adsit clausula: *Et dummodo collatio ad Sedem Apostolicam sit legitimè devoluta, ut praefertur.* *Garc. loc. cit. num. 17. Corrad. num. 65.* Porrò formulam concipiendae supplicationis, dum principaliter petitur beneficium vacans per devolutionem ad Sedem Apostolicam, vide apud *Corrad. cit. n. 65.*

* * *